

TRABAJO, DIGNIDAD, CAMBIO SOCIAL

Published within the frame of the exhibition "EXPLORING THE RETURN OF REPRESSION" at Pavilion UniCredit, center for contemporary art & culture, Bucharest, Romania, September 10 - November 22, 2009.

Curator: Răzvan Ion (RO)

Participants: Luke Fowler (GB), Jean Genet (FR), Hanif Kureishi (GB), Thomas Hirschhorn (CH), Renzo Martens (NL/CG), Alex Mirutziu (RO), Naeem Mohaiemen (BD), Sebastian Moldovan (RO), Taller Popular De Serigrafia (AR), Colm Toibin (IE), Michel Tournier (FR), Pavilion Resource Room (RO).

Discursive Events: Urban Larssen (SE), Sina Najafi (USA), Alex Mirutziu (RO), Cosmin Marian (RO), Sebastian Moldovan (RO).

Texts: Andrei Crăciun (RO), Tatiana Greif (SI), Daraka Larimore Hall (NO), Răzvan Ion (RO), Rolling Thunder (USA), Ronald F. King (USA), Urban Larssen (SE), Jose Louis Meiras (AR), Suzana Milevska (MK), Naeem Mohaiemen (BD), Maria Eva Blotta & Diego Posadas (AR), Eugen Rădescu (RO), Michel Tournier (FR).

The cover: Taller Popular de Serigrafia, "Serigraphy Workshop for the Masses - Dario and Maxi presents / Work, Dignity, Social Change", July 26, 2002.

Image printed for the first time at the cultural day celebrated at the Puente Pueyrredón (province of Buenos Aires, Argentina), a month after the shooting execution of Maximiliano Kosteki and Dario Santillán assassinated by the state armed forces, in the name of democracy. "Work, dignity, social change" was the principal slogan of the politically active organization, the Movimiento de Trabajadores Desocupados (MTD)-Anibal Verón.

Newspaper edited by Răzvan Ion & Pavilion - journal for politics and culture. **Assistant curator,** design and layout: Silvia Vasilescu. **Translations and adaptations:** Radu Pavel Gheo
This newspaper is distributed for free. Acest ziar este distribuit gratuit.

The term “repression” is referring to the act of obstructing certain in-formational contents outside the consciousness that are connected to cathexis through a pulsion. In other words, repression is the scream of the interior to the exterior, and its pulsion can appear through repression: the events, the life experiences are no longer lived up to the end. No matter what the nature of the outbursts may be – religious, political, ethnic, sexual, etc. –; the repression is a gloomy by-product of the conscience. The myth of the eternal return to nihilism and putrid becomes adequate. I shall use here the de-rived term “repression”, meaning violent suppression of an opposi-tion movement or rebellion.

“The return of the repressed” is a crucial theme, a key to under-standing recent history. “The project of the West, the Nietzschean project, has been to drive out religion and to produce a secular so-ciety in which men and women make their own values, because morality is gone”, writes Hanif Kureishi, British writer of Pakistani de-scent. “Then suddenly radical religion returns from the Third World. How can you not laugh at that? How can you not find that a deep his-torical irony?”

Death of the religion, as suggested at the end of the 19th century, and the building of an entirely man-made world, with perennial val-ues – namely, a world lacking transcendentality –, is mocked by the emergence of the new nations from under the shadow of the totali-tarian terror (that they embraced themselves!), as these nations sug-gest a moral order based on... religion.

The very act of entering the civilized society entails the repression of the various archaic, primitive desires. For Freud repression is a normal part of human development; indeed, the analysis of dreams, literature, jokes, and “Freudian slips” illustrates the ways that our secret desires continue to find outlet in perfectly well-adjusted indi-viduals. However, when we are faced with obstacles to satisfaction of our libido’s cathexis (the acute need to express, the libidinal en-ergy), when we experience traumatic events, or when we remain stuck on earlier phases of our development, the conflict between the libido and the ego (or between the ego and the superego) can lead to alternative sexual or social discharges.

Răzvan Ion

EXPLORING THE RETURN OF REPRESSION

(notes for an exhibition-research)

As for Freud repression is a normal constituent, repression as sup-pression is a constituent that is generally accepted – and sometimes asked for – by a society that has become seduced by its own non-values, by its own aberrant creations; these creations replace the free thinking with a consumerist/mimetic thinking, with no rebellious impulses and no real values. Today, for the first time, we might wit-ness the awakening of a type of conscience that has been kept too long under the anaesthesia of the neoliberal capitalism, which is now on the brink of collapse or, at least, it is strongly shattered, both prag-matically and ideologically. On the other hand, the societal frustra-tions – as it is the case in Romania – are replicated in various types of frustrations, including the sexual ones; the social and political movements are actually nonexistent, and the (almost) public vio-lence of the heteronormativity, the lack of reaction from a queer-like movement, the absence of strong workers’ unions and the nonap-pearance of the civil society can also be relevant for the dispute.

The return of the repressed is the process whereby repressed ele-ments, preserved in the unconscious, tend to reappear, in con-sciousness or in behavior, in the shape of secondary and more or less unrecognizable “derivatives of the unconscious.” This return of the repressed, of ideologies forced to marginalization, of sexuality subject to forced secrecy, has resulted, in recent years, in an almost dramatic change of a society filled with anguish, hallucinations, re-pression imposed by unnecessary regulations that serve to the re-pressive violence of governments against their own citizens.

Nevertheless, the citizens of the government (Take notice of my de-liberate use of the inversion of terms) have started to learn. Thus, they learn how to make T-shirts – the body as an external support for the repressed repression –, to write banners, to use the bullhorn, to be vocal and to return to the classical method of protest, which seems to be more effective than the lobbying. The cultural acts, art, literature, dance return as vocal tools of protest, in a more radical manner than in the ’70s; they question the executive power, and they become the subject of unprecedented reprisals. Society hears about exhibitions that have been closed by the authorities in San Fran-cisco or in Pristina, about curators or art centre directors that have been fired for their courageous display of certain exhibitions with a radical political discourse.

Here the idea of learning means mainly a radical transformation of the self, where the human identity is not a stagnant one and the

knowledge is uncertain, but both are the subject of the reevaluation and constant change. As it is suggested by Nietzsche’s idea, this identityary and epistemological endeavour reverberates in his above-mentioned idea about culture as rendition, in Derrida’s terms, as a rendition of the différance. But the unveiling of the identity is limited by the self-constraint, by “the granitic layer of the spiritual fate”, by the “predeterminate” answers to the questions, by the “immutable” “this is me”, and also by its “convictions”, as everything sums up to the “untouchable right from the depths of the soul”. The study means “to learn in order to find how”. The self is constructed, it is made up; it is a learned structure that functions in order to limit the additional learning/study. Therefore, the criticism of this limitation offers an evasion theory. Bateson believes it necessary to make a change in the premise of the learning/study, a deconstruction of its own codes and constraints – in Derrida’s terms –, and, consequently, in Nietzsche’s terms, a transformation of the individual, together with a new free-dom.

Mass media try the annihilation of this transforming process, by using the simple type of alienation: it creates fake images, and trivial celebrities with trivial ideals. Hence, the working class forgets its difficulties, forgets its hunger and buys the deeply desired anaes-thetic that helps people to get along with life. It is a kind of “resis-tance through media”, in a sad and suppressive context. The learning process is irrevocably annihilated.

Repression as a conscious and voluntary psychological process, consisting of giving up the fulfillment of a desire which is not in full accord with the moral being, leads to the annihilation and alienation of the simplest desires and rebellions.

Repression means to live a life you shouldn’t have lived, to do things you have never wanted to do, to be what you are not. Repression is self-destruction. It is suicide – of course, slow, but sure; it is a grad-ual poisoning. Expression means life, repression means suicide.

A simple analysis of the ideas above (with the moderation de rigueur) may suggest clues for the future direction of research.

Here rises the interest for the investigations performed by Lopez and

by the neoliberal global hegemony, and that, as a consequence, form extreme living and environmental condition".

In order to understand the main effects of the state violence, we also have to consider the alternative: the social assistance for the poor and for the working class. Frances Fox-Piven and Richard Cloward wrote in New Class War: “the connection between the income main-tenance programs, the labour market and profits is indirect, but not complicated”. Too much social democracy will make people stop being grateful for low wages and poor work conditions. Thus, even with the converse, the link between state repression, labour market and profits is not complicated at all.

Repression manages poverty. Poverty depresses wages. Low wages increase the rate of exploitation and create profit. Which is the main purpose of the state.

Tatjana Greif

SCHENGEN ÎN REALITATE

(notes for an exhibition-research)

(notes for an exhibition-research)

În 12 decembrie 2007 liderii statelor membre ale Uniunii Europene au semnat la Strasbourg, în Franța, Carta Drepturilor Fun-damentale. Documentul amendat va deveni funcțional în 2009, după ratificarea de către toți membrii UE sau odată cu intrarea în vigoare a noului Tratat al Uniunii Europene. Carta Drepturilor Fundamentale sau, pe scurt, Carta, a dobândit acceptul întregii Europe, mai ales că a fost considerată un înlocuitor al proiectului ratat de Constituție eu-ropeană și a usurat durerea provocată de tristul său final. În discurs-ul ce a precedat semnarea Cartei Drepturilor Fundamentale, Hans-Gert Pötering, președintele Parlamentului European și mem-brul al Partidului Populare European, a spus entuziasit “În Uniunea Europeană nu puterea are drepturi, ci dreptul are putere”, subliniind astfel că Europa este supusă domniei legii, fapt deja stabilit de “înaintașii noștri”.

Cel dintîi fapt tainîut în legătură cu Carta Drepturilor Fun-damentale este acela că Marea Britanie și Polonia și-au negociat amîndouă dreptul de opt-out, de derogare. (În general legile Uniunii Europene sînt valabile pentru toate cele douăzeci și șapte de state membre. Totuși, din cînd în cînd statele membre își negociază drep-tul de opt-out de la legislația sau tratatele Uniunii Europene, ceea ce înseamnă că ele nu vor face parte din structura comună în domeni-ile respective – n.ed.) Presa din Slovenia a furnizat o traducere adecvată a termenului (cuvîntul izvezteje), care semnifică de cele mai multe ori faptul că anumite lucruri sînt omise. Conceptul de opt-out în sine nu este nici analizat, nici comentat, poate și din pricina fap-tului că un editorial care abordează într-o manieră critică astfel de probleme a devenit un soi de relicvă a trecutului în ziarele de astăzi. Derogările reprezintă de fapt o excepție sau o măsură care subliniază ideea de statut separat, un mecanism utilizat pe scară largă de mem-brii UE în diferite domenii, cu scopul de a ocoli legislația comunitară. Respectivul opt-out le permite Poloniei și Marii Britanii să încalce prevederile Cartei. Prin urmare, aceste două țări nu sînt nevoite să se supună reglementărilor ei. Astfel, ele își asumă abuziv opțiunea de a se folosi de propria judecată pentru a stabili ce înseamnă dreptur-ile omului, cine are și cine n-are dreptul să se bucure de ele, cînd are loc o încălcare a drepturilor omului și cînd nu. În Polonia, cam-pioana homofobiei în Uniunea Europeană, asta ar putea însemna pur și simplu că drepturile minorităților sexuale nu vor fi recunoscute. Concomitent, Marea Britanie este campioana absolută derogărilor și se folosește de acest drept extrem de frecvent, cum s-a întîmplat în domeniul legislației muncii. În practică sus-amintitele opt-outs mai înseamnă și că nici cetățenii britanici, nici cei polonezi nu vor avea posibilitatea să apeleze la Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cazul în care drepturile lor ar fi încălcate în propria țară, iar ei ar fi consumat toate mijloacele legale existente acolo.

Al doilea lucru tainîut din Cartă este acela că reprezintă primul tratat internațional care interzice cu strictețe discriminarea bazată pe orientarea sexuală – însă nu în mod egal. Interzecția exp-licită a discriminării minorităților sexuale reprezintă în mod cert un progres în domeniul drepturilor omului pentru homosexualii din Uni-nearea Europeană, însă măsura se aplică numai acelor lesbiene și gay care sînt cetățeni ai UE. Pentru rezidenții din alte țări, din afara Uni-unii, pentru imigranții, muncitorii fără viză, străinii, refugiații politici și de război și pentru solicitanții de azil drepturile respective nu se aplică nici dacă aceștia sînt persecutați de un regim totalitar ori riscă pedeapsa capitală, torturarea sau întemnițarea.

În numărul 2 al revistei Reartikulacija am scris un text de-spre Makwan Moloudzadeh, un gay iranian de douăzeci de ani, con-damnat la moarte din pricina homosexualității sale. În momentul în care am scris articolul, o campanie internațională de susținere a celui acuzat era în plină desfășurare. A fost o inițiativă a unor organizații non-guvernamentale, sprijinită de un număr mare de guverne și politicieni, și era de așteptat ca Uniunea Europeană să ceară anu-larea imediată a condamnării. Exact înainte ca al doilea număr din Reartikulacija să meargă la tipar, am primit vestea că acuzatul fus-ese executat. Tînărul, care era de cîțva timp în greva foamiei, a fost scos din celula sa și spînzurat în 5 decembrie 2007, la ora 5 dimineaa. Execuția s-a desfășurat rapid și în taină – tînărul a fost spînzurat în închisoare, deși legislația iraniană stipulează că execuțiile trebuie să fie publice. Ea a fost dusă la îndeplinire în ciuda ordinului de revocare emis de procurorul general. Familia victimei a primit un sicriu în care se afla trupul său mutilat și cu brațele rupte. La înmormîntare a participat o mulțime de aproximativ 6.000 de per-soane, aproape întrega populație a orașelului Paveh, din vestul Iranului. Doar un singur ziarist iranian, o femeie, a îndrăznit să re-lateze tragicul caz și tot ea a fost și singura care a cercetat proced-urile legale. După ce a discutat cu jurnaliștii occidentali și a dezvăluit, vizibilul șocată, că nici măcar avocatul victimei nu fusese in-format despre execuție, articolul ei, scris imediat după moartea lui Moloudzadeh, a fost imediat retras din ziar, iar ea a fost transferată la “subiecte sociale mai lejere”. Procesul lui Makwan Moloudzadeh n-a fost altceva decît o farsă. Tînărul a fost acuzat de sodomie cu-vîntul ce denumește homosexualitatea în vocabularul islamic), act

despre care s-a spus că l-ar fi comis la vîrsta de 13 ani. Toți martorii audiati la proces au declarat îlimpede că declarațiile lor împotriva acuzatului au fost făcute sub presiune și sînt rezultatul amenințărilor. La încheierea procesului n-a mai rămas nici un martor care să con-firme fapta rea, așa că judecătorul a dat verdictul în conformitate cu “propria lui intuiție”. Legislația internațională și cea iraniană interzic pedeapsa capitală pentru faptele comise de minori. Astăzi în Iran există 78 de minori ce așteaptă să fie executați, iar țara are cel mai mare număr de pedepse cu moartea din lume. Anul trecut au avut loc 210 execuții. Ele au fost duse la îndeplinire fie prin spînzurare ori decapitare, fie prin împingerea acuzatului într-o fundătură ori prin lapidare, iar motivele condamnării au fost din cele mai diferite: de la adulter, vrăjitorie și disidență pînă la homosexualitate și lesbianism.

În ianuarie 2008 Olanda a ordonat expulzarea în Marea Britanie a unui tînăr gay iranian în vîrstă de 19 ani. Iranianul a ple-cat cu avionul din Olanda în Marea Britanie după ce l-a fost respinsă cererea de azil. Tribunalul olandez a hotărît expulzarea sa în Marea Britanie, cu toate că ea avea să fie urmată de o nouă expulzare, în Iran, unde tînărul urma să fie executat. Procedurile respective sînt permise pe baza Convenției de la Dublin, care le interzice indivizilor să ceară azil în două țări ale Uniunii Europene în același timp, chiar dacă cererea le-a fost refuzată de una dintre ele. În vara anului 2007 presiunea internațională a reușit în cele din urmă să împiedice ex-pulzarea lesbienei iraniene Pegah Emambakhsh din Marea Britanie înapoi în Iran, unde ar fi așteptat-o pedeapsa capitală. În 2006 Curtea Constituțională a Germaniei a împiedicat deportarea unei les-biene iraniene de 27 de ani în țara ei de origine. În 2005 trei fotografii cu doi adolescenți iranieni executați au făcut înconjurul globului. Mahmoud Asgari, în vîrstă de 16 ani, și Ayaza Mahroni, de 18 ani, au fost condamnați la moarte sub acuzația de înclinații homosexuale. Prima fotografie îi prezintă pe cei doi tineri înlăncrimați într-o mașină a poliției, a doua arată doi călăi cu glugi negre pe cap fixîndu-le lațurile la gît, iar în a treia fotografie apar trupurile lor atrîmate în spînzurătoare. Cei doi adolescenți au fost executați în piața centrală a orașului Mashhad din nord-vestul Iranului, iar evenimentul a fost urmărit de o mulțime de oameni. În 2004 Israfil Shifri, un tînăr gay iranian în vîrstă de 19 ani, a intrat în Biroul de Imigrări din Man-chester, a turnat benzină pe el și și-a dat foc. Toate cererile sale de azil făcute în Marea Britanie îi fuseseră respinse și, cum era amenințat cu expulzarea, a decis că preferă să se sinucidă decît să fie executat. Poate că președintele Parlamentului European, Hans-Gert Pötering, ar trebui totuși să fie întrebat cine are drepturile și cine are puterea...

Ca urmare a restricțiilor impuse imigrației pe teritoriul Uni-onii Europene, regimurile totalitare devin tot mai puternice. Iată un lucru care a fost trecut cu vederea în procesul de “schengenizare” a Europei și de adoptare a politicilor comune de acordare a azilului – la fel ca și deportarea persoanelor gay și lesbiene din Uniunea Eu-ropeană în țări unde se practică pedeapsa capitală, tortura și umilirea nemiloasă: Iran, Mauritania, Arabia Saudită, Yemen, Sudan, Emi-ratele Arabe Unite, Uganda, Zimbabwe, Pakistan, Algeria, Jamaica, Belarus, Kosovo, Albania...

Frontiera externă a Uniunii Europene este frontiera fricii, un spațiu de antrenament pentru managementul friei. Sistemul in-formațional Schengen include metode ascunse de control și supraveghere. Începînd cu anul 2007, Slovenia trebuie să se supună Tratatului de la Prüm, care impune schimbul internațional de in-formații genetice și de amprente, în cadrul proiectului VISA – cea mai mare bază de date biometrice din lume. Schengenizarea Euro-peii a zdrunțit conceptul de cetățenie și pe cel de întimitate în forma în care erau ele cunoscute. Activiștii au lansat insistent aver-tismente în privința capcanelor reprezentate de extinderea granițelor spațiului Schengen, care nu numai că reprezintă teritoriul de mani-festare a apartheidului, rasismului, xenofobiei și homofobiei eu-ropeene, ci, în plus, transformă în realitate coșmarul punerii în aplicare a faimosului proiect al pieței libere, traficul necontrolat de bunuri și servicii și redistribuirea globală a averției, stimulînd sărăcia, represiunea și excluderea. Granița externă a Uniunii Europene este un filtru impenetrabil și există grupări extremiste ce acționează sub tutela instituțiilor europene și a căror misiune este blocarea imigrației și „o Europă mai curată”. Un astfel de grup este așa-numitul ITS – „Identitate, Tradiție, Suveranitate”. El acționează din interiorul Par-lamentului European și, conform reglemetărilor parlamentare ac-tuale, are un buget anual de un milion de euro. Asta înseamnă un milion de euro acordăți cruciaților neofasciști contemporani, pentru ca ei să persecute minoritățile, azilanții, țiganii și evreii. ITS militează pentru sancționarea homosexualității cu pedeapsa capitală și con-sideră că organizațiile antisiste sînt „o SIDA a minții”. În tot acest timp universitățile europene și alte instituții mai mult sau mai puțin lu-minate calculează nivelul de eficiență al politicilor de integrare a em-igranților. În prezent Slovenia ocupă locul 11 printre țările membre ale Uniunii Europene.

Haidetți să vedem: poliția slovenă beneficiază de o pregătire de elită și deține echipament din cel mai performant. Polițiștii uti-lizează instrumente care detectează căldura umană și detectoare cu infraroșii. Pot măsura nivelul de dioxid de carbon din dubite și din alte tipuri de vehicule de transport. Conform rapoartelor oficiale, în 2000 și 2001 în Slovenia au fost capturați 35.000 de emigranți ilegali, în timp ce în 2006 numărul lor a scăzut la 4.000, iar în anul următor la 3.000. În intervalul de timp impus de UE Slovenia a inclus în sis-temul său legislativ directivele europene de acordare a azilului. Luna ianuarie a anului 2008 marchează implementarea operațională a Legii Protecției Internaționale, care înlocuia Legea Azilului din UE și introducea o procedură unitară de acordare a azilului, componen-ța a sistemului comun european în domeniu. Legislația actualizată transferă directivele europene în legislația națională prin scăderea standardelor juridice internaționale și reducerea șanselor pe care le au străinii care cer azil și protecție în Slovenia. Directivele europene referitoare la standardele minimale pentru îndeplinirea criteriilor ce permit obținerea statutului de refugiat sau, mai bine zis, de persoană care cere protecție internațională (directive emise încă din 2004 și 2005) definesc normele minimele. Totuși, unele dintre ele sînt mai re-duse decît standardele internaționale din domeniul dreptului uman-itar. În consecință, există pericolul ca aplicarea integrală a ambelor directive europene să ducă la scăderea standardelor existente la ora actuală în țările membre ale Uniunii Europene. Se pare că așa se va întîmpla în Slovenia. Înaltul Comisar pentru Refugiați al Națiunilor Unite a lansat deja critici la adresa Legii Protecției Internaționale, despre care susține că nu e conformă cu standardele juridice in-ternaționale și că-i expune pe solicitanții de azil la riscul întemnițării sau al expulzării.

de elită și deține echipament din cel mai performant. Polițiștii uti-lizează instrumente care detectează căldura umană și detectoare cu infraroșii. Pot măsura nivelul de dioxid de carbon din dubite și din alte tipuri de vehicule de transport. Conform rapoartelor oficiale, în 2000 și 2001 în Slovenia au fost capturați 35.000 de emigranți ilegali, în timp ce în 2006 numărul lor a scăzut la 4.000, iar în anul următor la 3.000. În intervalul de timp impus de UE Slovenia a inclus în sis-temul său legislativ directivele europene de acordare a azilului. Luna ianuarie a anului 2008 marchează implementarea operațională a Legii Protecției Internaționale, care înlocuia Legea Azilului din UE și introducea o procedură unitară de acordare a azilului, componen-ța a sistemului comun european în domeniu. Legislația actualizată transferă directivele europene în legislația națională prin scăderea standardelor juridice internaționale și reducerea șanselor pe care le au străinii care cer azil și protecție în Slovenia. Directivele europene referitoare la standardele minimale pentru îndeplinirea criteriilor ce permit obținerea statutului de refugiat sau, mai bine zis, de persoană care cere protecție internațională (directive emise încă din 2004 și 2005) definesc normele minimele. Totuși, unele dintre ele sînt mai re-duse decît standardele internaționale din domeniul dreptului uman-itar. În consecință, există pericolul ca aplicarea integrală a ambelor directive europene să ducă la scăderea standardelor existente la ora actuală în țările membre ale Uniunii Europene. Se pare că așa se va întîmpla în Slovenia. Înaltul Comisar pentru Refugiați al Națiunilor Unite a lansat deja critici la adresa Legii Protecției Internaționale, despre care susține că nu e conformă cu standardele juridice in-ternaționale și că-i expune pe solicitanții de azil la riscul întemnițării sau al expulzării.

Noua lege permite expulzarea chiar dacă procedura de acordare a azilului – sau mai degrabă recursul împotriva deciziei date – este încă în curs de judecare. Tot ea permite aplicarea pe o scară mai largă a pedepselor cu închisoarea pentru solicitanții de azil. Așadar, legislația acordării azilului, astfel reformată, complică situația azilanților și îngreunează protecția lor. De asemenea, ea nu ține cont de cîteva elemente esențiale stabilite de directivele eu-ropeene în ceea ce privește standardele minime de acordare a azilu-lui și nici de standardele internaționale din domeniu. Dreptul la azil se acordă individual, însă toți solicitanții au dreptul la reunificarea familiei, unde prin familie se înțeleg soții sau prietenii/prietenele și copiii azilantului. Noua lege nu specifică dacă perechile necăsătorite sau partenerii de același sex au un statut similar. În plus, noua legi-lație nu recunoaște directivele europene ce impun luarea în calcul a genului în cadrul procedurilor. Asta înseamnă că la evaluarea tu-turilor celor cinci elemente fundamentale ce stabilesc dacă solicitanții sînt victime ale persecuției – convingerile politice, naționalitatea, rasa, religia și apartenența la un anumit grup social –, inevitabil, tre-buie să fie luat în calcul și genul. Femeile care cer azil trebuie să aibă dreptul să opteze pentru interpretă, avocați sau consilierii femei, care să le ofere asistență. Opțiunea trebuie să le fie prezentată de o persoană oficială, care să o informeze și despre dreptul ei de a fi in-tervievată în absența membrilor familiei. În cadrul procedurilor de acordare a azilului trebuie să se ia în considerare teama și rușinea cauzate de diverse experiențe traumatice și nu e nevoie să se culegă informații precise despre violuri sau alte infracțiuni sexuale. Conform datelor oferite de Înaltul Comisar pentru Refugiați al Națiu-nilor Unite, la ora actuală Slovenia are unul dintre cele mai reduse nivele de acordare a azilului din Europa: în anul 2006 aici a primit azil o singură persoană, iar în 2007 două persoane. Ministrul de In-terne al Sloveniei a respins informațiile și a susținut că în ultimii doi ani 18 persoane au primit statutul de refugiat. Cota anuală este sta-bilită de guvern.

Romanul Elfriedei Jelinek *Păcere* din 1989 include o propoziție care pentru mine simbolizează idiliul sătuleț Schengen: „În camerele în stil hiterist din dosul restaurantur de acasă aceste «națiuni» mărunte, ținuțe în lesă, se luptă iarăși unele cu altele...” Dar aici, la poalele Alpiilor, sîntem în siguranță. Avem un „Eurocopter” și un „autobuz Schengen” care să ne apere de străini. Politicienii vizitează saloanele nou-născuților de la maternitate și primesc cu căldură colindători.

SCHENGEN IN PRACTICE

On 12th December 2007, the leaders of European Union Member States signed the Charter of Fundamental Rights in Strasbourg, France. The reformed document will take effect as of 2009 after ratification by all members, or with the coming into force of the new Eu-ropean Union Agreement. The Charter of Fundamental Rights, or in short the Charter, won approval throughout Europe especially as it

was seen as a replacement for the unsuccessful project of the European constitution – easing the pain after its sad ending. In his address preceding the signing of the Charter of Fundamental Rights, the President of the European Parliament and a member of the European People’s Party Hans-Gert Pötering said with enthusiasm: “In the European Union it is not power that has rights, it is the right that has power”; he thereby emphatically stated that Europe is committed to the rule of law, something which had already been established by “our forefathers”. The first hidden fact of the Charter of Fundamental Rights is that the United Kingdom and Poland both negotiated the possibility of opt-outs. şln general, the law of the European Union is valid in all of 27 EU Member States. However, occasionally Member States negotiate certain opt-outs from legislation or treaties of the European Union, meaning they do not participate in the common structure in these fields. Editor’s remark.‡ The Slovenian media did provide a suitable translation for the term (the word izvzetje), however, it denotes, more often than not, that things are omitted. The notion of “opt-outs” itself therefore remains unexplored and unquestioned, perhaps due to the fact that an editorial column that critically approaches such issues in newspapers nowadays is becoming a sort of a relic of the past. Opt-outs are in fact an exception or measure that insists on a separate status, a mechanism that the EU members exploit broadly in different areas to avoid European legislation. The “opt-outs” allow Poland and the United Kingdom to disrespect the articles of the Charter. These two countries therefore do not need to abide by the laws of the Charter. They thus usurp the option of using their own judgement of what are or are not human rights; who may or may not enjoy them; what is violation of human rights and what is not. For Poland, this homophobic champion state of the European Union, this could mean that the human rights of sexual minorities would simply not be recognised. At the same time, the UK is the overall champion of opt-outs, making exceptionally frequent use of it, for instance in the field of work legislation. In practice, the opt-outs also mean that British and Polish citizens will have no chance of appealing to the European Court of Human Rights in the event thattheir rights are violated in their home countries and they have used all the legal means there. The second hidden fact of the Charter is that it represents the first international treaty which strictly forbids discrimination based on sexual orientation – but not in an equal way. The explicit prohibition of discrimination against sexual minorities surely signifies an improvement in the field of human rights for gays and lesbians in the European Union, but this only applies to those gays and lesbians who are citizens of the EU. For non-EU residents, migrants, workers without a visa, foreigners, political and war refugees, and asylum seekers these rights do not apply even if they are prosecuted by a totalitarian regime, threatened with capital punishment, torture, or imprisonment.

In Reartikulacija no. 2, I wrote about Makwan Moloudzadeh, a 20-year old Iranian gay man who was sentenced to death on account of his homosexuality. At the time of writing the article, an international campaign in support of the accused was in full swing. It was an initiative of non-governmental organisations supported by numerous governments and politicians and the EU was supposed to request the abolition of the sentence with immediate effect. Just before the second issue of Reartikulacija went to print, I received news of his execution. The young man, who had been on a hunger strike for some time, was hauled out of his cell and hanged on 5th December 2007 at 5.00 am. The execution was carried out quickly and secretly – he was hanged in the prison, even though Iranian legislation specifies that executions should be public. The execution was carried out despite the supreme attorney’s order of withdrawal. The victim’s family received a coffin with his mutilated body and broken arms. A crowd of about 6,000 people, nearly the whole population of the small town of Pavah in West Iran, attended the funeral. Only one Iranian female journalist dared to report about the tragic case and she was also the only one to follow the legal proceedings; she spoke to the Western media and revealed, in a visible state of shock, that even the victim’s lawyer had not been informed of the execution and that her article, written just after Moloudzadeh’s death, was immediately withdrawn from the press while she was transferred to cover “lighter social topics”. Makwan Moloudzadeh’s trial was nothing short of a farce. He was charged with sodomy, the expression for homosexuality in the Islamic vocabulary, which he allegedly committed at the age of 13. All witnesses heard in court, explicitly declared that their previous accusations against the defendant were uttered under constraint and as a result of intimidation. Upon conclusion of the trial there was not a single witness that would confirm the evil deed and so the judge reached the verdict according to “his own intuition”. International and Iranian legislations forbid capital punishment for deeds committed by minors. Currently there are 78 minors awaiting execution in Iran and the country has the highest number of death penalties in the world. Last year, over 210 executions were carried out. These are either death by hanging, beheading, pushing the accused over a precipice, or stoning and for various reasons – from adultery, witchcraft, dissidence, to homosexuality and lesbianism.

In January 2008, the Netherlands ordered the deportation of a 19-year old Iranian gay man to the United Kingdom. The Iranian fled the United Kingdom for the Netherlands after being refused asylum. The Dutch court ordered his him to be deported to the United Kingdom even though a further deportation to Iran would follow and, once there, he would be executed. Such procedures are enabled on account of the Dublin Convention which forbids people to seek asylum in two EU countries at the same time, even though asylum was denied in one of them. In the summer of 2007, international pressure barely prevented the deportation of the Iranian lesbian Pegah Emambakhsh from the United Kingdom back to Iran where she would face capital punishment. In 2006, the German constitutional court hindered the deportation of a 27-year old Iranian lesbian to her home country. In 2005, three photographs of two executed Iranian teenagers circled the globe. Sixteen-year old Mahmoud Asgari and

18-year old Ayaza Mahroni were sentenced to death on charges of homosexual inclinations. The first photograph shows the two young men in tears in a police vehicle, the second one shows two executioners in black hoods fixing the noose around their necks, and the third photograph displays the hanged bodies. The two teenagers were executed in the city square of the town of Mashhad, northwest Iran and the event was watched by a crowd of people. In 2004, Israfil Shifiri, a 19-year old Iranian gay man, walked into the Immigration Office in Manchester, poured petrol over his own body and set himself on fire. All his requests for asylum in the UK were denied and, threatened with deportation, he opted to kill himself rather than be executed. Perhaps the President of the European Parliament Hans-Gert Pötering should indeed be asked who has rights and who has power. As a result of restrictions imposed on migration into the territory of the European Union, the totalitarian regimes are becoming stronger. This has been overlooked in the “Schengenisation” of Europe and the common asylum policy, as has the deportation of gays and lesbians from the EU into countries, which carry out capital punishment, torture or merciless humiliation – Iran, Mauritania, Saudi Arabia, Yemen, Sudan, United Arab Emirates, Uganda, Zimbabwe, Pakistan, Algeria, Jamaica, Belarus, Kosovo, Albania...

The external EU border is the border of fear, a training ground for fear management. The Schengen information system carries out concealed methods of control and tracking. As of 2007 Slovenia must comply with the Prüm Treaty which demands the international exchange of DNA and fingerprint information within the framework of the VISA project – the world’s largest biometric information base. The Schengenisation of Europe has shaken the established concept of citizenship and the concept of privacy. Activists persistently warn against the traps of the Schengen expansion of borders, which is not only the arena of European Apartheid, racism, xenophobia and homophobia, but also brings the nightmarish realisation of the notorious free market policy, uncontrolled traffic of goods and services, a global redistribution of wealth and poverty, suppression and exclusion. The external border of the EU is a watertight filter – and there are extremist fractions operating under the auspices of European institutions operate, whose mission is anti-migration and a fight for a “cleaner Europe”. One such group is ITS – Identity, Tradition, Sovereignty which acts within the European parliament and, in accordance with the existing parliamentary regulations, has a yearly budget of EUR 1 million. This means EUR 1 million for modern-day neo-fascist crusaders to persecute minorities, asylum seekers, Roma people, Jews; ITS demands capital punishment for homosexuals; it considers anti-racist organisations to be “mental aids”. Meanwhile European universities and other more or less enlightened institutions measure the index of migrant integration policies. Slovenia currently occupies joint 11th place on the EU members’ ratings. Let’s see: Slovenian police are trained at a top level and possess state of the art equipment. They use of instruments, which detect human warmth, night detectors; they are able to measure the levels of carbon dioxide in vans and other goods vehicles. According to official reports 35,000 illegal migrants were captured in Slovenia in 2000 and 2001, while there were only as many as 4,000 in 2006 and 3,000 the following year. Slovenia incorporated the European asylum directives into its own legal system within the prescribed time frame. January 2008 marks the operational implementation of the International Protection Law, replacing the EU Asylum Law and enforcing a unified asylum procedure which is part of a common European asylum system. The modernised legislation transfers European directives into national legislation by means of lowering international legal standards and limiting the chances of asylum seekers finding protection in Slovenia. European directives on minimal standards in fulfilling the criteria to acquire the status of refugee, or rather, a person who requires international protection (directives dating back to 2004 and 2005), define minimal norms; however, some of them are lower than the existing international standards of humanitarian law. There exists, therefore, a danger that full realisation of both European directives will bring a decrease in the current standards in EU member countries. This is expected to happen in Slovenia. The UN High Commissioner for Refugees has already issued criticism of the International Protection Law claiming that it does not comply with international legal standards and exposes asylum seekers to the danger of a prison sentence or deportation. The new law allows for deportation even if the asylum procedure or rather an appeal against it is still in the process of being resolved. It also enables the wider usage of a prison sentence for asylum seekers. The reformed asylum legislation therefore complicates the seekers’ situation and renders their protection difficult. It also does not take into account several key elements prescribed by European directives on minimal standards for conditions of granting asylum as well as international standards. The right to asylum is set on an individual basis; however, all seekers have the right to be united with their families whereby a family member includes spouses or boyfriends/girlfriends and children. The new law does not state that the same status may be awarded to unmarried couples or partners of the same sex. In addition, the new legislation does not honour European directives on considering gender in the procedures. This means that judgement of all five basic notions that determine whether seekers were victims of persecution – political conviction, nationality, race, religion and appertaining to a particular social group – must inevitably take gender into account. Female asylum seekers must be allowed the option of female interpreters, lawyers or counsellor for assistance. This option needs to be offered through a legal person who must also inform them of the right to an interview without the presence of family members. Asylum procedures must take into consideration fear, shame or traumatic experiences and it must not be necessary to get exact data on rapes and other sexual offences. According to the data from the UN High Commissioner for Refugees, Slovenia currently has one of the lowest levels of asylum recognition in Europe – in 2006 only one individual was given asylum, while in 2007 two people were given asylum. The Slovenian

Ministry of the Interior denied the report, claiming that 18 people have been awarded refugee status in the last two years. The annual share is determined by the Government.Elfriede Jelinek’s novel Lust (1989) contains a sentence which to me symbolises the idyllic village of Schengen: “In the Hitlerian back rooms of home restaurants, again, against each other fight these small ‘nations’ on leashes...” But here, to protect us Alps, it’s safe. We have a “Eurocopter” and a “Schengen Bus” to protect us from strangers. The politicians visit new-borns in maternity wards and give a warm receptions to carol-singers.

Eugen Rădescu

LIBERTĂȚI PRIVATE! ORDINE PUBLICĂ!

“...dacă implementarea unei educații eliberatoare necesită putere politică iar oprimații nu au deloc, cum este posibil să se efectueze pedagogia oprimaților înainte de revoluție/revoluție? Aceasta este o întrebare de o importanță mare, un aspect al răspunsului se poate găsi în distincția dintre educația sistematică, care nu poate fi schimbată decât de puterea politică, și proiectele educaționale, care ar trebui să fie efectuate cu cei oprimați în operația de organizare a acestora.” (Paulo Freire, "Pedagogy of the Oppressed")

Libertatea umană, dacă nu este un viciu, devine o obsesie. La fel și democrația, înțeleasă mai degrabă ca o epatare a individualismului decât ca o viețuire într-un mediu egal (până la un punct). Libertatea devine interesantă atunci când individul este într-adevăr liber. Democrațiile par să iasă din coma vegetală în care au intrat în anii 90 trămbițând jocurile individualismului. Dar ambele - atât libertatea cât și democrația - sunt posibile doar prin oprire.

A cui?

Amelor.

Cea mai la îndemână metodă de oprire este cea subliminală, pe care masele nu o sesizează și nu o înțeleg. Manipularea maselor este metoda prin care accesul la o poziție pe scala socială devine necesară. Păstrarea privilegiilor se bazează, de asemenea, pe constrângerea, prin manipulare. Egalitatea și șansa la drepturi egale în viață devin concepte abstracte. Cine se ocupă de oprirea celor mulți și ignoranți? Sunt cei care vor să accedă la o poziție socială sau vor să o păstreze. Sunt elitele care au mecanismele necesare pentru a face asta. Oprimații nu au putere. Singurul lor atu este numărul, cantitatea - dar este fără folos. Numărul oprimaților pare mai degrabă să se transforme într-un handicap decât într-o victorie potențială. Revoluțiile au fost făcute întodeauna de o putere hegemonică. Nu te poți aștepta, și nici crede în cei mulți să fie coerenți - revoluțiile sunt mișcări coerente, premeditate, conștientizate și articulate. Secolul XXI este etapa în care fiecare individ trebuie să-și poarte singur de grijă renunțând la moralitatea elementară, specifică până în secolul trecut, axată pe datorie. Acum nu mai suntem datori nimănui, nici măcar propriei noastre conștiințe, în sensul său kantian. Sărim peste "trebuie" și trăim doar într-un pragmatism obscur care ne face să înțelegem că singura noastră rațiune este binele nostru, personal și propriu, liberal, pluralist, utilitarist și pragmatic (Vattimo). Trăind într-o etapă a celebrărilor de tot felul nu mai miră pe nimeni că celebrarea sinelui este cel mai important resort al existenței - toleranța, însemnând că nu avem voie să-l rănim pe celălalt, acumulată cu nepuțință și ignoranță, ne determină să credem că diferența este noui tip de toleranță. Și, ca să evităm toleranța, ne supunem necondiționat stării de a accepta mai degrabă relații "personale" cu lucruri decât cu oameni. Ne obiectivizăm individualismul îmbrățișând divertismentul, mondenul, lucrurile efemere, trăirile excesiv de lamentabile, devenind "trândavi-activi", din lașitate, iubind raporturile pe care le avem cu obiectele din jurul nostru decât cu semenii. Iar politicul speculează acest lucru, înlesnind oprirarea, îndreptată către cei cu adevărat asupriți. Pseudo-disperați vor să se remarcе și uzurpă prin lamentațiile lor locul adevăraților dezmosteniți. Și ar vrea să aibă aceste drepturi fără a trece prin necazurile victimei, iar odată obținute respectivele avantaje, continuă retorica oprimatului, încercând să se bucurе cât mai mult de dubla poziție a învingătorului și a învinsului.

Războiul este continuarea politicii prin alte mijloace (Clausewitz) vs.
Politica este continuarea războiului prin alte mijloace (Lenin)

împreună totul s-ar reduce la spusele lui Schmidt" dușman total, război total, stat total".
adică, împotriva "dușmanului total" duci un "război total" și pentru asta e nevoie de un "stat total", adică un stat totalitarist.
ce șanse au oprimații?
dintre anarhie, nesupunere civică, sinuciderе sau răscоală аș alege nesupunerea. Pentru că nici una dintre celelalte nu poate multumi. Anarhia, de exemplu, propune ca societatea să fie organizată fără autoritatea coercitivă a statului, de fapt fără niciun fel de coerciție, însă acest lucru fiind imposibil, anarhismul își găsește cel mai la îndemână dușman în stat - atât ca noțiune abstractă cât și ușor de demonat, propunând în schimb o societate liberă de orice fel de constrângeri, unde libertatea personală este maxima în care bunurile materiale sunt distribuite echitabil iar obligațiile comune sunt realizate prin buna înțelegere.
când acordul social este rupt de puterea politică, socială, laică, clerică, militară, democratică sau nu, corectarea erorilor se poate face prin apelul "oprimatului" la nesupunere civică: Nesupunerea civică implică acțiuni ilegale, întreprinse de obicei de actori colectivi, acțiuni publice, principale și cu caracter simbolic, ce includ în esență mijloace non-violente de protest și fac apel la abilitatea de a rationa și la simțul justiției existente în sinul populației. Scopul nesupperii civice este acela de a convinge opinia publică din cadrul unei societăți civile și politice (sau al unei societăți economice) că o lege sau o politică anume este ilegalită și că modificarea ei este îndreptătită. Nesupunerea este o formă de acțiune non-instituțională, însă politică, care se "răzvrătește" împotriva unui sistem de legi/doctrine еșuate din punctul de vedere al celui care apelează la ea, încercând astfel să corecteze еșecurile. Pentru evitarea torturii este de înțeles că alegem starea lamentabilă a nepăsării.

"Dacă în primele etape ale represiunii, tortura a fost violentă și fizic, și psihic, sub egida KGB-ului ea s-a rafinat, manifestându-se în forme psihiatrice și farmacologice. Prin izolare dură, deprivation senzorială (trupul nu era atins în mod violent, de aici aparatele non-torturii), dizidenții considerați "schizofrenici" erau internați în spitale psihiatrice. Comisiile de evaluare erau alcătuite din medici-kaghebiști, spitalele de acest tip fiind doar de formă sub tutela Ministerului Sănătății și depinzând aproape în totalitate de KGB. Victimele nu erau torturate direct, ci prin amestecarea lor cu psihopații reali ori deținuți de drept comu, prin vegetalizarea lor printr-o "spăiere a creierului" realizată medicamentos. Torturile erau mai spectaculoase, prin scientismul lor, din prima parte a secolului XX, au fost practicate de naziști, dar înainte de toate se cuvina

fi amintite cele comune. Inițierea torturii în lagărele naziste avea întodeauna loc prin bătaie de la începutul internării în lagăr, când victimele erau palmuite, rănite cu baioneta, silite (de gardieni) să se lovească între ele, fiindu-le batjocорite principiile și crezul de-o viață. Nici un deținut internat în lagăr nu scăpa de acest tratament menit să traumatizeze, care dura o jumătate de zi, victimele fiind ținute, în tot acest timp, în diferite postări nedemne ori absurde. Naziștii urmăreau transformarea comportamentului victimei în acela al unui copil vesnic pedepsit, depersonalizarea victimei și conglomerarea deținuților într-o masă amorfă, pierdută de viitor și de orice reperе temporale. După inițierea în viața lagărului de concentrare ori de munca, torturile erau individualizate. Astfel erau practicate metoda zisă "25 la fese" (cele 25 de lovituri puteau să ajungă până la 50 sau 100), bătaia la tâlpi, picurarea apei în ureche, "sportul" (noflexiuni interminabile, tărâri, rostogoliri, sărituri de broască, curse de alergare ori meciuri de box pe care victimele erau silite, uneori, să le execute până leșinau sau mureau din pricina epuizării), "leagănul lui Stalin" (suspendarea victimei pe o rangă, într-o postură incomodă, și lovirea ei la fese), "buscherul" (silirea victimei să stea o zi sau mai multe, într-o celulă cu apă până la brâu sau gât, sau într-o gaură subterană), "copacul" (spânzurarea victimei cu brațele la spate, de un copac; această tortură provoca infirmitatea pe viață ori chiar moartea). Uneori, erau folosiți câini alsacieni antrenati să rănească. Deși era ilegală, bătaia era continuă, fiind efectuată de gardieni, ofițeri zeloși sau membri kapo. Au fost practicate și torturi absurde: victimele puse în genunchi, erau silite să țină pietre în mână sau să care bolovani dintr-o parte într-alta. De torturi speciale aveau parte mecanismele necesare pentru a face asta. Oprimații nu au putere. Singurul lor atu este numărul, cantitatea - dar este fără folos. Numărul oprimaților pare mai degrabă să se transforme într-un handicap decât într-o victorie potențială. Revoluțiile au fost făcute întodeauna de o putere hegemonică. Nu te poți aștepta, și nici crede în cei mulți să fie coerenți - revoluțiile sunt mișcări coerente, premeditate, conștientizate și articulate. Secolul XXI este etapa în care fiecare individ trebuie să-și poarte singur de grijă renunțând la moralitatea elementară, specifică până în secolul trecut, axată pe datorie. Acum nu mai suntem datori nimănui, nici măcar propriei noastre conștiințe, în sensul său kantian. Sărim peste "trebuie" și trăim doar într-un pragmatism obscur care ne face să înțelegem că singura noastră rațiune este binele nostru, personal și propriu, liberal, pluralist, utilitarist și pragmatic (Vattimo). Trăind într-o etapă a celebrărilor de tot felul nu mai miră pe nimeni că celebrarea sinelui este cel mai important resort al existenței - toleranța, însemnând că nu avem voie să-l rănim pe celălalt, acumulată cu nepuțință și ignoranță, ne determină să credem că diferența este noui tip de toleranță. Și, ca să evităm toleranța, ne supunem necondiționat stării de a accepta mai degrabă relații "personale" cu lucruri decât cu oameni. Ne obiectivizăm individualismul îmbrățișând divertismentul, mondenul, lucrurile efemere, trăirile excesiv de lamentabile, devenind "trândavi-activi", din lașitate, iubind raporturile pe care le avem cu obiectele din jurul nostru decât cu semenii. Iar politicul speculează acest lucru, înlesnind oprirarea, îndreptată către cei cu adevărat asupriți. Pseudo-disperați vor să se remarcе și uzurpă prin lamentațiile lor locul adevăraților dezmosteniți. Și ar vrea să aibă aceste drepturi fără a trece prin necazurile victimei, iar odată obținute respectivele avantaje, continuă retorica oprimatului, încercând să se bucurе cât mai mult de dubla poziție a învingătorului și a învinsului.

eorii, era smuls părul victimei și erau lovite organele genitale. Cea mai obișnuită eră, însă, privarea de somn și tortura auditivă. Aceasta au încetat doar atunci când opinia publică a făcut presiuni asupra guvernului, ca să interzică tortura de orice fel, după ce Armata britanică din Irlanda de Nord admisesе ca fiind legal numitul "interogatoriu în adâncime". Pentru sfârșitul secolului XX în Europa, cazul Bosniei-Herțegovina a fost cel care a preocupat în mod special, așa, sodomizeze sau să fie sodomizați. În același spațiu, au existat și lagăre croate ori musulmane, în care sârbii erau victime, dar schingiuirile nu au ajuns la nivelul atrocе al celor din lagărele sârbești, chiar dacă excese s-au manifestat și aici, prin diverse mutilări, de pildă. Pe continentul african, tortura a fost gândită și aplicată de staff-ul militar, iar mărturisirea era o probă necesară, de aici supliciu! "justificat". Cum Africa a fost bulversată, în secolul XX, de lupte tribale, lovituri de stat, pu-ciuri militare și discordii religioase, toate acestea au devenit vizibile și prin felul în care regimurile politice din țările respective au apelat la tortură sau nu. Torturile africane au fost importate, adesea, dar au avut și un caracter continental specific, câteva din ele (aplicate de negri asupra negrilor) fiind moștenite din cruzimile tribale care s-au perpetuat în secolul XX: canibalismul pe îndelete, dintr-o victimă vie, de pildă. Caracter metodic și îndelungat, tortura a avut în Africa de Sud (și în Namibia vecină), unde călăuzitoare era politica apartheidului. Aici, tortura era o practică administrativă, iar polițiștii erau antrenați în practica torturii, cea mai uzuală fiind "elicopterul" (spânzurarea victimei cu brațele la spate sau desfăcută și șourile electrice. În Africa de Sud a funcționat, de altfel, un întreg sistem de suplicii, tortura fiind concepută ca formă de manifestare a urei rasiale. Nu este de mirare, prin urmare, că polițiștii au utilizat metode ale Gestapo-ului. Deși cam toate țările africane au aplicat tortura, aceasta nu a devenit neapărat politică de stat.

Acest lucru s-a petrecut, parțial în afara Africii de Sud, în Algeria și Ruanda. Algeria sfârșitul de secol XX a preluat "lecția" franceză, dar și atrocitățile specifice arabe: tortura a devenit extrem de sexualizată, urmând macularea totală victimei: sexe arse, castran, sodomizari (cu obiecte), ur-inări și ejaculari pe chipul victimei, biciuirea genitalelor. Alături de acestea, s-au practicat șourile electrice (răspândite pe întreg teritoriul african), biciuirea, bătaie de orice tip (cu cabluri electrice, bastoane, lenti), falaqa (bătaia la tâlpi), "submarinul" (sufocarea în diverse lichide), folosirea cânilor antrenați să violeze, arșuri (cu țigara, la foc deschis, cu lampa de sudat, în carne sau păr), "scaanul" (legarea victimei de scaun și balansarea acestuia în așa fel încât victima să cadă în față, strivindu-i chipul) etc. În Ruanda sfârșitul de secol XX, milițiile Hutu multiauz intenționat victimele Tutsi, înainte de a le ucide, cazul războiului civil din Ruanda luând proporții de genocid și curățire etnică. Femelor li se tăiau sânii sau li se străpungea vaginul cu săgeți ori bețe. Erau mutilate mai ales părți fizice care țineau de caracteristicile Tutsi (degete și nas); uneori, victimelor li se tăiau mâinile sau picioarele, fiind lăsate să moară din cauza sângerării masive. Statisticile Amnesty International certifică faptul că tortura a fost practicăată pe întreg teritoriul Africii, cu puseuri (limitate în timp) de violență. În Uganda dictatorului Idi Amin, deținuții erau siliți să-și spargă capetele unul altuia, cu ciocanul, aceasta fiind considerată o tortură amuzantă. De pe altă parte, a funcționat aici o anumă tortură specific ugandeză, numita kandooya, constând într-o manieră torure de a lega victima cu frângerile, provocându-i paralizie. Un caz delimitat în timp a fost acela al Marocului, unde s-au practicat: falaqa (bătaia la tâlpi), "avionul" (spânzurarea cu brațele și picioarele legate de stâlpi metalici), arșuri cu țigara, le perroquet ("stinghia papaгалului") o tortură în care victima era silită să stea atârnată, în această poziție aplicându-i-se tot felul de lovituri), "submarinul" (sufocarea în apă), violul efectuat de câini". (Ruxandra Cereseranu)

Represia freudiană, foucauliană, postmodernă, stalinistă, leninistă ș.a.m.d este identică.

ce poate face diferenta este epatarea eu-ului și puținția lui de a spune "nu" statului asupritor (fără a se transforma într-un anarhist lamentabil).

PRIVATE LIBERTIES! PUBLIC ORDER!

"...if the implementation of a liberating education requires political power and the oppressed have none, how then is it possible to carry out the pedagogy of the oppressed prior to the revolution? This is a question of the greatest importance, and one aspect of the reply is to be found in the distinction between systematic education, which can only be changed by political power, and educational projects, which should be carried out with the oppressed in the process of organizing them." (Paulo Freire, Pedagogy of the Oppressed)

If not a vice, the human freedom becomes an obsession. The same is true for democracy, which is seen rather as a brandingish of the individualism than as a way of living in an equal environment (up to a point). Freedom becomes interesting when the individual is truly free. Democracies seem to get out of the vegetative comma they entered in the '90s, when they played the tune for the plays of individualism. Nevertheless, both of them – freedom and democracy alike – are possible only through

oppression. On who? On the masses. The handiest method of oppression is the subliminal one, as the masses neither perceive, nor understand it. The manipulation of the masses is the method that makes the access to a position on the social scale a necessary one. The preservation of the privileges is also based on constraint through manipulation. Equality and the right to equal chances in life become abstract notions. Who is dealing with the oppression of the many and the ignorant ones? Those who want to get access to a social position or to keep it. The elites who possess the necessary mechanisms for such an action. The oppressed are powerless. Their only edge is their number, their quantity, but it is ineffectual. Apparently, the number of the oppressed turns into a drawback rather than a potential victory. The revolutions were always made by a hegemonic power. You cannot expect or trust the many to be coherent – while the revolutions are coherent, premeditated, conscious and articulate.

The 21st century is the time when each individual is required to take care of himself, while giving up the basic morality, centred upon duty, an attribute of the past century. Nowadays we don't owe anything to anyone, not even to our own conscience, in the Kant's sense of the word. We skip the "must" notion and live only in a murky pragmatism, so that we understand that our only reason to be is our own personal, liberal, pluralist, utilitarian and pragmatic well-being (Vattimo). As we live in a time for all kinds of celebrations, nobody is surprised when the celebration of the self is the most important drive of the existence; the tolerance, meaning that we are not allowed to hurt the other, is associated with helplessness and ignorance and they make us think that indifference is the new kind of tolerance. Thus, in order to avoid tolerance, we subject ourselves readily to the state of accepting "personal" relationships with things rather than people. We objectify our individualism embracing the entertainment, the mondenity, the ephemerality, the excessively lame life experiences, we become "lazy-active" out of cowardice, and we value the relations with the objects around us more than those with our fellow people. And the politics takes advantage of it, facilitating the oppression of the truly exploited ones. The pseudo-despaired people want to draw attention to them and, with their moanings; they usurp the position of the true underprivileged. Moreover, they would like to acquire those rights without enduring the victim's hardships and, once they have acquired the benefits, they go on using the rhetoric of the oppressed and try to enjoy as much as possible the double position of the winner and the loser.

War is merely the continuation of politics by other means (Clausewitz) versus Politics is merely the continuation of war by other means (Lenin),

and, altogether, everything comes to Schmitt's words: "total enemy, total war, total state"; that is, against the "total enemy" you wage a "total war", so you need a "total state", which means a totalitarian state.

What are the chances of the oppressed? From anarchy, civil disobedience, suicide and riot, I would choose disobedience, because none of the others is reasonable. For example, anarchy suggests that the society should be organized without the coercive authority of the state (actually, without any coercion at all), but this is impossible; so the anarchism finds in the state its most convenient enemy – both as an abstract notion and as a target of demonization – and is advocating, in exchange, a society free of any constraints, with maximum personal freedom, where material goods are equitably distributed, and the communal duties are performed through common agreement. When the social agreement is infringed by the political, social, secular, clerical or military power (whether democratic or not), the "oppressed" may correct the mistakes by resorting to the civil disobedience. Civil disobedience involves illegal acts, usually on the part of collective actors, that are public, principled and symbolic. It involves primarily non-violent means of protest and the appeal to the ability of reasoning and the sense of justice in the people. The aim of civil disobedience is to persuade public opinion in civil and political society (or economic society) that a particular law or policy is illegitimate and a change is warranted. The civil disobedience is a form of non-institutional, but political action, where people are rebelling against a law system of a dogma system that has failed to meet the needs of the petitioner, and they try to rectify its failures. It is understandable that, in order to avoid torture, we choose the lame state of indifference.

Whereas in the first stages of the repression both physical and psychological torture would have been extremely violent, under the auspices of the KGB there was a certain refinement into psychiatric and pharmacological forms. Dissidents, who were labeled as "schizophrenic", were subjected to strict confinement (interment in psychiatric establishments) and sensory deprivation (their bodies were not violently touched; hence, the apparent absence of torture in their cases). The commissions for psychiatric evaluation comprised KGB-doctors; these hospitals were only apparently run by the Ministry of Health, since they were almost entirely dependent on the Ministry of Internal Affairs. Victims were not tortured as such, but were, together with real psychopaths or common criminals, reduced to a "vegetal" life through medicine-induced brain-washing.

The most spectacular – because the most scientific – tortures from the first half of the twentieth century were those practiced by the Nazis. We shall, nevertheless, take a look at the most common forms of torture first. In the Nazi concentration camps torture almost invariably began with the beatings that accompanied the victims' interment: they would have been slapped, poked with bayonets, forced by the guards to hit one another, and would have had their entire life's beliefs and principles trampled over. No convict who entered these camps would have been exempt from such a treatment, which, lasting for half a day, was meant to traumatize them, by forcing them into all sorts of humiliating or absurd postures. What the Nazis aimed at was depersonalising and transforming the victim's behaviour into that of a perpetually grounded child; furthermore, the convicts would be stockpiled into an amorphous mass, bereft of its future and of any sense of time, for that matter. After this initiation into the concentration-camp routine, the applicability of torture would become more and more individualized. Amongst the ordeals convicts had to go through were the following: the so-called "25-to-the-arse" (the 25 blows could easily turn into 50 or even 100); sole beating; having water dripped down one's ear; physical "exercise" (countless knee

bends and broad jumps, endless crawling, somersaulting, racing or boxing, which victims were sometimes forced to practice until they passed out or even died because of sheer exhaustion); "Stalin's crib" (victims would be left to hang on a shaft in a rather uncomfortable position, having their buttocks canned all along); the "bunker" (cells or underground holes with waist- or neck-high water, in which detainees were made to stand for one up to several days); the "tree" (leaving victims to hang, arms tied behind their backs, from a tree: most often than not, this torture killed or permanently crippled victims); hurling inmates down from tall platforms and maiming them in the process. At times, specially trained Alsatian hounds would be used to mutilate prisoners. Although illegal, the beating was applied by guards, by zealous officers or by the kapo members... Absurd forms of torture were also practiced: genuflecting victims, for instance, had to hold rocks in their hands or to carry boulders from one place to another. Captured escapees and saboteurs "benefited from" special tortures. There were also apparently non-violent tortures, such as the "Saxon salute" (victims would have to stand still, mimicking the salute without flinching, under any weather conditions). Another such torture was "calling the role": checking the convicts' attendance on their return to the camp would last for hours on end. When escape attempts were successful, the prisoners would be "roll-called" for as long as it took to catch the runaways. Quite a few would die from exhaustion, as a rule... Intense violence was essential to the Gestapo methods, which comprised electric shocks, hair and nail pulling, snow burial, whipping, brutal maltreatments, the "submarine" (asphyxiation induced by forceful submersion of the victim's head in water), genital injury (immersing the victim's testicles in hot water), chest jumping (breaking the victim's sternum and ribs), the "iron helmet" (basically an instrument known since the times of the Inquisition and adapted by the Gestapo, which consisted in a crown that exerted pressure onto the cranium), hanging by the feet, etc.

A sort of multiple torture (physical, psychological, and moral), which David Rousset calls "industrial" torture (L'Univers concentrationnaire, p. 109), was applied to the victims destined to be gassed in the extermination camps: inhuman transport conditions, thrashing upon arrival at the camp, immediate separation from family members, public undressing, detailed physical exams meant to deprive victims of their hidden jewels or money, and chasing naked victims to the gas chambers. All these were checkpoints on an infernal itinerary which victims destined to be gassed had to carry out in full. The gas chamber had been introduced in the United States in 1924, as a means to enforce the death penalty for serious felonies, but it was the Nazis who gave it such abominable scope. Starvation was universally applied (no wonder that cases of cannibalism existed in the Nazi camps, as well as in the Gulag). When gas chambers were out of order or proved to be insufficiently large, victims were killed by firing squads; any possible survivors were interred alive in common burial pits...

As far as the latter half of the twentieth century is concerned, I shall proceed with mapping torture into unitary geographical spaces, insisting, where necessary, on a more detailed analysis of certain cases. I shall start with an overview of the European area because of its paradoxical legacy. Although the old continent is credited with being the cradle of human civilization, it has by no means proved immune to the practice of torture. Countries like France (in Algeria), Spain, Portugal, Greece, Turkey, Great Britain (in Northern Ireland), as well as all of Moscow's satellite countries (where communist regimes and, implicitly, torture existed) are outstanding through having programmatically deployed torture practices. Special cases were those of Bosnia-Herzegovina during the last decade of the twentieth century... Greece deserves special mention here, since during the Colonels' dictatorship (1967-1973) torture functioned as a foundational gesture for the establishment. The heavy bureaucracy served to protect the torturers; of further assistance was the sympathy exhibited by the United States, subject to obvious manipulation by the Greek officials. It was entirely thanks to the Scandinavian states that the truth about torture in Greece was brought to light. Torture had also been practiced during Metaxa's dictatorship at the turn of the twentieth century, but it only violently broke out when the Colonels' dictatorship began. In the beginning, torture was used for extracting information, but in time, what was aimed at was intimidating the population and terrorising the student movements. Torturers relished applying the falanga (sole beating), stern and skull pounding (until victims would vomit blood), electric shocks, blows to the genitals, shoving cloths dipped in excrement down the victims' throats (a kind of "submarine"), hair and nail pulling, cigarette burns, pumping water up the anus, putting washing or chilly powder into the victims' noses, mouths, on their eyes, or forcing them to abuse hallucinogens. When torturers stopped short of making their victims crack, they would attempt to turn them into "lunatics".

After the Armenian massacre, Turkey found another minority on whom to inflict torture: the Kurds (together with any political dissenters to the several successive power regimes). The cruelty of the Ottoman legacy had a great impact in this case. The most frequently used torture was the falaka (sole beating); also customary were forms of torture that included: electric shocks, maiming the victims' (male or female) genitalia, rape, cigarette burns, or the insertion of various truncheons (whenever electrified or not) into the victims' anuses and vaginas.

When in 1961 Alec Mellor commended the British police for not using torture, he was quite unaware of the milder ordeals (compared with those in use in Greece and Turkey) that the Irish, the IRA members and the alleged orthodox nationalists would soon have to undergo. Facing accusations of sanctioning tough interrogations, the British government initially disavowed its endorsement of physical persecution, only to later engage in heated parliamentary debates on what was permitted or not in torture. Quite significantly, the British authorities' refusal to cooperate with Amnesty International was adamant. The Irish who were tortured by the British police experienced the "wall" method (having to stand still, facing a wall, for hours or even for days on end). Electric shocks were sometimes an option. There were, then, other painful postures: among the most remarkable was the "windmill" (arms stretched out, without moving). Victims would have their stomach and head pummeled, their hair pulled out and their genitals smashed. By far the most common were, however, sleep deprivation and aural torture. All this was only put an end to by the government when the public opinion started voicing serious protests against torture of any kind, that is, only after the British army in Northern Ireland had declared the legality of the so-called "in-depth interrogation". As for the end of the twentieth century, Europe's attention was especially drawn by two cases: Bosnia-Herzegovina and Chechnya. In the latter region, Russian soldiers tortured the Chechnyan ethnics through electric shocks, cigarette burns, dogs trained to inflict

injuries, and rape, which functioned, like in the case of Bosnia-Herzegovina, as a means of ethnic cleansing. Between 1992 and 1995, the interethnic war from Bosnia-Herzegovina (which was also to break out later on in the Kosovar region, this time between the Serbs and the Albanians) produced a veritable epidemic, or, rather, a routine of torture: in the Serbian concentration camps violent beatings, rapes and emasculations wreaked havoc. Victims would be pounded until mutilated in the, by now, notorious "death camps." Targeting Muslim women, rape became mass torture, hinging on ethnic cleansing. On the other hand, the Soviet Gulag and the Nazi lessons had been learned, and learned well, since victims were tortured slowly, through squalor, starvation and dehydration. Humiliations abounded: the detainees were forced to eat sand or faeces, to sodomise the others or be sodomized. In the same geographical space there were also Croat or Muslim camps in which the Serbs were the victims; however, torture never reached the atrociousness of the Serbian camps, even though excesses were also registered. On the African continent, torture was conceived and enforced by the military. Confession was indispensable for conviction; hence, the "justification" of torture. The fact that throughout the course of the twentieth century, Africa was divided by tribal and internecine strife, by coups d'état, military putsches and religious discords was also reflected in the way in which various political regimes in those countries resorted or not to torture. African tortures were often imported from elsewhere, but there was also a continental flavour attached, since several of them evinced the heritage of tribal cruelty (particularly those tortures which black people inflicted on other blacks): ritualised cannibalism, for instance, where the item destined for consumption was a live human being.

In South Africa, Rhodesia and Namibia, where the dominant policy was that of the apartheid, torture was rather methodically applied for extensive periods of time. Torture here was an administrative practice, indeed, given that the police received thorough training in administering pain. The most common forms of torture were electric shocks and the "chopper" (hanging the victim, hands spread or tied behind the back). Conceived as a vent for racial hatred, torture functioned in South Africa as a redoubtable system of ordeals. It comes as no surprise that the police here used Gestapo methods. It was mostly in South Africa, unlike in most other African countries, that torture was turned into an official state policy. However, this was also partially the case in Algeria and Rwanda. By the end of the twentieth century, Algeria had learned the French "lesson" and enriched it with specifically Arab atrocities. Torture became sexualised, aiming at the utter defilement of the victim: seared genitalia, emasculation, sodomy (with the help of objects), urination onto the victim's face, or lashing the victim's genitals. Besides these, other forms of torture were also commonly practiced: electric shock (rather widespread throughout the entire African continent), whipping, beating in all shapes and forms (with truncheons, cables, or belts), the falaqa (sole beating), the "submarine" (immersion of the victim's head in various liquids), the use of dogs trained to rape, burning the victim's flesh or hair (with cigarettes, or welding lamps), the "chair" (tying victims to chairs, and rocking them so as to cause the victims' collapse and face injury), etc. By the end of the twentieth century in Rwanda, the civil war had veered into genocide and ethnic cleansing, with Hutu militias consistently mutilating their Tutsi victims prior to killing them. Women would have their breasts severed or their wombs pierced with arrows and spears. Mutilation particularly targeted those bodily areas that were markers of Tutsi ethnicity (fingers and noses); sometimes victims would have their arms and feet cut off, being left to bleed to death. Amnesty International statistics show that torture was practiced throughout Africa, with tremendous upsurges of violence (limited, though, in time). During the dictatorship of Idi Amin in Uganda, a torture deemed to be amusing enjoined detainees to crack each others' heads open. Furthermore, a specifically Ugandan torture, named kandooya, was widely used here, consisting of tying victims with ropes so as to cause them paralysis. A case where torture was only used for a limited time period was that of Morocco, where prevalent were: the falaqa (sole beating); the "airplane" (hanging victims with their arms and feet tied to metallic poles); cigarette burns; le perroquet (the "parrot's perch" - a torture which consisted of incessant blows to the victim, who was hanging head down from a metallic beam, hands tied to the legs); the "submarine" (drowning victims in water); and dog rape...

(Ruxandra Cesereanu, fragments from An Overview of Political Torture in the Twentieth Century, in JSRI – Journal for the Study of Religions and Ideologies, no. 14, Summer 2006, pp. 120-143, translation into English by Carmen Borbely)

Eugen Rădescu (b. 1978) is politologist (specialized in moral relativism and political ethics), cultural manager, curator and theoretician. He writes for various magazines and newspapers. He curated, among others, Bucharest Biennale 1 with the theme "Identity Factories" and "How Innocent Is That?" at Pavilion Bucharest. He is co-editor of Pavilion magazine and co-director of Bucharest Biennale (with Răzvan Ion) and the chairman of the organizational board of Pavilion and Bucharest Biennale. He lectured at Art Academy - Timisoara, La Casa Encedida - Madrid, Calouste Gulbenkian - Lisbon, Apex Art - New York, etc. He recently return from a residency at Apex - New York and published the book "How Innocent is That?" at Revolver Publishing, Berlin. Recently he curated "How Innocent Is That?" at Pavilion, Bucharest. He is presently working on a new book on moral relativism. Lives and works in Bucharest.

Eugen Rădescu (n. 1978) este politolog (specializat în relativism moral și etică politică), manager cultural, curator și teoretician. A scris pentru diferite reviste și ziare. A fost, printre altele, curatorul Bucharest Biennale 1, cu tema "Identity Factories" și al expoziției "How Innocent Is That?" la Pavilion București. Este co-editorul PAVILION - journal for politics and culture și co-directorul Bucharest Biennale (împreună cu Răzvan Ion) și președinte al board-ului organizațional al PAVILION UNICREDIT și Bucharest Biennale. A ținut prelegeri la Academia de Arte -Timișoara, La Casa Encedida - Madrid, Calouste Gulbenkian - Lisabona, Apex Art - New York, etc. Recent, s-a întors dintr-o rezidență la Apex - New York și a publicat cartea "How Innocent is That?" la Revolver Publishing, Berlin. Recent a curatariat "How Innocent Is That?" la Pavilion, București.În prezent lucrează la o nouă carte despre relativism moral. Locuiește și lucrează în București.

Jean Genet, Un Chant d'Amour, film transferred to DVD, 25', bw, 1950 (still from the film).

Premisa fundamentală a teoriei moderne a haosului e ușor de înțeles. Schimbări minore ale condițiilor inițiale pot provoca schimbări dramatice ale rezultatelor finale. Chiar și într-un mediu controlat, de laborator, va exista întotdeauna un grad redus de eroare în calcule și o variație neintenționată a condițiilor de mediu, care se presupune că ar trebui menținute constante. În lumea necontrolată din viața reală apar complicații suplimentare, date de numeroasele influențe cauzale și intenții umane ce interacționează. Viața reprezintă o distribuție probabilistică de o mare diversitate și complexitate. Simplificarea și predictibilitatea, odinioară visul managementului tehnocratic, sînt încă un vis îndepărtat.

Există oameni care încearcă să scape de nesiguranță prin impunerea agresivă a puterii coercitive. Escapada americană în Irak a demonstrat încă o dată, dacă nu altceva, măcar falsitatea unor asemenea pretenții, căci a dezlântuit războiul civil și ura religioasă printre cei pe care americanii sperau cu atîta naivitate să-i vadă ovaționîndu-i ca pe niște eliberatori. Există și oameni care încearcă să scape de nesiguranță afirmînd că trebuie să existe un proiect inteligent absolut sau un sistem de veghetori binevoitori care ne dirijează pașii. O dovedește dezvoltarea fundamentalis-mului religios și înflăcărata asistență prezentă în biserici, moschei și sinagogi. Există oameni care încearcă să scape de nesiguranță revigorîndu-și interesul față de știință și care speră să descopere noi forme de regularitate printre încîlcitele datelor empirice. Aceasta este și opțiunea mea personală, deși recunosc că toate descoperirile valabile nu pot fi decît provizorii, incomplete și parțiale, nereușind să se constituie în explicații valide. E ca și cum ai citi un roman polițist pentru a doua oară. La prima lectură, prins în mijlocul avalanșei de indicii amăgitoare, n-ai cum să nu fii surprins cînd Hercule Poirot anunță că a rezolvat definitiv cazul. Totuși, la a doua lectură, atunci cînd știi dinainte întreaga poveste, uneori e posibil să distingi firele principale, cele care structurează evenimentele și provoacă inevitabilul final.

Numai că scopul pe care îl urmăresc în esul de față nu este unul empiric, ci moral. E vorba de felul cum putem trăi într-o lume afectată de haosul inerent și inevitabil. Sintem ispitiți mereu să adoptăm o postură falsă, de superioritate și pasivitate elitistă. Cei care recunosc și acceptă necesitatea haosului ar putea să se uite cu dispreț la eforturile celorlalți, dovedîndu-se intoleranți la pla-

Exploring the Return of Repression

Ronald F. King

nurile lor imperfecte și sceptici față de presupusele lor reușite. De vreme ce totalitatea și perfecțiunea sînt imposibil de atins, ni se oferă posibilitatea amplă de a juca rolul criticului neimplicat. În ochii noștri toți și toate vor părea inferiori și incompetenți. Eroismul poate fi pervertit extrem de ușor, iar banalul este pervers. Stupiditatea umană se manifestă din plin și e un subiect predispus la ridiculizare și dispreț. Dată fiind probabilitatea apariției telurilor eșuate și a consecințelor imprevizibile, acțiunea, conexiunea și angajarea nu au niciodată justificare. Problema acestei perspective este, bineînțeles, aceea că noi nu ne mișcăm pur și simplu printr-o lume haotică – ne mișcăm odată cu ea. Nu avem cum să ne separăm de obiectele bațjocurii noastre. Cei ce tind să aibă un temperament ironic sînt în egală măsură și subiecte ale ironiei. Spiritul este întru totul o boală de mîna a doua. Luciditatea nu este o scuza.

Totuși alternativa nu poate fi banalul finalism. Ni se spune adesea că suma mai multor acțiuni individuale bune are ca rezultat apariția unei societăți bune. Din nefericire, conform teoriei haosului, asta nu e niciodată ceva sigur. S-ar putea dovedi chiar fals. Sînt prea multe necunoscute și prea multe variabile care interacționează și împiedică astfel orice anticipare a unei stări de echilibru stabil, obținută la un înalt nivel de desăvîrsire. Iar atunci, de vreme ce întregul șir de consecințe al acțiunilor unei persoane e imposibil de evaluat, comportamentul moral trebuie să aibă la origine mai degrabă motivații interne decît externe. Ne construim identitatea socială cu resurse obiective limitate, bazîndu-ne pe amplitudinea viziunii noastre și pe profunzimea caracterului. Într-un anumit sens, seamănă mai mult cu o alegere estetică decît cu una pragmatică. Asemenea artei, virtutea se opune inerent la tot ce e sordid, comun, urît și corupt în viață. Asemenea artei, ea pretinde participare activă și respinge retragerea.

Cu toate acestea, participarea nu este asigurată. Printre marile descoperiri ale științelor sociale moderne se află și afirmația conform căreia cetățenia comună este ceva irațional în plan individual. Dacă toți ceilalți acționează în comun, atunci eu aș putea fi individualist și meschin, bucurîndu-mă de impunitate. Dacă toți ceilalți sînt individualiști, atunci eforturile mele voluntare în vederea cooperării vor fi ineficiente. Regulie ce stabilesc reciprocitatea și spiritul comunitar sînt greu de impus și ușor de distrus. În plus, luarea deciziilor a ieșit tot mai mult din sfera ctățeanului mediu. Forțele globalizante ne dovedesc insignifianța, impunîndu-ne să reacționăm prin elaborarea unor noi forme de instituții democratice, în vreme ce noi abia am început să le înțelegem pe cele vechi.

Cetățeanul modern este prins între plictiseală și groază. Această incertitudine inerentă este cea care institue spațiul expresiei, al angajării și al creativității, fie în plan artistic, fie în societate. Astfel, conștiința faptului că lumea e haotică nu ne absolvă de responsabilitatea și obligațiile personale.

Chaotic Citizenship

The core premise of modern chaos theory is easy to grasp. Slight differences in initial conditions can produce dramatic differences in eventual outcomes. Even in the controlled laboratory environment, there will always be some small degree of measurement error and some unintended variation in the background factors that are assumed to be held constant. In the uncontrolled world of real life, there are the additional complications of multiple interacting causal influences and human intentions. Life is a complex multivariate probability distribution. Simplification and predictability, once the dream of technocratic management, are far beyond our grasp.

There are those who seek to escape from uncertainty by the dominant imposition of coercive power. The American escapade in Iraq, if nothing else, demonstrates yet again the falsity of such arrogance, unleashing civil war and religious hatred toward those who planned naively to be welcomed as liberators. There are those who seek to escape from uncertainty by the assertion that there must be some ultimate intelligent design or benevolent watchfulness guiding our steps. This is visible in the growth of religious fundamentalism and in fervent attendance at churches, mosques, and synagogues. There are those who seek escape from uncertainty by a renewed interest in science, hoping to discover new regularities among the intricacies of observed data. This is my personal predisposition, although I recognize that any valid findings must be tentative,

incomplete and partial, thus failing as satisfying explanation. It is like reading a murder mystery for the second time. On the first reading, amidst a tangle of confusing signals, there is only surprise when Hercule Poirot announces that he has definitely solved the case. On the second reading, however, when one knows the full story in advance, it is possible – sometimes – to discern the essential threads that gave structure to the events and made the outcome ineluctable.

My purpose in this essay, nevertheless, is not empirical but moral. The question is how to live in a world afflicted by inherent and inescapable chaos. The false temptation always is toward an attitude of elitist superiority and passivity. Those who acknowledge and accept chaotic necessity might look down upon efforts of others, intolerant of their flawed designs and skeptical of their alleged achievements. Since totality and perfection are beyond attainment, there is ample opportunity to play the disengaged critic. All will appear inferior and incompetent to our eyes. Heroism is too easily perverted and the ordinary is perverse. Human folly abounds, a ready subject for laughter and disdain. Given the probability of failed intentions and unanticipated consequences, there could never be justification for action, connection, and commitment. The problem with this perspective, of course, is that we do not walk merely through the chaotic world – we walk within it. There is no way to separate ourselves from our objects of ridicule. Those prone to the ironic temperament are equally ironic subjects. Wit is entirely a second-class disease. Lucidity is not an excuse.

Yet the alternative cannot be simple consequentialism. The sum of many good individual acts, we are often told, is the production of a good society. Unfortunately, according to chaos theory, this can never be certain. It might even prove false. There are too many unknowns and too many interacting variables, thus deterring any prediction of steady-state equilibrium realized at some high-level of accomplishment. Since the full range of consequences from one's actions are impossible to measure, moral behavior must instead stem from internal rather than external motivations. We construct our social persona, given limited objective resources, based upon the scope of our vision and the depth of our character. In this sense, it resembles an aesthetic choice more than a pragmatic one. Like art, virtue stands inherently in opposition to the sordid, the mundane, the ugly, and the corrupt in life. Like art, it demands active participation and refuses resignation.

Participation, however, is not assured. Among the main findings of

modern social science is the proposition that cooperative citizenship is individually irrational. If everyone else acts cooperatively, then I can be narrowly self-interested with impunity. If everyone else is self-interested, then my voluntary efforts at cooperation will be ineffective. The offsetting norms affirming mutuality and community are hard to establish and easy to erode. Moreover, decision-making has moved ever further from the domain of average individual. Globalizing forces assert our insignificance, requiring in response the development of new forms of democratic institutions when we have barely begun to comprehend the older forms. The modern citizen stands trapped between the tedious and the terrifying. Yet the chaos concept also prohibits any firm prediction of collapse. It is this inherent uncertainty that establishes the space for expression, engagement and creativity, whether artistic or societal. Knowledge that the world is chaotic thus does not absolve us of personal obligation and responsibility.

Acest text a fost publicat pentru prima dată în PAVILION - journal for politics and culture, issue #11.

This text was published for the first time in PAVILION - journal for politics and culture, issue #11.

Ronald F. King este profesor de științe politice și sef al catedrei de științe politice la Colegiul de Arte și Litere din cadrul Universității de Stat San Diego. Anterior el a predat la universitățile Cornell și Tulane. E specializat în metode de cercetare din științele sociale și în politici americane. Din 1995 a venit sistematic în România unde a fost profesor consultant pentru dezvoltarea curriculară la Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca. Printre lucrurile frumoase pe care le-a descoperit în România se numără soția sa care vorbește engleza mai bine decît vorbește el româna. În San Diego poate fi întîlnit adeseori pe plajă unde se plimbă și fumează trabuc. Cea mai recentă lucrare majoră a profesorului King, "Strategia cercetării", este un manual conținînd metode de cercetare și a apărut la Editura Polirom. Ronald F. King a primit o diplomă din partea Societății Române de Științe Politice, pentru contribuțiile aduse la modernizarea predării și cercetării în domeniul științelor sociale.

Ronald F. King is professor of Political Science and Chair of the Political Science Department, College of Arts and Letters, San Diego State University. Previous to this, he was a professor at Cornell and Tulane Universities. His specialization is social science research methods and American politics & policy. He has been coming to Romania since 1995, serving for many years as senior consultant for curriculum development at Babeș - Bolyai University (Cluj-Napoca). Among the beautiful things he discovered in Romania was his wife, who speaks far better English than he speaks Romanian. In San Diego, he can often be found walking along the beach, smoking a cigar. The author of four books and dozens of scholarly articles, Professor King's most recent major publication, Strategia cercetării, is a textbook on research methods published by Polirom Press. He has been honored by the Romanian Society of Political Science for his contributions to modernizing social science teaching and research.

Renzo Martens, Episode III: Enjoy Poverty, DVD, 90 minutes, colour, 2008 (still from the film). Courtesy of the artist.

Daraka Larimore Hall UN APEL SOCIALIST-DEMOCRAT CĂTRE ANARHIȘTI

Lupta pentru găsirea unei alternative democratice la capitalism a inclus multe curente de gândire conflictuale. Și-au făcut apariția comunismul, anarhismul, socialismul și nenumăratele variații și combinații ale acestora. Azi, cînd necesitatea unei lumi noi a apărut din nou, ca urmare a explozivelor mișcări de protest împotriva globalizării corporatiste, majoritatea diferențelor respective par arhaice și aproape teologice. Mulți sînt de părere că astfel de distincții sînt utile doar în polemicile de cafenea. Pe cine interesează chipul cărui Mesia revoluționar se află pe tricourile noastre? Avem treburi mai importante de făcut.

Dar dacă această mișcare înseamnă ceva mai mult decît reforma sistemului politic – dacă, așa cum speră mulți, poate fi folosită ca dinam al unui nou anticapitalism –, la un anumit moment vom ajunge să discutăm și despre altceva decît lucrurile față de care ne opunem. Vom ajunge să discutăm mai concret și mai analitic despre sistemul împotriva căruia ne ridicăm și, bineînțeles, despre ceea ce vrem să punem în locul lui. Astfel, discuția despre ideologie devine una importantă. Cum am activat în zone geografice diferite în cadrul mișcărilor studentești anticorporatiste și de solidaritate, mi-am făcut numeroși prieteni și aliați care se identifică într-o mare măsură cu gândirea anarhistă. Ca socialist democrat, am fost adesea uimit să văd asemănările și deosebirile dintre modulrile în care judecăm activismul politic și analiza politicului. Esul de față reprezintă o încercare de a stimula noi dezbateri și dialoguri între curentele noastre de gândire și, într-o oarecare măsură, de a combate unele dintre opțiunile strategice făcute de mulți anarhiști și de a pune bazele unei abordări comune a activismului anticapitalist. Scopul lui este mai degrabă acela de a pune întrebări decît de a oferi răspunsuri.

Lupta pentru spațiul comun

Anarhismul și socialismul democratic au un trecut istoric comun. Ambele curente de gândire au apărut în urma mișcărilor muncitorești. În impetuoasă epocă de dinainte ca scrierile lui Marx să strاتفice mișcarea muncitorească, anarhiștii, socialiștii și comuniștii împărțeau același teritoriu politic. Cu toate că, desigur, încă de la începuturi au existat diverse curente și conflicte, o trecere în revistă rapidă a istoriei mișcării radicale ne arată că, precum oamenii și maimutele, și noi sîntem rude apropiate, chiar dacă astăzi arătăm destul de diferiți.

Idealul nostru este în mare măsură același și a rămas neschimbat de-a lungul întregului veci. După cum remarca adesea activistul antiglobalizare Kevin Danaher, cauza noastră are în centru ei spațiul public, „spațiul comun”. Asta înseamnă că ne interesează acea parte a societății care, asemenea centrului dintr-un sat tradițional, le aparține tuturor, este accesibilă tuturor și de ea beneficiază toți. Astfel, ne opunem celor care vor să distribuie în miinile unor persoane particulare întreaga avuție socială, în cantități mai mult sau mai puțin egale, în funcție de mareane spectrului conseruator-liberal al capitalismului la care se plasează cei dinți.

Oricum, voi merge cu analogia de mai sus un pic mai departe și voi afirma că lupta pentru spațiul comun are trei caracteristici distincte și la fel de importante: trebuie să fie extinsă, trebuie să fie democratizată și trebuie să fie apărată. Cu ajutorul acestor trei aspecte ale luptei, voi argumenta aici că diferențele și asemănările dintre anarhism și socialismul democratic se amestecă unele cu altele.

Extinderea

Mișcările noastre sînt amîndouă de acord că spațiul comun trebuie extins și că accesul și controlul public trebuie să se exercite asupra mai multor zone ale societății. Împărțim modelul critic asupra politicii comuniste (marxist-leniniste) tradiționale, care pretinde că unica metodă de declarșare a schimbării în discuție este aceea de a-1 acorda statului controlul complet sau aproape complet asupra tuturor sferelor vieții sociale, politice și economice. Am văzut care sînt rezultatele unei asemenea strategii. Anarhiștii și socialist-democrații au în comun deschiderea față de descentralizare, față de democrația industrială directă (controlul muncitoresc), față de cooperative, de creativitate socială și de dinamismul ideilor. Începem să ne diferențiem, probabil, atunci cînd vine vorba de felul în care vrem să extîndem spațiul comun. Mulți anarhiști sînt conșvii că spațiul comun trebuie extins complet și aproape instantaneu, printr-una sau mai multe din formele de transformare revoluționară existente. Socialist-democrații (și, bineînțeles, unii dintre anarhiști) consideră că extinderea aceasta poate și trebuie să fie un proces de schimbare socială de lungă durată. Diferența fundamentală în cazul de față este aceea că socialist-democrații consideră că societatea nu este nicodată integral capitalistă sau integral publică. Instituții cum sînt învățămîntul public, sistemul de sănătate public, transportul public, bibliotecile publice, cooperativele de consum și structurile de pазă cetățenească sînt toate bunuri comune, obținute prin luptă. Ele extînd control pe care îl avem asupra vieților noastre. Sindicatele puternice fac ca puterea de decizie asupra salariilor și condițiilor noastre de muncă să fie într-

o mai mare măsură în mîinile muncitorilor și să scoată respectivelor nevoi umane de pe piața liberă. Accentul pus de socialismul democratic pe astfel de schimbări, care modifică echilibrul puterilor din societate și mențin lucrurile sub un control mai democratic, ne diferențiază de liberali, care nu vor decît ca statul să limiteze sau să micșoreze efectele negative ale capitalismului. Pentru noi asemenea reforme nu sînt suficiente. Noi sîntem anticapitaliști, dar sîntem adepții gradualismului.

Partea bună a unei astfel de strategii gradualiste este aceea că afectează viețile multor, foarte multor oameni. Milioane de oameni sînt afectați în mod pozitiv de accesul la educație sau de crearea unor spații publice de recreere. Tendința anarhiștilor de a prefera extinderea exclusiv prin mijloace revoluționare – de exemplu, luptînd împotriva lipsei de locuințe mai degrabă prin ocuparea unor apartamente decît prin încurajarea creării de locuințe sociale – nu rezolvă problema decît pentru un număr redus de oameni. Nici anarhiștii și nici socialist-democrații nu vor aboli capitalismul în următorii cîțiva ani, astfel că e important să îl frîmăm, să îl fragmentăm și să-i ajutăm pe oameni să preia controlul asupra propriilor vieți aici și acum.

Desigur, uneorii trebuie să utilizăm acțiunea directă. De exemplu, dacă nu e posibil să obținem construirea locuințelor sociale prin metode politice, ceva tot trebuie făcut: să ocupăm o casă. Dar apoi trebuie să continuăm să facem un efort serios și susținut pentru a schimba politica locuințelor sociale. Mulți activiști ce susțin ocuparea anarhistă a caselor au făcut, bineînțeles, și așa ceva. Diferența ține de accent, de strategia de ansamblu.

Democratizarea

Unul din motivele ce fac ca mulți anarhiști să prefere acțiuni de tipul ocupării locuințelor în loc să facă lobby sau să voteze pentru crearea de locuințe sociale este acela că o locuință ocupată e controlată în mod direct de locatarii ei. E, cu alte cuvinte, un act mai democratic. Vreau să evidențiez astfel faptul că socialist-democrații au cite ceva de învățat de la mișcarea anarhistă. Uităm mult prea des de necesitatea ca spațiul comun să fie caracterizat de democrația internă și luptăm pentru o extindere formalizată, birocratică, fără să mai susținem democratizarea instituțiilor publice existente și crearea altora noi, cu un grad mai ridicat de democratizare, fără să mai luptăm pentru aceste țeluri.

Așa cum noi trebuie să învățăm asta, și anarhiștii ar trebui să reflecteze la importanța accesului și a implicării. Faptul că există instituții fundamentali și radical democratice e ceva extraordinar. Totuși, atîta timp cît nimeni nu are acces la democrație sau, mai clar, atîta timp cît se presupune că, în esență, oamenii ar trebui să se retragă din spațiul societății pentru a deveni o parte a acelor instituții, așa cum se întîmplă în cazul multor proiecte concepute de anarhiști, impactul ei e sever redus. Adeseori un proiect public care nu se dovedește perfect – cum ar fi, de exemplu, programul național de sănătate – nu e interesant pentru anarhiști. E păcat că se întîmplă așa, căci – după cum o arată istoria Statelor Unite – în alte țări mișcările radicale cu adevărat puternice s-au angajat în lupta pentru problemele omului de rînd și au furnizat tehnici de analiză, precum și conducerea necesară în luptă. (Iar aici conducere nu înseamnă neapărat manipulare sau coerciție.) Să ne amintim că sărbătoarea internațională a muncitorilor, 1 Mai, comemorează evenimentele precutele la o demonstrație organizată de anarhiști pentru a revendica ziua de muncă de opt ore, adică o reformă – și nici măcar una extrem de radicală.

Nici un proiect anticapitalist nu poate avea succes și nici nu poate cucerii susținerea majorității dacă nu are ca subiect problemele cotidiene. Nu toată lumea are timpul sau spațiul mental necesar ca să stea, să mediteze și să se entuziasmeze la gîndul transformării radicale a lumii. Pentru majoritatea oamenilor bătăliile mărunte, de zi cu zi, au o importanță copleșitoare, iar politica noastră trebuie să arate că aprobă și sprijină aceste bătălii, nu să pară lipsită de relevanță, de realism și de pragmatism.

Totuși aici nu e vorba doar de reforma sistemului. Putem să fim radicali și trebuie să fim astfel. În diverse momente ale istoriei mișcărilor progresiste/radicale, am pus accent pe crearea unor instituții democratice de masă, deschise spre cetățeni. Ideea apare la anarhiști, la socialiștii creștini și chiar la social-democrați. În Suedia mișcarea muncitorească a creat școli, bănci, campioane sportive, centre de muzică, spitale, restaurante, companii de asigurări, locuințe accesibile, cămine de bătrîni, biblioteci, ba chiar și magazine de îmbrăcăminte și fast-fooduri, toate sub controlul organizațiilor muncitorești și toate deschise și accesibile oricui. În anii ‘60 Partidul Panterelor Negre din Statele Unite a încercat să realizeze un proiect oarecum similar, cu cantine pentru săraci, alimente gratuite, școli și programe medicale. Crearea unor contra-instituții e o strategie eficientă atîta timp cît are la origine încercarea de a ajunge cu adevărat la oamenii obișnuiți și de a-i ajuta să schimbe viețile. Altfel e pur și simpli una elitistă.

Prin urmare, lupta pentru democratizarea spațiului comun nu trebuie judecată îngust. Accesul este la fel de important pentru

democrație ca și participarea egală. Nu trebuie să fetișizăm procesul nevoi umane de pe piața liberă. Accentul nostru trebuie pus pe sînt umplute cu cărți alese pe baza consensului) și nici nu trebuie să ne temem să fim radicali atunci cînd creăm instituții noi. De asemenea, nu trebuie să acceptăm ca avîntul creativ sau automulțumirea reformistă să ne abată de la lupta pentru democratizarea instituțiilor publice deja create. De exemplu, există zeci de comitee de supraveghere, comitee locale ale școlilor și bibliotecilor, asociații de locatari, consilii de cartier și alte instituții care ne oferă potențiale arene de luptă pentru mai multă deschidere, democrație și participare. Hei, anarhiștilor, dați gura la comitetul școlar!

Apărarea

În același mod, sînga radicală, inclusiv anarhiștii și numeroșii socialiști revoluționari, se arată uneori dezinteresată de importanța apărării a ceea ce a fost deja cucerit – chiar dacă imperfect – în lupta pentru extinderea spațiului comun. Desigur, această lipsă de interes nu este una universală în rîndul anarhiștilor. Avem de-a face aici cu un gen de lupte în care mișcările noastre interacționează adesea. Dar de prea multe ori anarhiștii nu sînt prezenți nicîieri în primele linii ale unor bătălii incredibile de importante pentru milioane de oameni. Una dintre explicațiile de bază este aceea că lupta pentru apărarea a ceea ce am cucerit deja impune apărarea unor lucruri care nu ne plac întru totul. Ea poate fi percepută de un revoluționar drept un compromis major. Această problemă a reprezentat o temă fundamentală a conflictelor apărute în sînul stîngii la alegerile prezidențiale din anul 2000. Pentru majoritatea sindicaliștilor, a feminiștilor, a organizațiilor homosexuailor și a grupurilor populare de culoare dezastrul prevestit de un mandat al lui Bush a cîntărit suficient de mult. Suficient de mult pentru a susține un candidat care nu se deosebea radical de el.

Statul

La temelia tuturor acestor idei se află, bineînțeles, atitudinea față de stat. O componentă a abordării gradualiste este utilizarea cu naturaleta a statului democratic ca mecanism de creare a bunurilor comune. Anarhiștii și socialiștii au polemizat mai bine de un secol pe tema naturii statului, așa că nu voi încerca să aduc nimic nou în spațiul acestei dezbateri teoretice. În schimb, aș vrea să prezint un argument specific în mare măsură Statelor Unite și legal de pericolele reprezentate de privilegierea excesivă a criticii la adresa statului și în special a guvernului federal. Democratul Jesse Jackson jr., membru al Camerei Reprezentaanților din colegiul Chicago, vorbeste adesea despre ceea ce el consideră a fi conflictul fundamental al sistemului politic din Statele Unite. Conform opiniei lui Jackson, nu e vorba, în esență, de o luptă între liberali și conservatori și nici nu e întotdeauna o bătălie între democrați și republicani. După spusele lui, e vorba de un război nesoluționat, care plutește în aer de mai bine de o sută de ani: războiul dintre drepturile statului și unionism.

Eu cred că e ceva adevărat în analiza sa. Mulți dintre cele mai reacționari și mai periculoși membri ai sistemului politic din Statelor Unite se grupează în jurul unui program politic antifederal. Guvernul federal a fost cel care a impus importante reforme în domeniul drepturilor civile – inclusiv abolirea sclaviei – în statele din sud și din vest. O reformă federală a legalizat avortul, le-a acordat fedmeilor drept de vot și a scos în afara legii numeroase forme de discriminare la angajare. Multe reglementări importante din zona protecției mediului au fost adoptate la nivel federal. Toate aceste cîștiguri au fost obținute sub presunea mișcărilor sociale, însă fără instrumentul legal reprezentat de guvernul federal, multe bătălii ar fi fost în mod sigur pierdute.

Strategia dreptei de retragere a puterii guvernului federal este legată în mod categoric de aceste lucruri. De cele mai multe ori autoritățile de stat și cele locale pot fi corupte mai ușor și pot fi controlate de albi și/sau de bărbați într-o măsură mai mare decît guvernul federal. Deși este cu siguranță mai bine ca anarhiști – și sîfnga, în general – să critice puterea centralizată, e important să înțelegem că o anumită persoană nu e neapărat progresistă doar pentru că susține subsidiaritatea. Desigur, mulți politicieni de dreapta doresc să sporească puterile celor mai represive componente ale guvernului federal și, concomitent, să-i limiteze acestuia finanțarea și să-i distrugă abilitățile democratice și progresiste. Întreaga mișcare de sînga trebuie să se opună cu îndrîjrire nu doar represivunii, ci și de-gradării asistenței sociale, a învățămîntului și a drepturilor civile. Nu intenționez aici să neg faptul că statul poate fi folosit împotriva scopurilor urmărite de noi, ci mai degrabă să dezvolt analiza de tip anarhist, pentru a înțelege că uneorii programele și politicile sale merită apărare.

Vechea zicală, conform căreia dușmanul dușmanului meu este prietenul meu, ilustrează o idee greșită. Mișcări rasiste precum Freeman (“Oamenii liberi”) sau diversele miliții organizate nu trebuie idealizate sau scuzate pentru că au atacat guvernul. Infiorătoarea identificare a anarhismului cu contracultura localistă reacționară e

un fenomen foarte periculos. Gînditorii anarhiști care au cochetat cu ideea supremației albilor, precum eroul mișcării ecologiste radicale Earth First!, Edward Abbey, fac un pact cu diavolul. Dacă trăiești în pădure și refuzi să ai încredere în agenții federali, nu înseamnă că ești luptător pentru libertate. Există o mulțime de fashiști cărora li se potrivește aceeași descriere.

Un alt fapt, mai puțin dramatic, e acela că o lipsă de încredere dogmatică în stat și mai ales în guvernul federal ne afectează capacitatea de a apăra eficient cauza spațiului comun. Statul a reprezentat un instrument important în procesul de creare a spațiului comun, de democratizare și extindere a lui, astfel că trebuie să fie inclus în ecuație atunci cînd vine vorba de apărarea acestui spațiu.

Lumea trebuie să se schimbe – să se schimbe radical. Pe parcurs însă trebuie să avem curajul să ne minjim miinile în acțiunea – nu întotdeauna radicală – de construire a unei mișcări democratice majoritare, care să fie capabilă s-o schimbe. Nici o grupare utopică sau anticapitalistă nu poate susține că știe cu absolută precizie cum se poate pune pe picioare o asemenea mișcare. Din punct de vedere istoric, deocamdată am dat cu toții greș. Eu sper că o să profităm de noul tip de conștiință, creat de nevoia tot mai mare de justiție globală, și că o să fim în stare să evaluăm deopotrivă critic și constructiv ideile ce stau la temelia strategiilor și analizelor noastre. Haideti să începem, în micul nostru colț de lume, marșul pentru dreptate și egalitate.

A Democratic Socialist Appeal to Anarchists

by [David Graeber](#)

The struggle for a democratic alternative to capitalism has seen many conflicting traditions. Communism, Anarchism, Socialism and countless variations and combinations have emerged. Today, when the call for a new world has been revived by the explosive protest movements surrounding corporate globalization, most of these differences seem to be archaic and almost theological. Such divisions, many argue, are grist merely for café debates. Who cares which revolutionary messiah we wear on our T-shirts? There is work to be done.

But if this movement is about more than reform of policy – if, as many hope, it can serve as a battery for a new anti-capitalism – at some point we are going to have to talk about more than what we are against. We are going to have to talk more specifically and analytically about the system we are up against, and, of course, about what we want to replace it with. In this way, talking about ideology is an important thing. Working in different areas of the student, anti-corporate and solidarity movements, I have made many friends and allies who identify themselves with the wide range of anarchist thought. As a democratic socialist, I was often struck by both the similarities and the differences between our approaches to political activism and analysis. This essay is an attempt to foster more debate and discussion between our two currents, to perhaps challenge some of the strategic choices that many anarchists have made and to lay the groundwork for a common approach to anti-capitalist activism. It is meant to raise more questions than it answers.

Fighting for the Commons

Anarchism and democratic socialism share a common heritage. Both traditions were born out of workers’ movements. In the heady days before Marx’s contributions stratified the labor movement, anarchists, socialists and communists inhabited the same political space. While different currents and conflicts certainly existed from the very start, a quick read through radical history shows that, like monkeys and people, we are closely related even though we look pretty different now.

Our ideal is also largely the same and has remained unchanged over the century. As anti-globalization activist Kevin Danaher often remarks, our cause revolves around “the commons.” That is, we are interested in that part of society which, like the center of the traditional village, belongs to everyone, is accessible to everyone and benefits everyone. This is in contrast to those who wish to distribute all social wealth into private hands, more or less equally, depending on which side of the liberal-conservative spectrum of capitalism they adhere to.

I would take this analogy one step further, however, and say that the fight for the commons has three distinct and equally important features: It must be expanded, it must be democratized and it must be defended. It is through an investigation of these three facets of the struggle, I would argue, that the differences and similarities between anarchism and democratic socialism emerge.

Expansion

Both of our movements agree that the commons must be expanded, that more aspects of society must be brought under public control and access. We share a critique of the traditional Communist (Marxist-Leninist) politics which demand that the only way to effect this change is through giving the state complete or nearly complete control over all spheres of social, political and economic life. We have seen the results of such a strategy. Anarchists and democratic socialists share an openness to decentralization, to direct industrial democracy (workers’ control), to co-operatives, to social creativity and to dynamism of ideas.

Where we begin to differ, perhaps, is how we wish to expand the commons. Many anarchists believe that the commons must be expanded completely, almost instantaneously, through one or many

forms of revolutionary change. Democratic socialists (and, of course, some anarchists as well), believe that this expansion can, and should, be a long process of social change.

They key difference here, however, is that democratic socialists believe that society is never neither fully capitalist nor fully public. Institutions such as public education, public health care, public transportation, public libraries, consumer co-operatives and neighborhood policing are all common goods established through struggle. They expand the control that we have over our lives. Strong trade unions bring decisions over wages and working conditions more closely into the hands of workers, and take such human needs out of the free market. The democratic socialist emphasis on these kinds of changes, changes which alter the balance of power within society and bring things under more democratic control, differentiates us from liberals who wish only to use the state to make mitigate, or lessen, the negative effects of capitalism. For us, such reforms are not enough. We are anti-capitalists, if gradualist ones. The good thing about such a gradualist strategy is that it affects the lives of many, many people. Millions of people are affected positively by fighting for access to education, or providing public spaces for recreation. The anarchist tendency to prefer expansion only through revolutionary means – for example, fighting against homelessness by squatting apartment buildings rather than working for public housing – only solves the problem for a few people at a time. Neither anarchists nor democratic socialists are going to abolish capitalism in the next few years, and so it is important to push it back, chip away at it and help people take control over their lives here and now.

Sometimes, of course, it is necessary to utilize direct action. If it is not politically possible to build public housing, for example, something has to be done: take a house. But follow it up with a sustained, broad effort to change housing policy. Many anarchist squatting activists have done this, of course. This difference is a question of emphasis, of overall strategy.

Democratization

One of the reasons that many anarchists prefer actions such as squatting to lobbying or voting for public housing is that a squat is directly controlled by its residents. It is, in other words, more democratic. This emphasis is something that democratic socialists should learn from the anarchist movement. Too often, we forget about the need for the commons to be internally democratic, fighting for a formalized, bureaucratic expansion, without also arguing for and working for the democratization of existing public institutions and the creation of new, highly democratized ones.

As this is something we need to learn, anarchists should also reflect on the importance of access as well as involvement. It is great that there are institutions fundamentally and radically democratic. However, if nobody has access to it, or, more pointedly, if people are essentially expected to drop out of mainstream society in order to partake in these institutions, as is the case with many anarchist-inspired projects, its impact is severely restricted. Often, because a public project is not perfect – take, for example, national health insurance – it is not interesting to anarchists. This is unfortunate, as truly strong radical movements in other countries, and in U.S. history, were ones that took up everyday fights and offered both analysis and leadership within those struggles. (Leadership, here, doesn’t have to mean manipulation or coercion.) Recall that the international worker’s holiday, MayDay, commemorates events at an anarchist-organized demonstration for the eight-hour day, a reform, and not even a particularly radical one at that.

No anti-capitalist project can succeed or grow or become majoritarian if it does not address every day concerns. Not everyone has the time or the mental space to sit around and get excited by radically changing the world. For most people, the small struggles of daily life are paramount, and our politics must be seen as complimentary and helpful to these struggles, not irrelevant, esoteric and unrealistic. It’s not just about system reform, though. We can and should be radical. At different points in the history of progressive/radical movements, we have emphasized the creation of accessible, mass democratic institutions. This idea can be found among anarchists, Christian socialists, even social democrats. In Sweden, the labor movement created schools, banks, sports leagues, music centers, hospitals, restaurants, insurance companies, affordable housing, retirement homes, libraries, even clothing stores and hamburger joints, all under the control of the worker’s organizations, open and accessible to everyone. In the 1960s, in the U.S., the Black Panther Party attempted a somewhat similar project, with soup kitchens and free food, schools and clinical programs. Creating counter-institutions is a good strategy, so long as it is rooted in an attempt to truly reach out to ordinary people and help them transform their lives. Otherwise, it is simply elitist.

Thus, the fight to democratize the commons should not be seen narrowly. Access is just as important to democracy as equal participation is. We should not fetishize process (it’s not the end of the world if our public libraries do not gather books based on consensus), nor should we be afraid to be radical in creating new institutions. We also should not let either zeal for creation or reformist complacency sway us from the fight to democratize public institutions which already exist. For example, there are scores of oversight committees, local school and library boards, block associations, zoning bodies and other institutions that are potential arenas for us to fight for more openness, democracy and participation. Hey, anarchist: run for the school board!

Defense

Similarly, the radical left, including anarchists and many revolutionary socialists, is sometimes uninterested in the importance of defending

what has already been won, albeit imperfectly, in the fight to expand the commons. This lack of interest is certainly not universal among anarchists, and is the kind of fight in which our movements most often interact. But all too often, anarchists are nowhere to be seen on the front lines of struggles that are of incredible importance to millions of people. One major reason for this is that the work of defending what we have won often requires defending things we don’t completely like. This can feel like a major compromise for a revolutionary. This question was one of the underlying issues in the conflicts within the left in the 2000 Presidential Elections. For most unionists, feminists, lesbian and gay organizations, and mass people of color groups, the damage promised by a Bush presidency made it worth beating. Worth it enough to work for a candidate who was not radically better.

The State

Underlying all of these points, of course, is a difference in attitude towards the state. Part of a gradualist approach is a comfort with utilizing a democratic state as a mechanism for creating common goods. Anarchists and socialists have been arguing about the nature of the state for over a century, and I will not attempt to add anything new to the theoretical debate here. Instead, I wish to make a fairly U.S.-specific argument on the dangers of over-prioritizing a critique of the state, particularly the federal government. Representative Jesse Jackson, Jr. (D-Chicago), often speaks about what he sees as the underlying conflict in the U.S. political system. According to Jackson, it is not fundamentally a liberal-conservative fight, nor is it always a struggle between Democrats and Republicans. It is a war, he says, that has lingered, unresolved, for more than one hundred years: the war between State’s Rights and Unionism.

I believe there is truth in this analysis. Many of the most reactionary and dangerous elements within the U.S. polity are aligned behind an anti-Federal agenda. It was the federal government that imposed important civil rights reforms – including the abolition of slavery – on states in the South and the West. It was federal reform that legalized abortion, gave women the right to vote and outlawed many forms of employment discrimination. Many important environmental regulations were enacted at the federal level. All of these gains were made because social movements forced them, but without the legal tool of an active federal government, many of these battles would surely have been lost.

The right wing strategy of disempowering the federal government is absolutely linked to these facts. State and local authorities are often easier to corrupt and to keep white and/or male dominated than the federal government is. While it is certainly healthy for anarchists, and the left in general, to be critical of centralized power, it is important to understand that just because someone is not progressive just because they advocate for local control. Of course, many on the right wish to give more power to the most repressive elements of the federal government, while at the same time de-funding and destroying its democratic and progressive capacities. This needs to be fiercely opposed by the entire Left – not just the repression, but the destruction of welfare, education and civil rights as well. The point here is not to deny that the state can be used against our goals, but rather to broaden the anarchist analysis to understand that sometimes its programs and policies are worth defending.

The old adage that one’s enemy’s enemy is one’s friend is bad advice. Racist movements such as the Freemen or the Militias should not be romanticized or justified because they attack the government. The often creepy overlap between reactionary localist counter-culture and anarchism is very dangerous. Anarchist thinkers who have flirted with white supremacy, such as Earth First! hero Edward Abbey, strike a devil’s bargain. Living in the woods and distrusting the feds does not a freedom fighter make. There are a lot of fascists who fit that description.

Less dramatically, a dogmatic mistrust of the state, particularly the federal government, hampers our ability to effectively champion the cause of the commons. The state has been an important tool for creating common space, for democratizing and expanding it, and therefore must be part of the equation when it comes time to defend it. The world must be changed, and changed radically. Along the way, however, we must have the bravery to get our hands dirty in the not-always-radical business of building a majoritarian, democratic movement capable of changing it. No utopian or anti-capitalist movement can claim to have all the answers about how to build such a movement. Historically speaking, so far, we have all failed. My hope is that as we take advantage of the new consciousness raised by the growing call for global justice, we are able to look both critically and constructively at the ideas underlying our strategies and analyses. Let us begin in our small corner of the world-wide march for justice and equality.

Daraka Larimore-Hall este activist și scriitor freelancer. A activat mai multți ani în Young Democratic Socialists (Uniunea Tineretului Socialist) și în rețeaua sa internațională International Union of Socialist Youth (Uniunea Internațională a Tineretului Socialist). Daraka a fost militant pentru apărarea drepturilor muncitorilor, a drepturilor deținuților și împotriva rasismului în Statele Unite și în Europa. În prezent locuiește și muncește la Hamar, în Norvegia.

Daraka Larimore-Hall is a freelance writer and activist. He has been active for many years in the Young Democratic Socialists and its international network the International Union of Socialist Youth. Daraka has worked in labor support, prison justice and anti-racist activism in the U.S. and Europe. He currently lives and works in Hamar, Norway.

Dario și Maxi sînt prezenți / Muncă, Demnitate, Schimbare Socială

Acțiunile sunt prezentate în două părți: prima parte prezintă o scurtă explicație a desenului realizat de Taller Popular de Serigrafía pe prima pagină. (nota editorului)

This is a short explanation of the drawing from the first page made by Taller Popular de Serigrafía. (note from the editor)

Vreme de mai bine de un deceniu, orașul argentinian Tartagal a fost o sursă permanentă de știri tragice, legate în mod direct de progresul alarmant al capitalismului neoliberal. Astăzi se văd și consecințele teribile provocate de explozia necontrolată a plantațiilor de soia, care au măturat poduri, autostrăzi și case cu tot cu locuitorii lor. Podurile și autostrăzile pichetate la sfîrșitul anilor '90 sînt în mare măsură aceleași cu cele blocate ulterior, în urma privatizării marilor companii naționale, cum este cazul companiei petroliere de stat YPF, unde au fost concediați mii de muncitori. Cutra-Co din Patagonia și Tartagal, din nord-estul Argentinei, orașe a căror economie se baza pe p_ăturile de petrol, au reprezentat leagănul mișcării așa-zișilor desocupados, numiți din acel moment piqueteros, iar mișcarea inițiată de ei s-a extins ulterior în întreaga țară. În 10 noiembrie 2007 Anibal Veron, în vîrstă de 37 de ani și tatăl a trei copii, angajat al unei companii care îi datora opt salarii (600 de pesos), a fost ucis cu un glont care i-a trecut prin obraz atunci cînd poliția a încercat să oprească prin violență o manifestație care a întrerupt circulația pe autostrada 34, chiar la intrarea în Tartagal. În iulie 2001 mai multe asociații de desocupados au format "Movimiento de trabajadores desocupados (MTD) Anibal Veron", al cărei slogan central era "Trabajo, Dignidad and Cambio Social" ("Muncă, demnitate și schimbare socială"). Aceste trei sintagme rezumă dorințele și nevoile generale ale miilor de muncitori excluși din sistem.

(**Jose Luis Meiras**)

În dimineața zilei de 26 iunie 2002 un număr de două sute de desocupados s-au mobilizat și au ocupat podul numit Pueyrredon Puente, cu scopul de a bloca șoseaua de acces care lega orașul Buenos Aires de periferia sudică. Acțiunea respectivă, discutată, acceptată și coordonată de diverse mișcări de desocupados din mai multe cartiere, urmărea să exerce o presiune socială, astfel încît guvernul președintelui în exercițiu Eduardo Duhalde să rezolve o serie de revendicări: să grăbească adoptarea legii de salarizare a angajaților, să sporească ajutoarele pentru șomeri, să pună în practică un nou plan alimentar, să distribuie produse de birotică în scollile de cartier și să renunțe la acuzațiile împotriva unui număr de activiști sociali. Tot ei cereau încetarea represieiunî împotriva așa-numitei movimiento piquetero (mișcarea pancartelor). Reacția forțelor de securitate și a celor care le dirijau a fost una clară: doi tineri, Maximiliano Kosteki și Dario Santillan, au fost uciși cu cruzime, iar alții 32 de manifestanți au fost răniți de gloanțele de luptă trase de poliție. Pentru societatea mobilizată a fost un semn clar, care a delimitat perioada de dinainte și cea de după 19-20 decembrie 2001. A existat intenția de a oferi, prin intermediul diverselor mijloace de comunicare în masă, o versiune a evenimentelor în care diferitele tabere de manifestanți s-ar fi încăierat unele cu altele, iar repressiunea polițienească imediat ulterioară ar fi fost doar un răspuns la provocarea lansată de manifestanții înarmați. Astfel, în decursul citorva ore au avut loc o serie de acțiuni al căror scop era să ascundă adevărul, dar ele au fost revizuite și puse sub semnul întrebării în zilele următoare, cînd niște fotografii au dezvăluit o altă versiune a celor petrecute în ziua aceea: încercînd să scape de poliție, Dario Santillan s-a trezit alături de Maximiliano Kosteki, pe care nu-l cunoștea și care fusese rănit de un glont în stația de tren Avellaneda. Cînd forțele de securitate au ajuns acolo, Dario a încercat să le ceară să-l ajute pe tînărul care singera, iar atunci polițiștii l-au împușcat și pe el fără nici o remușcare. Trupurile lor au fost imediat ridicate și duse într-un alt loc, pentru a ascunde dovezile crimei, iar houlul gării a fost curățat – o scenă sordidă care, din fericie, a fost adusă la lumină de fotografiile și mărturiile existente. În ianuarie 2006 doi polițiști, posesorii armelor folosite pentru a-i împușca pe tineri, au fost condamnați la închisoare pe viață. Dar familiile lui Kosteki și Santillan, împreună cu diverse asociații politice și organizații de apărare a drepturilor omului, continuă să ceară și azi condamnarea tuturor politicianilor responsabili pentru repressiunea declanșată de forțele armate. După masacrul din iunie 2002, singurul lucru pe care l-au obținut a fost sărbătorirea alegerilor anticipate și debarcarea președintelui Eduardo Duhalde, în timp ce pe lista cu nume de muncitori, desocupados și militanți asasinați în timpul manifestațiilor populare, din momentul cînd în Argentina a fost reinstaurată democrația, s-au mai adăugat încă doi oameni. Pe 12 aprilie 1995, în culmea haosului provocat de neoliberalismul politic, în timpul unui protest împotriva valului de concedieri și de fabrici închise de Alicaída Industria Electronica în orașul Ushuaia, a fost asasinat un muncitor în construcții pe nume Victor Choque. Astfel a apărut primul caz cunoscut de manifestant ucis de un glonte cu parfum politic de după instaurarea democrației. El a fost urmat și de altele, printre care cel al Teresei Rodriguez, o menajeră de 24 de ani, asasinată în 1997, în timpul reprimării politice a unei manifestații a trabajadores desocupados (muncitorii șomeri) și a profesorilor de pe șoseaua spre Neuquen, și cel al lui Anibal Veron, asasinat în anul 2000 în localitatea nordică Tartagal din provincia Salta, o zonă a țării afectată dur de criza economică și de somajul provocat de privatizarea companiilor de stat. Teresa Rodriguez și Anibal Veron vor deveni simboluri ale mișcării desocupado, care va lua amploare odată cu agravarea crizei economice. Numele lor vor fi transformate în simboluri ale cauzei.

Tînărul Maximiliano Kosteki, în vîrstă de 22 de ani, era pe cale să devină artist: cînta la chitară, era jongleur, participa la ateliere de creație literară și, înainte de toate, picta și desena. În ultimele luni dinaintea morții îl el s-a trezit conștiința politică, ceea ce l-a făcut să se asocieze acțiunilor grupului MTD "Anibal Veron" de Guernica. Acolo a muncit la cantina comună, în grădina, la brutărie și la biblioteca mișcării. În dimineața zilei de 26 iunie 2002 a pornit împreună cu tovarășii săi spre Puente Pueyrredon. Era prima lui manifestație și prima oară cînd participa la blocarea circulației

și se oferea să colaboreze cu organizația, ajutînd la asigurarea securității manifestanților. și-a început ultima zi din viață cu acest gest de solidarizare.

Dario Santillan a fost un reper pentru tinerii membri ai MTD din Lanus. El a determinat realizarea unui tip de mașinărie care urma să fabrice blocuri de ciment, utilizate apoi la construirea caselor din cartierul Fe, unde locuia și activa Dario. El a fost susținătorul acestei acțiuni utile zile în șir. Cînd a fost interviavat de un jurnalist, a tinut neapărat să evedențieze cine sînt cei care se îmbogățesc de pe urma proiectelor la care se opun manifestații. La ora actuală tovarășii săi din MTD, împreună cu alte grupuri de ocupados și desocupados, de studenți și activiști din cartier, au creat "Frente popular Dario Santillan" ("Frontul popular Dario Santillan"), care, sub sloganul "Clădim puterea populară în vederea schimbării sociale", continuă să țină sus steagul luptei pentru cauzele ce i-au făcut pe Dario și Maxi să iasă în stradă. În fiecare an, în ziua de dinainte de 26 iunie, se organizează un prîveghi popular în zona de lîngă stația de tren Avellaneda și de lîngă Puente Pueyrredon, pentru a comemora evenimentele din 2002. La aceste întîlniri se adună laolaltă numeroase organizații politice și studențești, precum și grupuri de artiști, care își petrec noaptea împreună, desenează graffiti, fac picturi murale, proiectii video și concerte, transmisiuni TV comunitare, performance-uri și intervenții ce convertesc spațiul unde au fost asasinați Dario și Maxi într-o scenă a vitalității, rezistenței și creativității. În zori se fac pregătiri pentru un marș simbolic, care intrerupe iar circulația pe podul unde s-a desfășurat tragedia. Desfășurarea activităților productive comunitare, atelierele de formare a abilităților sau întîlnirile educative populare nu vor deveni niciodată vizibile în peisajul mediatic ce descrie movimiento piquetero (mișcarea pancartelor). Mass media pun permanent accent pe caracterul "violent" și "destabilizator" al mișcărilor desocupado atunci cînd aceștia se organizează și își enunță cu tărie revendicările. Abia atunci cînd ei se hotărăsc să blocheze circulația pe străzile din centrul orașului, pe un pod sau o șosea importantă, pentru a li se soluționa revendicările, apar și jurnaliștii, mereu avizi de incidente, indiferent de ce soi ar fi ele. În zilele anterioare masacrului din 26 iunie membrii guvernului interimar și jurnaliștii și-au reprodus unii alora discursurile și au afirmat că, în opinia lor, protestele respective erau "acțiuni războinice". Prin urmare, manifestații erau deja conștienți că arma ta va fi gata să tragă dacă primea ordin s-o facă. Iar arma a primit acel ordin. Ulterior masacrul de la Avellaneda a intensificat discursul de "incriminare a protestului social", care a deformat adevărul luptei și i-a prezentat pe manifestanți drept inamici publici. Demontarea acestui tip de mecanisn discursiv reprezintă o altă bătălie pe care mișcarea socială trebuie să o poarte și ea joacă un rol important în cadrul mijloacelor alternative de comunicare.

(**María Eva Blotta și Diego Posadas**)

Dario and Maxi presents / Work, Dignity, Social Change

For more than a decade, the city of Argentina de Tartagal has been a recurrent source of tragic news directly related with the the alarming advancement of neoliberal capitalism. Today these are the overwhelming consequences caused by the discontrolled outbreak of soybean plantations that have swept away bridges, routes and houses together with its residents. Almost the same bridges and routes that have been cut down at the end of the 90s that have been originated later by the privatization of major national companies. The state petroleum company YPF, when thousands of workers were laid-off. Cutra-Co in Patagonia and Tartagal in the northeast of Argentina, cities whose economies relied on it's petroleum wells, were the cradle of this movement called the desocupados, that from this moment on were called the piquetero and that later extended throughout the country. On the 10th of November of 2000, 37 year old Anibal Veron, with five kids, employed in a company that owed him 8 salaries (600 pesos), was assassinated with a bullet through his face when the police tried to violently stop a manifestation that cut the traffic of Route 34 in front of Tartagal. In July of 2001, different associations of desocupados formed the Movimiento de trabajadores desocupados (MTD), Anibal Veron, whose principal slogan was "Trabajo, Dignidad and Cambio Social" (Work, Dignity and Social Change). These 3 expressions summarize the overall needs and desires of thousands of workers that were left out of the system.

(**By Jose Luis Meiras**)

In the morning of the 26th of June of 2002, a 200 desocupados mobilized towards Pueyrredon Puente, with the intention of cutting the road that connected the city of Buenos Aires with the southern periphery. With this action that was discussed, agreeded by and coordinated by different desocupado movements from different neighborhoods was intended to exercise social pressure so that the government of incumbent president Eduardo Duhalde would attend to a series of demands: the pending of payment of employment plans, increased subsidies for the unemployed, the implementation of a new alimentary plan, the distribution of consumables for the neighborhood schools and the de-processing of different social insurgents. They also lobbied for the end of the repression against the movimiento piquetero (plackard movements). The response, from the side of the Security Forces and those who controlled them was conclusive: 2 young people, Maximiliano Kosteki and Dario Santillan, were violently executed and other 32 manifestors were injured by lead-bullet gunshots.

For a mobilized society it was a clear sign that marked before and after December 19-20, 2001. With the use of various mass communication medias, there was an intention to give a version to which allegedly different factions of manifestors where in confrontation with each other, and right after, that the political repression had been a response to the provocation made by armed militants. These were a series actions aimed at concealing that truth for some hours, but would be revised and questioned in the following days to come when some photos revealed the other version of what happened that day: Dario Santillan, escaping from the police found himself with Maximiliano Kosteki, whom he didn't know, wounded with a bullet at the Avellaneda train station. When the Security Forces arrived Dario tried to ask for help for the young person that was bleeding, then without remorse, he too was shot. Immediately, their bodies were dragged and placed in a different location, thus hiding the proof of the crime, cleaning the hall of the train station in a sordid scene that, afortunately, the photographs and the testimonies had unmasked. In January 2006, the material authors of the guns used in shooting, two policemen, would be condemned to a life sentence in prison. But until today, the families of Kosteki and Santillan, together with different political associations and human rights organizations continue to ask for a sentence for all of the politicians responsible for this perpetuated repression by the Armed Forces. With the massacre of June 2002, the only thing that they achieved was to celebrate the elections earlier and the stepping down of President Eduardo Duhalde, and also 2 more victims would be added to this list of names of workers, desocupados and militants assassinated in these popular manifestations since Argentina has regained its democracy. On the 12th of April 1995, in the height of the turmoil of political neoliberalism, during the protest against the wave of lay-offs and the closing down of factories of the Alicaída Industria Electronica of the city of Ushuaia, a construction worker, Victor Choque, was assassinated. The first known case of a manifestor dying from a political bullet right after democracy was installed. He would be followed by other, among them, Teresa Rodriguez, a 24 year-old domestic worker assassinated in 1997 in a political repression against trabajadores desocupados and docents in a route from Neuquen, and Anibal Veron, assassinated in 2000 in the northern locality of Tartagal, Salta, an area of the country punished by economic crisis and unemployment provoked by the privatization of public companies. Teresa Rodriguez and Anibal Veron would become the symbols of the desocupado movement that would start massively with the worsening of the economic crisis. Their names would be adopted as emblems of the cause.

22 year-old Maximiliano Kosteki was a recently on his way to become an artist: he played the base, juggler, participated in literary workshops and above all, painted and drawn. In the last months prior to his death, a political concern awoke in him and brought him to join the activities of the MTD "Anibal Veron" de Guernica. Once there he colaborated in the communal cafeteria, in the garden, in the bakery and the library of the movement. Together with his companions they mobilized towards Puente Pueyrredon in the morning of June 26, 2002. It was his first manifestation and the first time he would join in cutting the traffic route and offered to collaborate with the organization in the helping out with the security of its manifestors. With this solidarity decision he started out the last day of his life.

Dario Santillan was a reference to the youth of MTD of Lanus. He pushed the creation of a type of machine that would fabricate cement blocks used in constructing houses in the neighborhood of Fe where he lived and was a militant. He was the spokesperson of this sustainable work day after day. When a journalist would interview him he would make it a point to have them know those who made money with these plans for whom the manifestors fought against. At present, his companions at MTD, together with other groups of ocupados and desocupados, students, neighborhood militants created the "Frente popular Dario Santillan" (Dario Santillan Popular Front), that, under the slogan "constructing popular power for social change" continues to hoist flags for those that Dario and Maxi went out on the streets for. Every year, the day before the 26th, a popular vigil is organized around the immediate area of the train station of Avellaneda and the Puente Pueyrredon to commemorate what occurred there in 2002. In each of these encounters, the numerous political organizations, students and art groups would gather around to pass the night and paint graffiti's, make murals, video projections, concerts, community TV transmissions, performances and interventions that would convert this space in which Dario and Maxi were assassinated in an escenario full of vitality, resistance and creation. Towards dawn, a march is prepared to symbolically cut traffic on the bridge where the tragedy unfolded. The undertakings of communal and productive work, skill formation workshops, popular educative encounters will never become visible in the mediatic characterization of the movimiento piquetero (plackard movement). Mass media always put emphasis in the "violent" and "instable" character of the desocupados movement when it they organize themselves and voice out their demands. Only when they decide to cut the traffic on the streets of the city center, a bridge or a route so that their demands will be attended, journalists appear, always avid of whatever incident occurs. In previous days before the masacre of June 26th, members of the interim government and journalists replicated their speeches, came out to say that they considered these protests as "actions of war". In effect, the manifestors was already aware that the army, ready to shoot, if ordered would arrive. And this order arrived. Later the massacre of Avellaneda intensified the discourse of "criminalizing social protest" that would undraw the reality of the fight and would be presented as public enemies. Demounting this type of discursive apparatus is another battle that the social movement have to confront and it would play an important role in alternative modes of communication.

(**By María Eva Blotta and Diego Posadas**)

Luke Fowler, Bogman Palmignagar, film transferred to DVD, 30', color, 2008. (still from the film). Courtesy of the artist.

Fata din hotelul Raffles era strălucire la pachet și bombă sexy. Era tîrziu, iar ea era beată. Toată lumea vrea să sară gardul. Elita din Bangladesh admiră afit de înfocat Singapore! Străzi curate, zgîrie-nori și S-H-O-P-P-I-N-G! Națiune mică, fond de investiții guvernamentale imens, alegeri la care partidul aflat la putere obține majoritatea absolută. Serios, se întreabă conducătorii noștri, de ce n-am putea fi la fel? Exemple nostalgice: orașul Jessore din Bangladesh are aeroport încă dinainte ca Singapore să aibă un aeroport internațional, iar acum cei din Singapore au Airbus A380. Ceva n-a mers cum trebuie la noi. De ce nu putem fi cu toții Singapore? De ce nu pot să fiu eu în locul tău?

Răspunsul ne aduce mereu tot acolo, la dragostea noastră obstinată pentru alegeri. Bătrînii noștri din Bangladesh ne amintesc că Singapore s-a dispensat de democrație și a obținut în schimb eficiență, un oraș fremătăind de prosperitate și profit financiar. Noi rămînem “blocați” la ciclurile noastre electorale parazitante, la blocajele parlamentare, greve, revolte, lovituri de stat militare și, într-un final, la mișcări democratice care răstoarnă puterea militară. Iar apoi revenim la și mai multă democrație, la și mai multe disfuncțiuni.

Un conducător militar a spus odată că avem nevoie de “un model de democrație adaptat în mod specific geniului poporului bengal”. Geniu... sau voia cumva să spună că sîntem niște copii care încă nu au învătat cum să se descurce la vot? Poate că voia să sugereze că avem prea multe opțiuni și că e nevoie de o reducere drastică. Intelighenția își dorește un Lee Kuan Yew bengal. Dar ce ne facem dacă noi ne dorim un Lee Kuan Yew și ne trezim cu un Idi Amin dada? Și el a promis modernizarea. Măncîncă și măduva, și osul.

Numai dă-le oamenilor democrația și uită-te ce fac cu ea. O națiune de canibali care si-a mîncat propriul “părînte”. După ce Pakistanul s-a rupt în două, aducînd astfel independența Bangladeshului, șeful Mujib a fost ucis cu mitraliera, patru ani mai tîrziu, de propriii lui oameni. Nefîind în stare să își imagineze că ar-

Naeem Mohaiemen TOATĂ LUMEA VREA SĂ FIE SINGAPORE

mata ar întoarce armele împotriva lui, Mujib a coborît treptele casei sale nepăzite și a zis “Tora ki chas?” (“Ce vor băieții?”). Și-a închipuit că era iar 1971. Că va intra plin de îndrăzneală în închisoare și că va ieși de acolo în chip de erou național. Dar era ‘75, nu ‘71. S-a împușcat, nu s-a votat. Sfîrșitul unui experiment grandios.

Bhodrolok este individul civilizat sau manierat. Termenul are la origine manierele frumoase introduse în societate de elita musulmană bangla la începutul secolului XX. Pe măsură ce elita musulmană bangla a ieșit din starea ei larvară, membrii săi au preluat conotațiile termenului bhodrolok. Dar el a fost tradus prin “cum să nu-ți mînjesteși mîinile cu problemele mizerabile ale vieții”. Măreăta re-tragere din politică pentru musulmanii bhodros. Pentru ei spectacolul conducerii unei țări a ajuns o povară prea mare. Războiul de independență, eșecul reconstrucției, foametea catastrofală, asasi-natul, rebelii maoiști, loviturile și contraloviturile de stat...

Dezgustați de politică și temîndu-se pentru puritatea lor, bhodros s-au retras la seminarile, dineele și articolele lor de opinie, lăsînd politica pe seama altora. Pe măsură ce noile grupuri s-au infiltrat în politică, intelighenția a format grupuri de putere alternative și independente. Mai întii a fost revoluția ONG-urilor, apoi au apărut organizații precum Grameen Bank, BRAC, Proshikha și GonoShastya, ce au funcționat ca guverne paralele. După aceea, odată cu începutul epocii televiziunii prin satelit, a intervenit a patra putere în stat. Legate de ele și suprapuse acestora, existau și companiile gigantice, hidre ce își făceau loc prețutîndeni. Un paradis care avea nevoie de stabilitate, nu de alegeri.

Acum intră în scenă conceptul acela – stabilitate –, care golește de vlagă viața politică. Visul despre Singapore. Hoggole Singapore hoibar chai. Așa se face că vedem cum bhodrolok se întorc. Au renăscut într-o formă nouă, căeria îi spunem shushil samaj – societatea civilă. Cuvîntul shu pus în fața unui alt cuvînt bangla îi dă acestuia strălucire. Shumoti, bine gîndit, shubochon, bine zis, shubuddhi, bună idee. Colegii mei îmi suierau “Vouă, ăștora, vă zicem la toți kutil (strîmb, nedrept) samaj, nu shushil samaj.” Da, inclusiv mie. Noi beneficiem de banii shushil care se dau pentru arte, cultură și tehnologie.

În 2006 Bangladeshul a ajuns victima unei isterii democra-tice colective. Pricina erau alegerile în curs. Nici una din tabere nu era dispusă să creadă că va fi o confruntare corectă. Liste de vot truate și judecători corupți. Dezbateri și bătăi. Șine de tren smulse. Cauciucuri aprinse. Gloante de cauciuc, gaze lacrimogene, cocteil-uri Molotov, sîrmă ghimpată. Tulburarea miîrilor, moartea plutind în aer. În fața stadionului “islamîștii” s-au încăierat cu “progresîștii”. Unul dintre islamîști este omorît în bătaie live, în fața camerelor TV. Creieri și singe pe asfalt, cloncănituri oriplate în blogoseră. Tredeți cumva că anul 1975 a fost mai blînd? Imaginile video au ucis doar misterul.

În 10 ianuarie 2007 Națiunile Unite au anunțat că dacă ar-

mata Bangladeshului supraveghează alegerile în situația haotică existentă, ar putea să periclitizeze misiunea de menținere a păcii asumată de ONU. (Bangladeshul contribuie cu cele mai multe trupe la misiunile ONU.) Treaba devine deja serioasă. În 11 ianuarie armata intervine și instalează un “guvern provizoriu”. 11.01. Viața noastră e plină de numerologie. În fruntea provizoriilor noștri este numit un reprezentant al Băncii Mondiale.

În cea mai mare parte a perioadei dintre 2007 și 2009 Bangladeshul a fost un thriller captivant, ce te ținea cu sufletul la gură, scris în stilul accelerat al lui Humayun Ahmed (“White Himu, Black RAB” – “Himu cel alb, RAB cel negru”). Odată instalată starea de urgență și cu un guvern “provizoriu” sprijinit de armată care să conducă țara, fiecare zi aducea noi arestări ale unor persoane acuzate de tîlhărie și jaf, membri ai celor două guverne anterioare (Partidul Naționalist din Bangladesh, formațiune de dreapta, vreme de cinci ani, precedată de Liga Awami – Liga Poporului –, formațiune de stînga). Liste, liste, liste... Cei mai de seamă cincizeci de corupți, urmată de o altă listă de cincizeci. E confiscat un Hummer H2 (o mașină care umple jumătate dintr-o stradă îngustă din Dhaka), niște BMW-uri sînt ridicate de poliție, cîteva vile sumptuoase, cu grădină, sînt sigilate. Mai sînt și descoperirile din interiorul caselor ministrului: arme, specii protejate de căprioară, păuni drept animale de casă. Pe străzi încep să apară obiecte misterioase, căci mahării îngroziiți (cei care nu sînt încă arestați) își aruncă acolo mărfurile de contrabandă. Pe șoseaua Aricha apare un Mercedes Benz negru și strălucitor. În lacul Hosni Dalan: un crocodil abandonat (ca în James Bond!).

Dar peștii cu adevărat mari sînt în continuare intangibili – mai ales fiul prim-ministrului, “printul regent” Tareque Rahman (Zia). Într-o noapte din martie vine, în fine, și momentul așteptat. Eram la casa avocatului Sara Hossain, dezbătînd vesnicul subiect de la cină: “viitorul țării”. La ora 11 seara unul dintre invitați a primit un SMS în care scria că forțele armate erau în Dhanmondi, în fața la Sudha Sadan, adică la cinci străzi de casa mea și la domiciliul lid-

un final, alegeri. Singurul beneficiu concret a fost o listă de votanți curată, cu milioane de nume false șterse de pe ea. După o aminare de doi ani, votul din decembrie 2008 le-a provocat o înfrîngere usturătoare atît coaliției islamîștilor cu dreapta (Partidul Naționalist al Bangladeshului, la putere din 2001 pînă în 2006, “Salvați țara și Islamul!”), cît și partidului Jamaat e Islami (“Legea lui Allah”, care, din 17 locuri în parlament, a rămas cu 3). Liga Awami (Liga Poporu-lui), formațiune de centru-stînga, a cîștigat cu o majoritate uluitoare, ajutată și de febra anti-guvernamentală dezilăntită de campania anticorupție a armatei.

Politica nu poate tolera nici un gol. Fiind în opoziție, învinșii își vor întări fortele. Planurile guvernului indian de a con-strui controversatul baraj Tipaimukh (care ar putea afecta sistemul ecologic al Bangladeshului) stîrnesc noi tensiuni și reinvie teama armatei că Liga Awami s-ar dovedi prea slabă în fața fratelui mai mare din vecinătate. Deși cele două tabere nu se deosebesc prea mult în plan economic, aceste războaie culturale oferă permanent muniție pentru un nou conflict.

Revolta sîngeroasă din interiorul BDR (Bangladesh Rifles – “Patrola de Graniță”), declanșată în februarie 2009, a declanșat noi revelații. Apar înregistrări secrete ale unor înfîlîniri dintre prim-ministru și ofițeri ai armatei, militarii trag unii în alții, un serviciu de informații e restructurat. Lucrurile sînt în continuă schimbare și permanentă agitație, nu s-a sedimentat nimic, iar stabilitatea e încă un țel îndepărtat. Poate că va rămîne întotdeauna așa. Între timp eu mă tot gîndesc că la noi planificarea istoriei n-a dat niciodată rezul-tate, iar ășta e un lucru bun. Bengalezii preferă în continuare opțiu-nile, nu lobotomia care să dea naștere unei națiuni de consumatori. Nu sîntem tocmai pregăduți pentru un Singapore al nostru.

Adaptare după textul publicat inițial în lucrarea lui Carlos Motta "La Buena Vida/Democracy".

Everybody Wants To Be Singapore

The girl in the Raffles Hotel was bottled glitter and sexy danger. It was late, she was drunk. Everyone wants to go over the fence. The Bangladesh elite so fervently admires Singapore. The clean streets, the high-rises, the S-H-O-P-P-I-N-G. Tiny nation, largest government investment fund, elections that return an absolute majority to the ruling party. No really, our rulers ask, why can't that be us? The wistful examples: Jessore in Bangladesh had an airport before Singapore had an international airport, and now Singapore has the Airbus A380. Somewhere it went wrong for us. Why can't we all be Singapore? Why can't I be you?

The answer always comes back to our obstinate love for elections. Our Bangla elders remind us that Singapore dispensed with democracy, and in exchange got efficiency, boomtown and profit. We “cling” to our cycles of election gridlock, parliament walkouts, strikes, riots, military coups, and finally democracy movements that overthrow the military. Then we get back to more democracy and dysfunction.

A military ruler once said we need “a brand of democracy particularly suited to the genius of the Bengali people.” Genius, or does he mean we’re children who haven't learnt to handle the vote? Perhaps he means we have too many choices and need a drastic reduction. The chatterati want a Bengali Lee Kuan Yew. But what if we hope for LKY and end up with Idi Amin dada? He promised to modernize as well. Digest the marrow and the bone.

Give some people democracy, and look what they do with it. A can-nibal nation that ate its own “father.” After splitting Pakistan in two and bringing Bangladesh to independence, Sheikh Mujib was machine-gunned down four years later by his own men. Unable to imagine that the army would turn their guns on him, Mujib walked down the steps of his unguarded house and said “tora ki chas?” (What do you boys want?). He imagined it was 1971 again. That he would bravely march to jail and come back out the national hero. But it was ‘75, not ‘71. The bullet, not the ballot. The end of the grand experiment.

Bhodrolok is civilized or courteous man. The term comes out of precious manners set in motion by the Hindu elite in the early twen-tieth century. As the Bangla Muslim elite came out of their larval stage, they took on the connotations of the bhodrolok. But this translated into, how not to get your hands dirty in the messy busi-

ness of life. A great retreat from politics by the Muslim bhodros. The spectacle of running a country was becoming too much for them. Independence war, failed reconstruction, cataclysmic famine, assassination, Maoist rebels, coups and counter-coups.

Disgusted with politics, fearful of their purity, the bhodro retreated into seminars, dinner parties and op-eds, leaving politicking to oth-ers. As new groups infected politics, the intelligentsia formed al-ternate power silos. First the NGO revolution, until organizations like Grameen Bank, BRAC, Proshikha and GonoShastya functioned as parallel governments. Next, the Fourth Estate, and the satellite television age arrived. Linked and overlapping were the giant business houses, hydras reaching everywhere. A paradise that needed stability, not elections.

And now enter that concept– stability– that drains the blood from political life. The dream of Singapore. Hoggole Singapore hoibar chai. And now we see the bhodroloks return. Reborn into a new form we call shushil samaj - civil society. The word shu in front of a Bangla word gives it a sheen. Shumoti, sane thought, shubo-chon, well spoken, shubuddhi, good idea. My classmate rasps at me, “We call all of you kutil (twisted) samaj, not shushil samaj.” Yes, he includes me. We benefit from the shushil money going into art, culture, technology.

By 2006, Bangladesh was in the grip of collective democratic hys-teria. At stake were the coming elections. Neither side willing to trust a fair fight. Rigged voter lists and crooked judges. Debates and battles. Train tracks uprooted. Burning tires. Rubber bullets, tear gas, Molotov cocktails, barbed wire. Trouble in mind, death in the air. In front of the stadium, the “Islamists” battle the “Progressives.” One of the Islamists is beaten to death on live TV. Brain and blood on asphalt, horrified clucking in the blogosphere. Did you think 1975 was any gentler? Video only killed the mystery.

On January 10th 2007, the United Nations announces that if the Bangladesh Army supervises elections in this chaotic situation, they could endanger their UN peacekeeping role (Bangladesh is the largest supplier of troops to UN missions). This is serious busi-ness. On January 11th, the army steps in and installs a “Caretaker Government.” 1/11. Our life rich with numerology. A World Bank alumni is appointed to head the caretakers.

Bangladesh for most of 2007-2009 was a breathless pulp novel, written in the rushed prose of Humayun Ahmed (“White Himu, Black RAB”). With a state-of-emergency and a military backed “caretaker” government running things, every day brought fresh arrests of accused thugs and looters from the previous two gov-ernments (rightist BNP for 5 years, center-left AL before that). Lists, lists, lists...50 most corrupt people, another list of 50. Hum-mer H2 seized (a car that fills up half of a narrow Dhaka street), BMW’s impounded, lavish garden houses locked up. And always the discoveries inside Minister’s houses: guns, endangered species of deer, pet peacocks. Mystery objects started showing up on the streets as terrified bigwigs (those not yet arrested) dumped their contraband on the streets. On the Aricha highway: an abandoned shining black Mercedes Benz. In Hosni Dalan pond: an abandoned crocodile (very James Bond!).

But the really big fish were still out of reach, especially the Prime Minister’s son, the “crown prince” Tareque Rahman (Zia). One night in March, the moment finally came. I was at Barrister Sara Hossain’s house—that perennial dinner topic: “future of country”. At 11 pm a guest got an SMS that Joint Forces were outside Sudha Sadan in Dhanmondi – five blocks from my house, and home of op-position leader Sheikh Hasina. We rushed to the TV, flipped it on and crowded around. Oranges, snacks, discussion -- forgotten in a second. Nothing for about 5 minutes and then news started flood-ing in from news ticker, frantic SMS, cell phones ringing (no one uses land phones any more). From the way the phones were ring-ing it was clear who were the three most “connected” people in the room (not me). Around midnight, the news was confirmed. The Sadan raid was a cover for the bigger hunt – a smoke screen to distract and make sure no army unit tried to mount a rebellion. A few minutes later, the first confirmation: in a series of midnight light-ning strikes all over the city, a new list of “50 most corrupt” was put into effect. ≈3 on that list was the Prince. Tareque’s witching hour had come.

It’s a “war against corruption” and the target is the political class. A minister is sentenced to five years for possession of foreign alco-hol. A chill descends on the Dhaka party scene. Everyone starts flushing their stash down toilets, or better yet down their throat. Beer, vodka, gin. For the younger set, yabba is the party drug. A lethal amphetamine from Thailand, now locally manufactured. Mad Dog and Pink Pleasure. Honeyed brand names that drip off tongues. The big yabba dealer in town is busted. To no one’s sur-prise, he turns out to be a relative of one of the politicians. Another round of politicians to jail. We wonder what will come when there are no more politicians. And why are the Islamists left alone?

Perhaps some are waiting for the “international community” to step in and “restore” democracy. That fabled Gandalf the good. So many players in this double-decker chess game. Only tunnel and tunnel, no visible light. The caretakers assured us there will be elections. The army is supervising voter list registration, with com-puter equipment that will create biometric national ID cards. At the registration center, my mother’s fingerprints don’t register on the scanner. “You’re old,” says the smooth faced man, “your finger-prints have rubbed away.” I’m in the next room- there are murmurs

as people cut the line in front of us, breaking the orderliness. An old man drily remarks, “There are no aliens from another planet, every-one comes from the same mother. Even if you beat it with a stick, the snake remains crooked.”

But there are still protestors on the university campus. They haven’t given in just yet. In August 2007, soldiers get into an argument with students over a football match, and things explode. First campus, then shops, then streets, then everything. Their message is painted on the dormitory walls. If you’re going to end politics, don’t tell me it’s for my own good. Kill me before you kill my time. It’s the death blow for the army “caretaker government”. The caretakers struggle for another year, but ambitions were gone. Compromises, negoti-ations, released politicians, exile and finally elections. The one tan-gible benefit was a clean voter list, with millions of false names deleted. After a delay of two years, the elections in December 2008 delivered a bruising defeat to the Rightist-Islamist coalition– BNP (in power ‘01-‘06, “save country and Islam”) and Jamaat e Islami (“Allah’s Law”, dropping from 17 parliamentary seats to 3). The center-left Awami League wins by an astounding margin, helped by anti-incumbent fever unleashed by the army’s anti-corruption cam-paign.

Politics can tolerate no vacuum. Being in opposition will now strengthen the defeated forces. The Indian government’s plans for the controversial Tipaimukh Dam (that can damage Bangladesh’s ecology) is fanning new tensions, and reviving the army’s fear of the Awami League as soft on neighboring big brother. While the two parties are not far apart on economics, these culture wars pro-vide continuing ammunition for fresh conflict.

The bloody mutiny inside the BDR (Border Guard) in February 2009 started new trajectories. Leaked tapes of meetings between the Prime Minister and army officers, firings within the army, intel-ligence agency re-shuffle. Things are still moving, swirling, sedi-ments are not clear, stability is far away. Maybe it will always be like this. Through all this, I keep thinking that planned history will never work for us, and that’s a good thing. Bangalis still want a choice, rather than a lobotomy that births a nation of shoppers. Not quite ready for our Singapore moment.

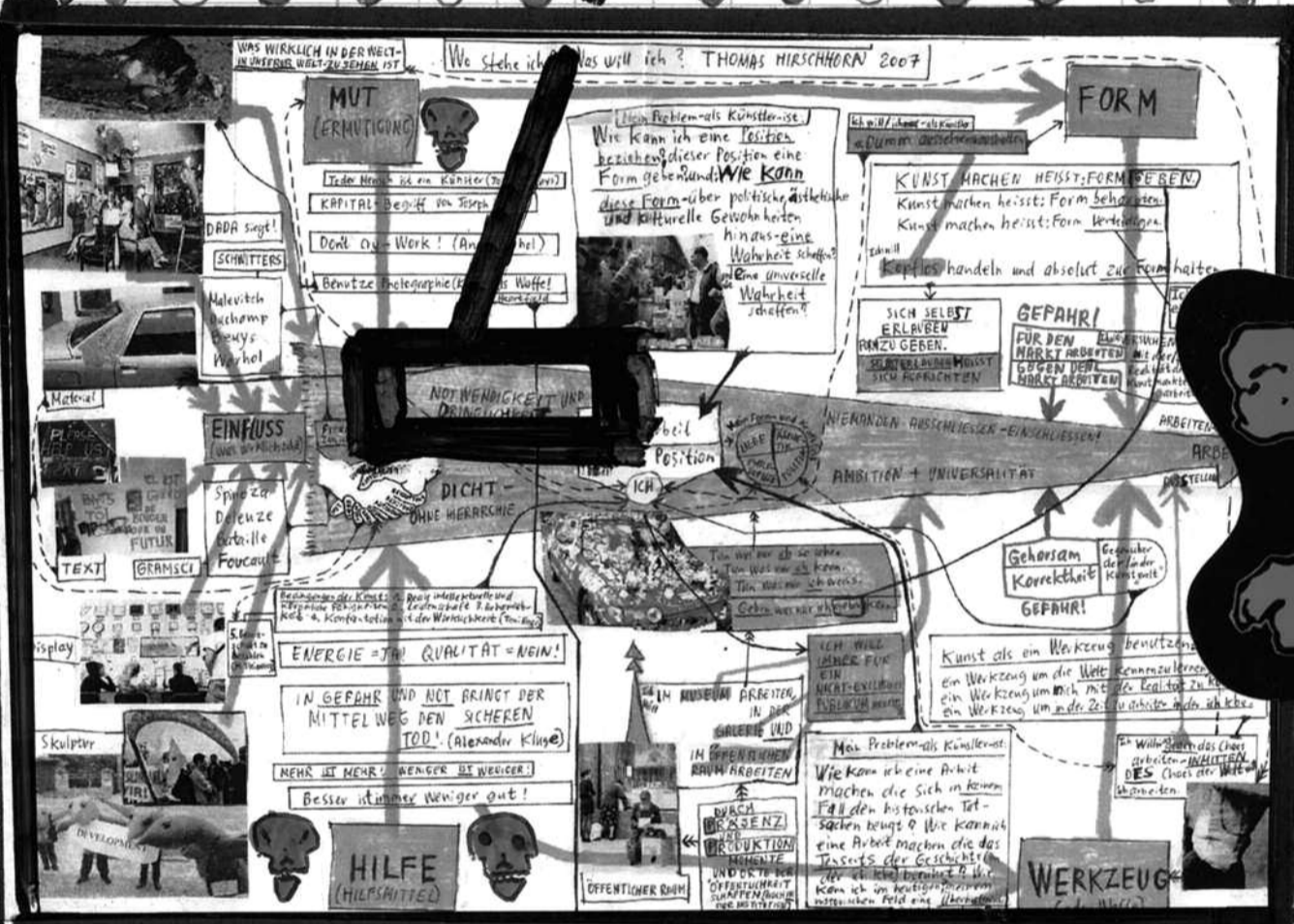
Adapted from text originally published in Carlos Motta’s “La Buena Vida/Democracy”.

Naeem Mohaiemen e un scriitor și artist ce activează în Dhaka și New York. El se folosește de textul scris, de imagini video, de fo-tografie și de arhive pentru a explora istoriile stîngii internaționale, conexiunile globale ale sentimentului de insecuritate și revoluțiile eșuate. [shobak.org].

Naeem Mohaiemen is a writer and artist working in Dhaka and New York. He uses text, video, photography, and archives to explore his-tories of the international left, globally interlinked security panic, and failed revolutions. [shobak.org]

NECESSITY AND EMERGENCY

WHY?

Projet pour Ink Tree
EDITION, 2003

«EMERGENCY LIBRARY»

I chose 37 books that are important to me. Each of these books is important to me. The issue is that I cannot do without the books that I have chosen. They are books that assert a sense of their own, beyond meaning. They are assertions of sense. It is important that these assertions are assertions, and that they be insistent. I wanted to give form to this affirmation. I made the books very big, so that I could engage and commit myself vis-à-vis their insistence. Enlarging something does not mean making it more important. Enlarging something, itself, means to be committed towards this thing. And at the same time, by enlarging something I empty it of its content. I think that this emptiness and this commitment together can change the meaning, give a new meaning. Enlarging the books gives them something of the quality of objects. I wanted to set the books that I had chosen against their mere « content ». To defend them against their content, not to distance them from their content. I wanted to show that the assertion of meaning they represent leaves behind everything concerned merely with content. These books betray their own content by insisting on something other than their content. I do not love these books for their content. I love them as acts of resistance, as absolute demands. Because they both demand and demand too much, I enlarged them. With a few words I want to explain here why I chose these 37 books and why they are necessary for me, why they are my « Emergency Library ».

Thomas Hirschhorn, "Where do I stand? What do I want?", publication, 96 pages, 2007 (detail). Courtesy of the artist.

I chose this book because nothing has more value than that which has no value, and which cannot be translated on a scale of values. Real value begins where the system of values and the system of meaning and of importance breaks through economy. Bataille describes what makes a subject and, that is neither capitalization, nor heritage, nor accumulation, it is expenditure. The moment of absolute expenditure of the subject is the moment of creation of the self and self-constitution. It is the moment of total sovereignty. *La notion de dépense* is a revolutionary text.

I chose this book because Robert Walser is the writer of gaiety and rebellion. And also because I am part of the Tanner family.

Choice of 37 books :

1. Adaskina, Natalia, et Sarabianov, Dimitri, *Lioubov Popova*, Philippe Sers Editeur, Paris, 1989.
2. Althusser, Louis, *L'avenir dure longtemps*, suivi de *Les faits, autobiographies*, Editions Stock/Imec, Paris, 1992.
3. Bachmann, Ingeborg, *Franza*, Actes Sud, Arles, 1985.
4. Barron, Stéphanie, *Degenerate Art, The Fate of the Avant-Garde in Nazi Germany*, Los Angeles County Museum of Art, Harry N. Abrams, Inc., Publishers, New York, 1991.
5. Bataille, Georges, *Les Larmes d'Eros*, Editions Pauvert, Paris, 1981.
6. Bataille, Georges, *La Part Maudite*, précédé de *La notion de dépense*, Les Editions de Minuit, Paris, 1967.
7. Beuys, Joseph, *Jeder Mensch ein Künstler*, Ullstein Sachbuch, 1988.
8. Bove, Emmanuel, *Mémoires d'un homme singulier*, Calmann-Lévy, Paris, 1994.
9. Bove, Emmanuel, *Mes amis*, Flammarion, Paris, 1977.
10. Boyle, T.C., *Si le fleuve était whisky*, Grasset, 1992.
11. Carver, Raymond, *Parlez-moi d'amour*, Editions Mazarine, Paris, 1986.
12. Carver, Raymond, *Là où les eaux se mêlent*, Editions L'incertain, 1993.
13. De Duve, Thierry, *Nominalisme pictural, Marcel Duchamp, la peinture et la modernité*, Les Editions de Minuit, Paris, 1984.
14. Deleuze, Gilles, *Nietzsche*, Presses Universitaires de France, Paris, 1985.
15. Deleuze, Gilles, *Spinoza, Philosophie pratique*, Editions de Minuit, Paris, 1981.
16. Deleuze, Gilles, et Guattari, Félix, *Mille Plateaux, Capitalisme et Schizophrénie*, Les Editions de Minuit, Paris, 1980.
17. Duchamp, Marcel, *Ingénieur du temps perdu, entretien avec Pierre Cabanne*, Editions Belfond, Paris 1977.
18. Fassbinder, Rainer Werner, *Les films libèrent la tête*, L'Arche, Paris, 1985.
19. Freundlich, Otto, *Otto Freundlich Schriften*, Heraus gegeben von UN Bohnen, DuMont Buchverlag Köln, 1982.
20. Harnoncourt, Anne (d'), McShine, Kynaston, *Marcel Duchamp, The Museum of Modern Art, NY, and Philadelphia Museum of Art*, Prestel Verlag Munich, 1989.
21. Immendorff, Jörg, *Hier und Jetzt: Das Tun, Was zu tun ist*, Verlag Gebr. König - Köln - New York, 1973.
22. Jensen, Jens Christian, *Caspar David Friedrich, Leben und Werk*, DuMont Taschenbücher, Köln, 1991.
23. Joseph, Manuel, *Heroes are Heroes*, P.O.L, Paris, 1994.
24. Léger, Fernand, *Fonctions de la peinture*, Editions Gallimard, Paris, 1997.
25. Nolde, Emil, *Das Eigene Leben*, DuMont Buchverlag Köln, 1994.
26. Oppenheim, Meret, *Poèmes et carnets, (1928-1985)*, Christian Bourgois Editeur, Paris, 1993.
27. Oiticica, Hélio, *Galerie Nationale du Jeu de Paume*, Paris, 1992.
28. Pachnicke, Peter, and Honnef, Klaus, *John Heartfield*, Harry N. Abrams, Inc., Publishers, New York, 1992.
29. Pasolini, Pier Paolo, *Unter freiem Himmel*, Verlag Klaus Wagenbach, Berlin, 1982.
30. Sade, *Histoire de Juliette, ou les Prospérités du vice, parties IV à VI*, Tome Neuvième, Editions Pauvert, 1987.
31. Schmidt, Arno, *Zettel's Traum*, Fischer Taschenbuch Verlag, Frankfurt am Main, 2002.
32. Seelig, Carl, *Wanderungen mit Robert Walser*, Suhrkamp Verlag, 1977.
33. Spinoza, *Ethique*, Presses universitaires de France, Paris, 1990.
34. Walser, Robert, *Der Gehülfe*, Suhrkamp TaschenBuch, Zürich, 1985.
35. Walser, Robert, *Geschwister Tanner*, Suhrkamp Taschenbuch, Zürich, 1986.
36. Warhol, Andy, *Rétrospective*, Museum Ludwig, Köln, 1989.
37. Žizek, Slavoj, *Das Fragile Absolute*, Verlag, Volk & Welt, Berlin, 2000.

I chose this book because Immendorff asks me : « Where is your position ? Where do you stand ? Where are you in your Art, comrade ? » Because this question is the question each person should ask him/herself all the time : « What do I want ? What is there to do ? Why am I struggling, why am I fighting, here and now ? »

I chose this book because Emil Nolde wanted something. He was brave and he had willpower. His work is courageous. Nothing is less indispensable and less bearable than « Art » that doesn't know why it has been made and « Art » that wants nothing. About Emil Nolde I read : « Nur Leichtes hat es leicht ».

TELL ME WHY!

Ambiguitatea formelor, confuzia funcțiilor sau spațiul de tip labirintic văduvesc de limpezime orașele și clădirile. Formele devin greu de decodificat. (Markus, 1993, pp. 3-4)

Forma și funcția – două concepte mereu la îndemână cînd judeci o clădire din punct de vedere conceptual. Felul cum e proiectată, felul cum e utilizată. Se mai adaugă sfera publică și comportamentul uman într-un cadru profesional delimitat. Se adaugă și puterea ideologiei în diferite momente istorice, puterea de a împinge societatea într-o anumită direcție, chiar prin intermediul unui proiect arhitectural, sau cuvinte precum „control” „ordine” și „joc”. Dacă te așezi în fața imensei clădiri a Casei Presei Libere, ridicată la marginea centrului Bucureștiului, aceste instrumente conceptuale – și multe altele – pot fi folosite pentru explorarea identității sale, însă e puțin probabil ca ele să ofere vreo explicație asupra semnificației ei esențiale. Prea multe se petrec în interiorul clădirii, prea multe s-au întîmplat de cînd a fost construită. În paginile următoare voi explora o serie de căi prin care Casa Presei Libere a fost și este investită cu sens în cele mai diverse moduri, dintre care unele indică anumite tendințe, iar altele par a fi într-o relație de adversitate.

Casa Presei Libere – sau Casa Șciintei, cum a fost numită ea oficial de regimul comunist la inaugurare, în 1956 – este unul din cele mai mari centre jurnalactice din România. Aici se poate studia o mare parte din jurnalismul românesc contemporan concentrat în Bu-reșți. După 1989 clădirea a fost transformată din complexul poligrafic centralizat al Partidului Comunist (știri, filme, cărți etc.) – și locul unde se făcea Șcinteia, ziarul partidului – într-un fel de hotel cu birouri, unde își au sediul o mare parte din presa națională postde-cembriștă și alte instituții media, fie ele particulare ori de stat. Clădirea reprezintă o încrișurare etnografică și semiotică a diverselor idei, imagini și practici jurnalistice care au influențat sau au condiționat dezvoltarea jurnalismului din România după 1989 și care, la rîndul lor, au înzestrat cu diverse sensuri existența și identitatea clădirii. Este un loc unde multe dintre aspectele care fac ca spațiul mediatic și cel jurnalistic să fie afit de complexe și de interesante au fost strîne, practic, sub aceleași acoperși. Adăpostînd în principal instituții de presă, clădirea este în egală măsură și un loc unde este scrisă neîntrerupt o mare parte din „societatea românească”.

Urban Larssen Casa Presei Libere, în stil stalinist – imagini jurnalactice, probleme de design

Casa Presei Libere se remarcă drept un simbol sau obiect esențial pentru procesele de modelare și remodelare a jurnalismu- lui românesc, afit dintr-un punct de vedere intern, cit și dintr-unul ex- tern: trecutul ei istoric (casa ca formă materială, înzestrată inițial cu sens în primii ani ai perioadei socialiste), prezentul dinamic (caracter- izat în special prin explozia numărului chișcurilor de presă în anii 1990, în proaspăt apăruta economie de piață), problemele de creștere și realizările în ultimii ani (cum ar fi cele din zona afacer- ilor sau a libertății de expresie) și, nu în ultimul rînd, legăturile existen- te între clădire și lumea transnațională – și tot mai puternic conectată – a știrilor și informațiilor.

Dintr-o perspectivă occidentală, Casa Presei Libere poate sluji ca imagine a unui „loc al alterității absolute”, ca să-l parafrazez pe antropologul David Kideckel, care folosește expresia „alteritate absolută” pentru a descrie o dimensiune culturală a legăturii ge- ografice strînele dintre Vest și Est (Kideckel, 1998). În cazul de față alteritatea constă în modul în care mass media și presa din social- ism au fost portretizate în timpul Războiului Rece drept opusul pre- sei occidentale. Ideile care structurarau jurnalismul sovietic și est-european de dinainte de 1989 păreau a fi antiteza idealurilor obiectivității și clarității impuse de democrație, care deschide un drum ce se îndepărtează de ispită comunistă (totalitară) și se îndreaptă spre libertatea capitalistă (Wolfe, 2005). Astăzi, în rapoartele ONG- urilor, în reportajele de presă și în lucrările științifice jurnalismul româ- nesc este prezentat deseori drept unul împovărat de propria istorie, ce mai păstrează elemente de „comportament comunist” și este popu- lat cu jurnaliști, editori, proprietari de trusrii media și politicieni nedemocrați, încremenți în clișee și adesea corupți. Într-o oarecare măsură, „alteritatea absolută” s-a păstrat. De asemenea, peisajul mediatic românesc mai este descris și ca un cadru în care se pot descoperi anumite grupuri de ONG-își ce militează pentru democra- tizarea de mass media, sînt sprijiniți de organizații occidentale și sînt animați de idealuri occidentale, oferînd astfel la nivel discursiv un spațiu de identificare pentru inițiative venite din Vest în vederea dezvoltării și standardizării mediului jurnalistic local. Casa Presei Libere e în acest caz un rezervor simbolic de modele occidentale de societate, exportate aici.

În momentul de față statul român e prezent și el în clădire, căci e proprietarul ei și administrează a doua mare agenție de știri a țării, plasată în aripa de est, în vreme ce așa-numiții baroni media ocupă citeva etaje și spații în care își desfășoară activitatea orga- nizațiile lor de presă. În clădire se mai afită și o organizație a jur- niștiilor (care se autodenumește ONG) și – lucrul cel mai semnificativ – acolo se mai găsec și sute de jurnaliști activi.

leri

În anii 1950 proiectul clădirii ilustra o nouă ordine politică, ordine despre care se spunea că face trecerea de la o țară emina- mente agrară la una modernă și industrializată. Interessant e felul cum

Casa Șciintei a fost proiectată și construită pentru a evidenția rolul important jucat de comunicații și de propaganda politică în anul cadru socialist. Cel mai bine ar fi – ne sugerează suedezul Anders Åman, istoric de artă – să privim clădirea dispre latura ei sudică, unde grandoaera și conotațiile sale ideologice ies în evidență cel mai clar din punct de vedere estetic (Aman, 1992). Odată construită, în con- formitate cu orașul socialist și cu proiectul arhitectural, în spatele ei nu se mai ascunde nimic: fatada urma să se deschidă înspre un vi- tor prosper și modern, în vreme ce curtea din spate intruchipa un fel de material brut al trecutului tradițional, ce urma să fie utilizat și pre- lucrat poligrafic în clădire, în special prin intermediul știrilor naționale și internaționale, noduri discursive importante pentru construcția oricărei identități naționale. De fapt spatele clădirii era locul pe unde urmau să intre muncitorii, printr-o poartă monumentală existentă în planul original (dar care n-a mai fost construită niciodată). Dacă în acel moment istoric cineva s-ar fi învîrtit pe lîngă Casa Șciintei și ar fi luat-o spre nord – în plan simbolic și conform proiectului –, s-ar fi înfîlînit cu muncitorii care veneau de „niciieri” și se îndreptau în direcția opusă, spre o clădire imensă și superb gîndită, în care urmau să intre printr-o poartă magnifică, pentru a-și desfășura munca în folsul fabricii de știri și alte comunicație transmise prin mass media, fabrică aflată sub controlul statului, scopul general fiind acela de a sprijini și crea o societate autentică și valoroasă. Astfel, venind din direcția respectivă, intrînd în clădire și făcînd ceea ce făceau, an- gajații puneau în practică un aspect al muncii la proiectul ideologic al „omului nou”.

O caracteristică generală a stilului arhitectural stalinist este utilizarea arhitecturii în construcții și în planificarea urbană ca mijloc de definire a individului în raport cu statul dominant. El nu pre- supunea crearea unor forme bine diferențiate, ci ilustra felul în care statul comunica prin construcțiile sale cu masele populare (Åman, 1992). Monumentalismul grandios, detailele artistice patriotice și mo- tivele tradiționale sînt des înfîlnite, rezultatul fiind acela că indivizii devin mărunți și nesemnificativi în raport cu omniprezentul stat- națiuine, ce deține monopolul transmiterii adevărului. Proiectul Casei Șciintei este un bun exemplu. Este o clădire mare și înaltă, cu un turn central care se proiectează spre cer. Înăuntru, coridoare lungi leagă numeroase încăperi mici, unde lucrează jurnaliștii și alți an-

gajați. În mijlocul complexului arhitectural a fost amplasată o sală de mari dimensiuni, pentru manifestări artistice (cum ar fi concertele). Casa Șciintei a fost proiectată în conformitate cu combinația de realism socialist și tradiționalism național specifică stilului aminorit. Ideea era să fie o construcție socialistă în conținut și națională în formă, iar la Casa Șciintei, în detaliile exterioare, se găsec incorporate ele- mente tradiționale bizantine și turcești, considerate o componentă a moștenirii arhitecturale tradiționale românești. Activitatea din interior era organizată conform unor linii ideologice clare și era controlată cu strictețe de partidul comunist.

Dat fiind caracterul ei unitar și integral de ansamblu medi- atic și poligrafic, dimensiunea și forma clădirii au făcut din Casa Șci- ntei unul dintre cele mai spectaculoase proiecte arhitecturale din epocă. Numai că în primul deceniu de socialism din România lu- crurile s-au schimbat rapid, iar în momentul în care clădirea a fost terminată, ea își pierduse deja o mare parte din capacitatea de a constitui un model pentru alte proiecte viitoare din regiune. Moartea lui Stalin și schimbările politice au făcut-o mai puțin interesantă din punct de vedere arhitectural și chiar kitsch, conform opiniei unor arhitecți din epocă. Cu toate acestea clădirea și-a păstrat în cea mai mare parte forma originală și a servit regimului comunist românesc vreme de aproape o jumătate de secol drept centru de producție pentru știri, cărți, filme și alte materiale media. Cîteva birouri au fost ocupate de funcționarii aparatului de cenzură, care citeau, tăiau și adăugau.

Azi

O privire aruncată în 2009 la fațada Casei Presei Libere ne arată o imagine radical diferită de cea din anii comunismului, ce ilus- treată un peisaj post-socialist și capitalist concret, cu embleme, steaguri și logo-uri de firme înșirate pe toate zidurile și reprezentînd o diversitate de instituții media comerciale ce- și- desfășoară activi- tatea în clădire. Dacă planul original, din epoca socialistă, era să de- finească în plan ideologic și arhitectural, prin intermediul Casei Șciintei, un capăt al orașului, în prezent partea de nord a Bucureștiu- lui (Băneasa) este una din zonele cele mai selecte ale noilor îmbogățiți și ale elitei Clasei de mijloc, o dovadă vie a faptului că de- acum în spatele Casei nu se mai găsește doar un „niciieri” – cel puțin nu pentru cei care au prosperat financiar din 1989 încoace. Pentru un străin care vine în București cu avionul și călătorește de la aeroport pînă în centrul orașului cu autobuzul sau cu mașina Casa Presei Libere pare amplasată la jumătatea drumu- lui, undeva pe partea dreaptă, și este una dintre primele clădiri ce anunță intrarea în zona centrală. Pînă să ajungă aici, vizitatorul a avut deja ocazia să treacă în revistă nenumăratele mesaje media transmise prin intermediul decourului publicitar suprîncăzător de pe marginile soselei – sau prin intermediul numeroaselor posturi de radio ce ocupă peisajul mediatic al undelor. Dacă știi cite ceva de- spre semnificația clădirii de dinainte de 1989, vizitatorul respectiv ar putea vedea în ea un fel de obiectiv istoric și turistic. Ar putea să știe

și unde se poate duce ca să vadă statuia lui Lenin, ce stătea odin- ioară în fața clădirii (dar a fost dată jos în mai 1990, iar apoi aruncată în curtea din spatele unui palat mai mic din afara orașului).

În ceea ce-e-i privește pe cetățenii obișnuți ai Bucureștiului – și acum vorbim iarăși în termeni simbolici, referîndu-ne la planificarea urbană socialistă –, ei nu se mai tem sau nu li se mai pare lipsit de sens să treacă pe lîngă această clădire atunci cînd se duc în partea de nord a orașului. De fapt pe acolo trec acum tot mai mulți oameni, pentru a intra în conexiune cu alte părți ale lumii, de obicei prin in- termediul aeroportului (restricțiile de circulație de odinioară s-au dispărut, ca și majoritatea vizelor necesare în anii 1990 pentru in- trarea pe teritoriul țărilor din Europa). Această dezvoltare a călătoriilor de afaceri, de plăcere și a excursiilor de familie, dar și implicațiile fenomenului pentru noua identitate românească și cea europeană, sînt subiecte abordate și utilizate comercial de cîteva dintre ziarere și revistele glossy ce își au azi sediul în Casa Presei Libere. Ele fac o evaluare din perspectivă proprie a tendințelor din societatea con- temporană, își atrag un public specific și obțin veniturii din publicitate prin propriile mijloace, fie că scriu reportaje obiective, fie articole a- subiecte ce sînt de jurnalistic ori parțial obiectivă, fie texte de tip semi- publicitar. În procesul „scrierii societății”, tăiatul și adăugatul au dobî- dit sensuri noi.

Așadar, în 2009 Casa Presei Libere este înconjurată de un întreg ansamblu de fenomene sociale și atitudini umane diferite și de un cadru complet schimbat pentru procesele de formare a identității și a cetățeniei, avînd legături din cele mai complexe cu lumea medi- atică, ce se manifestă în domenii de interes public cum sînt publica- tatea, undeale radio, imaginile de presă și planificarea urbană. Clădirea nu mai funcționează ca un capăt. Nu a rămas nici o relicvă istorică, ce se opune noii realități. Ea face parte în diverse feluri din această nouă realitate.

Funcții, utilizări, experiențe

Dacă o parte din expresia clădirii poate fi citită cînd privești vechile planuri arhitecturale sau arunci o privire la fațada ei de azi, iar o parte din existența ei structurală atunci cînd citești Constituția națională veche și pe cea nouă și studiezi regulile actuale ale pieței,

pentru a înțelege funcția Casei Presei Libere – felul în care e ea uti- lizată în viața cotidiană –, trebuie să pătrunzi în interiorul ei și să urmărești cu atenție alți autori decît cei care trasează planuri, ma- nipulează materialul de construcție și scriu texte legislative. De ex- emplu, pe jurnaliști, editori și manageri. Dintr-o perspectivă metodologică, e greu să studiezi modulurile de utilizare a clădirii de către jurnaliștii și editorii ce au lucrat aici în anii comunismului, căci prezentul lor etnografic a trecut. Cu toate că aici mai există membri ai personalului de atunci, poveștile lor despre evenimentele petre- cute aici în epoca respectivă sînt, foarte probabil, influențate de ceea ce este corect ori viabil politic sau moral în epoca actuală. Pe de altă parte, proprietarii, editorii și jurnaliștii de azi își au propriile exper- iențe, cu o relevanță intructivă mai directă pentru situația actuală.

Poate fiindcă aici chiriiile sînt mici, în comparație cu cele pentru spațiile de birouri din centru, la începutul anilor 1990 în Casa Presei Libere s-au mutat mulți locatari noi. Numele clădirii a fost schimbat din Casa Șciintei în Casa Presei Libere oarecum peste noapte, ca un simbol al ușurîntei cu care s-a putut declara atunci,

imediat după revoltele din decembrie 1989, că vremurile s-au schim- bat și că instituțiile media din România sînt de-acum libere. Schim- barea numelor era semnul unor schimbări veritabile, a unui vînt proaspăt, cel al speranței de libertate și democrație, un fel de gîndire deziderativă legată de puterea cuvintelor și a etichetelor și un semn de corectitudine politică etalat în fața lumii occidentale, care a acor- dat rapid sprijin financiar presei liberă din România. Din pricina vudu- lui legislativ, la început dezordinea creativă și antreprenoriatul experimental au predominat, așa cum în spațiul public liber a pre- dominant un discurs general despre purificarea națională și individu- uală (Gross, 2004). Numeroși proprietari și manageri de presă cu sediul în Casa Presei Libere au reușit să acumuleze averi consider- able pe piața proaspăt apărută a publicității, iar proiectele lor inițiale au ajuns să valoreze milioane de dolari. Pentru reporterii de inves- tigație români Ștefan Căndea și Sorin Ozon, care au scris despre „dinozaurii media”, felul în care folosesc ei libertatea cuvîntului este mai degrabă o manipulare a cuvîntului, de vreme ce aceștia sta- bilesc limitele a ceea ce poate ori trebuie făcut public, prin metode care încalcă valorile jurnalismului: subiectele tabu și „articolele false” sînt ceva obișnuî în peisajul mediatic, unde presa, politica și afac- erile sînt uneori interconectate în moduri dubioase (Căndea și Ozon, 2005). În același timp, aceiași pionieri din spațiul jurnalistic sînt, din cite se pare, cei ce au contribuit la crearea scenei mediaticе românești, caracterizate printr-o plurilaterală dinamică de voci.

Odată ce piața media a crescut în ritm accelerat, forța de muncă jurnalistică a fost la mare căutare și mulți jurnaliști aspiranți au ajuns la Casa Presei Libere. Unii și-au asumat sarcinile de reporteri din motive politice, alții – veniți ulterior, ca absolvenți de Jurnalism ai unei universități (reformate) – din dorința de a face reportaje obiec- tive. O parte dintre ei au avut abilitatea – ori șansa – să își atingă țelurile mîncînd în acea clădire. E și cazul unei tinere care a fost sta- giară la cîteva ziare din Statele Unite și e foarte mîndră că a lucrat cîțiva ani ca reporter de investigații la un anumit ziar românesc, unde

n-a fost niciodată împiedicată să-și ducă la capăt munca după cum voia ea:

„În America am fost în general însărcinată să fac ceea ce eu aș numi «grădînit», adică – de exemplu – să interviuez anumite persoane pe tema florilor care le plac. Cum eu veneam din atmo- sfera de lucru de la Casa Șciintei, munca la astfel de materiale «gingașe», casnice și relaxante, mi-a provocat un șoc cultural. Am învîțat cum să fac jurnalism de calitate scriind despre lucruri nor- male și pozitive. Am învîțat ce înseamnă jurnalismul «pozitiv». Dar am suferit un al doilea șoc cultural atunci cînd am revenit acasă. Capul mi-era plin de planuri de schimbare și reorganizare, numai că ele nu interesau aproape pe nimeni. Mi-am împărțit experiențele colegilor mei și, da, la început s-au arătat foarte interesați, dar foarte repede lucrurile au revenit la rutina cunoscută. Numai că n-a contat prea mult, așa cum, după o vreme, nici experiența americană n-a mai contat. În scurt timp am simțit că de fapt abia în România mă simt jurnalist «adevărat». Ce făceam în Statele Unite nici nu se com- para cu ce fac aici: investigații legate de corupție, de vînzarea com- paniilor de stat, de veșnicile probleme ale sistemului de justiție – subiecte ce sînt de jurnalismul de investigație. Dacă îți plac astfel de lucruri, România e locul cel mai potrivit!”

Alții descoperă că ideea și forma comunicațiilor publice le stîrnesc onora la fel de multe suspiciuni ca și înainte de 1989, după cum o arată relatarea acestui reporter în vîrstă de peste treizeci de ani:

„Am la birou oameni cu o mentalitate stalinistă. Par să aibă ceva împotriva evenimentelor. Vreau să zic să eu sînt ziarist, iar șefa meu îmi spune să ignor anumite lucruri. Au fost multe situații în care m-am întors la birou cu o groază de material, iar ea mi-a spus să «il las deoparte». Venea cu sugestii – sau mai degrabă ordine – legate de corectitudinea politică a ziarului. Mi s-a spus că trebuie să renunț la unele lucruri, să aadaug atele, cu o tentă mai subiectivă și mai politică. De obicei nu prea am ce face. Uneori fac schimbări cerute, alteori le face altcineva. Nu știu întotdeauna cine, dar semnătura rămîne tot a mea, lucru care uneori mă face să mă jenez de cei cu care am stat de vorbă și care apar în articol. Toate astea îmi am- intesc de un gen de pseudo-realitate produsă de presă în anii co- munismului, ce nu corespund cu valorile pe care eu le consider esențiale pentru jurnalismul contemporan.”

Frăgilitatea realității concrete

„Fiecare clădire este percepută ca o realitate concretă”, scrie arhitectul Thomas A. Markus (1993, p. 4). Mirosurile și zgo- metele, scările care duc într-o parte sau alta, chipurile familiare și nefamiliare – totul reprezintă o experiență unică. Atunci cînd cineva începe să eticheteze clădiri (cum e cazul cu „Casa Șciintei” sau „Casa Presei Libere”), înlocuiește o realitate complexă. Numele, co- mentariile, analizele, împreună cu fotografiile și planurile, sînt texte ce nu reușesc să reproducă realitatea bogată a clădirilor și „în primul rînd experiența unică a existenței înăuntru! unui spațiu, laolaltă cu alți oameni” (ibid., p. 5). Astfel, însuși numele acestei clădiri masive și greoaie care este Casa Presei Libere conține un grad de frăgilitate inevitabilă.

Evident, Casa Presei Libere înseamnă lucruri diferite pen- tru persoane diferite din poziții diferite, în funcție de locul pe care îl ocupă ele în ierarhiile profesionale ce structurează activitatea din clădire și de educația, idealurile și motivațiile cu care au intrat în mediul de lucru din birourile de aici. Experiențele trăite modelează relațiile lor despre ceea ce oferă și semnifică această clădire. Cei doi jurnaliști citați mai sus vorbesc despre structurile invizibile care încarcă de sens locul lor de muncă. Respectivete structuri se referă la anumite modele mentale – nu doar ale jurnaliștilor, ci și ale șefilor acestora, cei care le dirjează activitatea sau se ocupă de dotarea și de sarcinile lor profesionale. Istoriile relatate dezvăluie deopotrivă mîndrie și rușine, sentimente greu detectabile în structura arhitec- turală.

Un teritoriu afit de meticolos controlat de o singură tabără, așa cum a fost Casa Șciintei în anii comunismului, nu putea oferi prea mult spațiu de manifestare caracteristicilor individuale. Pe atunci repertoriul elementelor producătoare de semnificație din clădire era, probabil, mai redus decît astăzi, relevînd o relație mai strînsă între formă și funcție. Post-socialismul a pus la îndoaială însuși conceptul de semnificație, evidențiînd mai ales neîncrederea în unele mari narațiuni, laolaltă cu un anumit grad de dezordine crea- toare și cu alunecări de sens. S-au adăugat noi straturî.

Dacă semnificația apare în urma experienței ce contează la clădiri texte și subiecte? Răspunsul ne reduce la ideea unui eveniment urmărit în desfășurare a unei clădiri ca narațiune. Din momentul cînd este concepută a se arma o proiectului înălțării uti- lizării și permanenței reconstrucții a ei ca reacție la modificarea utilității și pînă la demolarea ei finală clădirea este o poveste în desfășurare ale cărei urme rămîn mereu prezente. (Markus, 1993, p. 5)

Note bibliografice

Textul de față se bazează pe cercetările făcute pentru un viitor doc- torat în antropologie socială. Materialul etnografic inclus aici a fost strîns între anii 2000-2002 și pe parcursul unor călătorii ulterioare. Mai jos am enumerat autorii și lucrările folosite pentru studiu, inclu- siv cîțiva care nu sînt menționați direct în text.

„Victor, Buchli, “An Archeology of Socialism”, Berg, Oxford, 1999.
„Gross, Peter, “Media in the First Post-Communist Decade”, in “Ro- mania since 1989: Politics, Economics, and Society”, coord. Henry F. Carey, Lexington Books, 2004.
„Jameson, Frederic, “Post-Modernity: The Cultural Logic of Late Capitalism”, Verso, Londra, 1990.

„Kideckel, David, Utter Otherness: “Western Anthropology and East European Political Economy”, in “Europe in the Anthropological Imagination”, coord. Susan Parman. Prentice Hall, New Jersey, 1998.

„Markus, Thomas A., “Buildings and Power. Freedom and Control in the Origins of Modern Building Types”, Routledge, Londra, 1993.
„Sampson, Steven, “The Social Life of Projects, in Civil Society: Challenging Western Models”, coord. Chris Hann și Elizabeth Dunn, Routledge, Londra, 1996.
„Stahlberg, Per, Lucknow Daily: “How a Hindi Newspaper Constructs Reality”, Almqvist och Wiksell, Stockholm, 2002.
„Wolfe, Thomas C., “Governing Soviet Journalism: The Press and the Socialist Person after Stalin”, Indiana University Press, 2005.
„Åman, Anders, “Architecture and Ideology in Eastern Europe during the Stalin Era”, MIT Press, 1992.

Free Press House, Stalinist Style Images of Journalism, Questions of Design

Ambiguity in forms: confusion about function or labyrinthine space deprive towns and buildings of clarity. Forms have become difficult to decode. (Markus 1993:3-4)

Form and function, two concepts at hand when dealing conceptually with a building. How it is designed, how it is used. Add public sphere, and human behaviour within a delineated professional frame. Add the power of ideology at different points of time—power to move so- ciety in a certain direction, for instance by means of architectural de- sign—or words such as control, order and play. Placed in front of the very large Casa Presei Libere building (the Free Press House) at the outskirts of downtown Bucharest, these conceptual tools and many more can be used in an exploration of its identity, yet hardly to produce any account as to its essential meaning. Too much is going on inside the building, too much has happened since it was built. In what follows, I shall explore a number of ways of how the Free Press House has been and is variously invested with meaning, some indi- cating certain trends, some appearing as opposite one another.

Casa Presei Libere (The Free Press House), or Casa Șciintei (the House of the Spark) as the communist regime officially named it at its inauguration in 1956, is one of the largest sites of journalistic ac- tivity in Romania. Much of what makes up today’s Bucharest-based Romanian journalism can be studied at this place. Since 1989, the building has been transformed from the communist party’s central- ized polygraphic complex (news, films, books etc.)—and the place where the party newspaper Scintea was produced—to a kind of of- fice hotel where a large part of the post-1989 national press and other media institutions reside, private ones as well as state-run. The building represents an ethnographic and semiotic crossroads between different ideas, images and practices of journalism that have influenced or conditioned the development of journalism in Ro- mania since 1989, in turn giving various meanings to the existence and identity of the house itself. It is a place where many of the as- pects that make the media and journalism field so complex and in- teresting are basically gathered under the same roof. Housing mainly press institutions, it is also a place where much of “Roman- ian society” is continuously written.

The house stands out as a central symbol or object involved in processes of making and remaking Romanian journalism, from both a domestic and external viewpoint: its historical past (the house as a material form originally rendered meaningful during the early days of the socialist era), the dynamic present (characterized especially by the immense growth in the 1990s of media outlets in the new market economy-based situation), the developmental flaws and achievements of recent years (in terms of business or freedom of expression for example), and not least the linkages of the building to an increased transnationally connected world of news and informa- tion.

From a Western viewpoint, the house may serve as an image of an “utterly other place,” paraphrasing anthropologist David Kideckel who uses the expression “utter otherness” to designate a cultural di- mension of the geographically close relationship between West and East (Kideckel 1998). The otherness in this case lies in the way so- cialist mass media and journalism were portrayed during the Cold War as the opposite of Western media. The ideas that organized pre-1989 Soviet and East European journalism appeared as the an- tithesis of the ideals of objectivity and clarity required for democracy, showing a path leading away from the communist (totalitarian) tem- pation and toward capitalist freedom (Wolfe 2005). Nowadays, in NGO reports, media coverage and scholarly accounts, Romanian journalism is often pictured as burdened with its history, with ele- ments of “communist behavior” still around, and as inhabited by un- democratic, still-learning and often corrupt journalists, editors, media owners or politicians. To some extent, utter otherness thus remains. Also, the Romanian media field is pictured as a context where one finds a segment of NGO activists working towards democratization of the media, backed up by Western organizations and informed by Western ideals, thus discursively offering a locus of identification for Western initiatives engaged in development and standardization of the journalistic field. The house as a symbolic reservoir of Western models of society on export.

The Romanian state is currently present in the building by owing it

and by running the country’s second largest news agency in the East wing of the house, and the so-called media barons occupy several floors and sections where they operate their news organizations. There is one journalist organization in the building (calling itself an NGO), and—most significantly—there are hundreds of practicing journalists.

Then

In the 1950s, the building project manifested a new political order, what was said to be a move away from a mainly agrarian country to a modern industrial one. Significantly, Casa Șciintei was built and designed to mark the important role of communication and political propaganda in the new socialist situation. Ideally—Swedish art his- torian Anders Åman tells us—the house was to be viewed from a southern angle, where its grandiosity and ideological connotations would be aesthetically most clearly at display (Åman 1992). Once there, according to the socialist city and building plan, it was to be understood that there was nothing behind it: the front façade was to face a prosperous modern future whereas the backyard designated a kind of raw material of traditional past that was to be dealt with and worked on polygraphically in the house, especially through na- tional and international news, important discursive nodes in the con- struction of any national identity. In fact, the backside of the building, through a monumental entrance in the original plan (never realized), is where the workers would enter. If at that point in history one would linger beyond the house and further north—speaking symbolically and according to the plan—one would thus meet workers coming from “nowhere” and heading the other way, towards the large and beautifully designed building into which they would enter through a magnificent gate and lend their labor to the state-run manufacturing of news and other mass mediated messages, with the overall goal to support and create a good and true society. Coming this way, en- tering the house and doing the work they did, the workers would manifest one manufacturing instance of the ideological project of “The New Man.”

A general feature of Stalinist architectural style is the use of archi- tecture in buildings and city planning as a means of defining the in- dividual person in relation to an overarching state; rather than involving distinct appearances, it was an architecture that resulted from the way the state communicated with the masses through its constructions (Åman 1992). Grandiose monumentalism, patriotic art details, and traditional motifs are common, with the effect of making individuals small and insignificant in relation to an omnipresent na- tion-state with monopoly on delivering the truth. The design of Casa Șciintei exemplifies this. It is large and tall, with a centrally placed tower stretching high up in the air. Inside, long corridors link many small rooms where journalists and other employees were at work. In the middle of the building complex, a large hall for representational events (concerts for example) was placed. The house was designed in accordance with the combination of socialist realism and national traditionalism typical of the style. The idea was to have it socialist in content and national in form and in Casa Șciintei one finds Byzantine and Turkish traditional elements incorporated in exterior details, elements thought of as being part of the Romanian heritage of build- ing tradition. Inside, work was organized along strictly ideological lines and meticulously controlled by the communist party.

In terms of its completeness as a polygraphic media complex, the size and design of the building made Casa Șciintei into one of the more spectacular architectural projects of its time. Things changed rapidly during the first decade of socialist Romania, however, and by the time the building was completed, it had lost most of its po- tentials to become a model for further projects in the region. Stalin’s death and the political development made it less interesting in terms of architectural style, even “kitch” according to some contemporary architects. Nevertheless, the house retained most of its original form and came to serve the Romanian communist regime for almost half a century as a center for the production of news, books, films and other media. Several office rooms were occupied by functionaries of the censorship apparatus; reading, cutting, adding.

Now

A glance at the front facade of the Free Press House in 2009 indi- cates a radically different situation than that of the communist years; signifying a concrete postsocialist brandscape with company flags, logos and banners scattered on the walls, representing a variety of commercialized media institutions that run their news businesses in the house. If the original socialist plan was to have the house define an ideological-architectural endpoint of the city, nowadays the north- ern part of Bucharest is where one finds one of the posh areas (Băneasa) of the Romanian nouveaux riches and the bourgeoisie middle and upper-middle class, a symbolic token of there being no “nowhere” behind the house anymore, at least not for those who have fared well financially since 1989.

As a foreigner enters Bucharest by plane and travels from the airport to the city center by bus or car, the Free Press House appears half way on the right side as one of the first buildings marking the ap- proach of the downtown area. Having reached this point, the visitor will already have had the chance to experience plenty of mass-medi- ated messages through the immensely saturated advertisement scenery along the road—with hundreds of large billboards delivering catchy and colorful messages—or through some of the many radio stations occupying the airwave media landscape. If having some knowledge of what the house stood for before 1989, the visitor might view it as a historical tourism site of sorts. He or she may also know where to go and see the statue of Lenin that used to be placed in front of the building (torn down in May 1990 and dumped in the back- yard of a small palace outside town).

As for average Bucharest citizens—again speaking symbolically and with reference to the socialist city-plan—they may no longer fear or find meaningless heading north past the building. In fact, they do so in large numbers to connect to other parts of the world, via the airport for example (the former traveling restrictions are long gone, as are most of the 1990s visa requirements for entry into European countries). This increased traffic of business, leisure, and family traveling, and its implications for a new Romanian and European identity, are topics dealt with and used commercially by several of the newspapers and glossy magazines nowadays residing in the Free Press House; taking stock on their own terms of trends in contemporary society, building up their own specific readerships and gaining advertisement revenues as they are, whether through objective reporting, feature articles with a subjective touch or semi-objective, semi-advertisement type of texts. The cutting and adding in the process of “writing society” has taken on new meanings.

The Free Press House, as of 2009, is thus surrounded by a whole set of different social phenomena and human behavior, and by an overall transformed framework for processes of identity-formation and citizenship—with intricate connections to the world of mass media manifested in the public spheres of advertisement, radio waves, press images, and city planning. The house does not function as an end-point anymore. Neither did it remain a historical relic as opposed to the new situation. It is part of it in several ways.

Functions, Usages, Experiences

If some of the building’s expression can be read by looking at old architectural plans or glancing at today’s facade, and some of its structural existence by reading old and new national constitutions and by studying current market regulations, getting to the function of the Free Press House—how it is used in everyday life—also demands stepping inside of it and paying attention to authors other than those drawing plans, handling the building material and writing legislative texts. Journalists, editors, and managers for example. Methodologically, it is difficult to explore usages of the building by journalists and editors who worked in the house during communist times, as their present ethnographic tense has passed. Although there are people around that belonged to the staff then, their narratives about what was going on in the house at that point in time will likely be influenced by what is morally and politically correct or viable now. Owners, editors, and journalists of today, however, all have their own experiences which have a somewhat more direct bearing on the current situation.

Perhaps because rents were low compared to office space rates downtown, the Free Press House saw many new residents moving into the building in the early 1990s. The name of the house changed from Casa Scintei to Casa Presei Libere more or less overnight, symbolizing how apparently easy it was then, right after the December 1989 riots, to declare that times had changed and that Romanian media institutions were now free. The name switch was indicative of some real changes, some fresh winds of hope for freedom and democracy, some wishful thinking about the power of words and labels, and some political correctness in the face of a Western world where financial support for free Romanian media was soon made available. Due to an early legislative vacuum, creative disorder and experimenting entrepreneurship prevailed in the beginning, as did a general discourse of national and individual catharsis, played out in the freed public sphere (Gross 2004). Quite a few media owners and managers with the Free Press House as their base were able to accumulate private fortunes on this new market of publicity, as their early projects grew into million dollar businesses. To Romanian investigative reporters Stefan Candea and Sorin Ozon, writing about these “media dinosaurs,” their usage of freedom of expression was more like misusage, since they often set the limits of what could or should be made public in ways that violated journalistic values: taboo subjects and “fake articles” are common in a media landscape where media, politics and business are sometimes intertwined in corrupt ways (Candea and Ozon 2005). At the same time, these pioneers of the media business arguably contributed at creating a Romanian mass media scene characterized by a vivid plurality of voices.

Journalistic work labor were much sought after as the media market quickly grew, and many wanna-be journalists were called to the Free Press House. Some took on assignments as a reporter for political reasons, others who came in later with a (reformed) university degree in journalism wanted to practice objective reporting. Some were able, or fortunate, to work within the house in ways that fit their ambitions. Like this young female who had been on internships with newspapers in the U.S.; very proud to be working for the specific Romanian newspaper where she had been an investigative reporter for several years, and who had never experienced that she had been hindered in carrying out work the way she wanted:

“In America, I was mainly assigned to do what I would call “gardening things”, interviewing for example private persons about their interest in flowers. Coming from the work environment at Casa Scintei, it was a culture shock to me, experiencing this dealing with “softer” material, entertainment, stuff about home. I learned how one can make good journalism by writing about normal and positive things. I learned what “positive” journalism is. But I had a second culture shock when I came back home. My head was full of plans to change and reorganize things, but almost nobody cared. I shared my experiences with my colleagues, and, yes, they were interested to start with, but soon things fell back into the usual jargon. It did not matter so much, however, neither did the American experience matter so much after a while. I soon felt that after all it is in Romania I feel like a “real” journalist. What I did in the U.S. was nothing like what I am doing here: the investigations of corruption, the selling of

state-owned companies, the continuous problematic jurisdictional system etc—topics dealt with through investigative journalism. Romania is the place to be if you like that sort of thing!”

Others found themselves caught up in a situation where the idea and design of public communication looked suspiciously like the one before 1989, as this narrative by a male reporter in his 30s attests to: “There are people at my office with a Stalinist mentality. They seem to have something against events. I mean, I am a journalist and my boss tells me to ignore things. There have been many situations when I have returned to the office with lots of material, and she has told me “leave it.”

She comes with suggestions, or impositions rather, in line with the political correctness of the paper. Some things should be left out, I’m told, and others, of a more subjective and political character, should be added. Usually, I have little say here. Sometimes I do the changes, in other cases it is done by someone else. I don’t always know who, but I am still there with my signature, which can sometimes embarrass me in front of those who talked to me and who appear in the article. The whole thing reminds me of the kind of quasi-reality produced by the media in communist times and it doesn’t correspond with the values I see as central to journalism nowadays.

The fragility of concrete reality

“Every building is experienced as a concrete reality,” writes architect Thomas A. Markus (1993:4). Smells and sounds, doors leading here and there, familiar and unfamiliar faces—the entire experience is unique. When one starts putting labels on buildings (like “The House of the Spark” or “Free Press House”) one also substitutes for a complex reality. Names, comments, analysis, as well as photos and plans, are texts that fail to reproduce the rich reality of buildings, “above all the the unique experience of being within space together with other people” (ibid: 5). A large and heavy building such as the Free Press House thus contain a degree of unavoidable fragility in its sheer name.

The Free Press House obviously means different things to different persons, variously positioned as they are in the professional hierarchies that organize work in the building, and having entered office environments with different backgrounds, ideals and motivations. Experiences shape their accounts on what the building has to offer, and what it stands for. The two journalists quoted above tell stories about invisible structures that add meanings to their work place. These structures regard certain spirits of mind not only of the journalists, but of their superiors who steer their work or provide them with their professional tasks and facilities. The narratives reveal both pride and shame, sentiments that cannot easily be detected in architectural design.

A space so meticulously controlled by one single part as that of Casa Scintei during the communist era may have offered little room for individual particularities. The repertoire of meaning-making aspects of the building then was perhaps less wide-ranging than today, revealing a tighter relationship between form and function. With post-socialism entered a challenge to the very notion of meaning, especially incredulity to certain grand narratives, alongside some degree of creative disorder and slippages of meaning. New layers were added.

If meaning springs from experience what is it about buildings texts and subjects that matters? The answer returns to the idea of an unfolding serial event a building as a narrative. From the moment it is conceived through its design production use continuous reconstruction in response to changing use until its final demolition the building is a developing story traces of which are always present. (Markus 1993:5)

Notes and references

The text builds on research for a forthcoming PhD-thesis in social anthropology. The ethnographic material included was collected during fieldwork in 2000-2002, and during follow-up trips. Work by the following authors is hereby acknowledged, including some that is not specifically mentioned in the text:

- .Buchli, Victor. 1999: “An Archeology of Socialism”. Oxford: Berg.
- .Gross, Peter. 2004. “Media in the First Post-Communist Decade.” In “Romania since 1989: Politics, Economics, and Society”, ed. Henry F. Carey. Lexington Books.
- .Jameson, Frederic. 1990. “Post-Modernism: The Cultural Logic of Late Capitalism”. London: Verso.
- .Kideckel, David. 1998. “Utter Otherness: Western Anthropology and East European Political Economy”. In “Europe in the Anthropological Imagination”, ed. Susan Parman. New Jersey, US: Prentice-Hall.
- .Markus, Thomas A. 1993. “Buildings and Power. Freedom and Control in the Origins of Modern Building Types”. London: Routledge.
- .Sampson, Steven. 1996. “The Social Life of Projects.” In “Civil Society: Challenge Western Models”, eds. Chris Hann and Elizabeth Dunn. London: Routledge.
- .Ståhlberg, Per. 2002. Lucknow Daily: “How a Hindi Newspaper Constructs Reality”. Stockholm: Almqvist och Wiksell.
- .Wolfe, Thomas C. 2005. “Governing Soviet Journalism: The Press and the socialist person after Stalin”. Indiana University Press.
- .Åman, Anders. 1992. “Architecture and Ideology in Eastern Europe during the Stalin Era”. MIT Press.

Urban Larssen este doctorand și lector asistent în antropologie socială la Universitatea din Stockholm. A fost reporter pentru mai multe ziare suedeze. În prezent lucrează la o teză despre jurnalismul din România și conexiunile cu activismul global pentru libertatea de exprimare.

Urban Larssen is a PhD-candidate and assistant lecturer in social anthropology at Stockholm University and a former reporter with Swedish local dailies. He is currently completing a thesis on journalism in Romania and its connections to global freedom of speech activism.

nevoie de cât mai multă afecțiune. Oricine voia să mă sărute era binevenit și i-aș fi răspuns și eu, cu mult interes.

Băieții, gașca mea, aveau părul slinos și încâlcit, lung până la umeri, și purtau uniforme jerpelite, fără cravată, și evazați. Se adusesse de curând niște LSD prin școală și vreo doi dintre ei se cam împleticeau. Eu luasem o jumătate de pastilă de dimineată, la rugăciune, dar deja îi trecuse efectul. Unii dintre colegi făceau schimb de discuri cu Traffic și Faces. Eu negociam pentru un disc al lui Jimi Hendrix, *Axis: Bold as Love*, cu un puști care avea nevoie de bani ca să se ducă la un concert cu Emerson, Lake and Palmer, la Fairfield Hall, unde spera să și-o pună. Bănuiam că fraierul era suficient de disperat să facă rost de bani încât să fi acoperit denivelările și zgârieturile de pe disc cu cremă neagră de ghetete, așa că examinam suprafața cu lupa.

Unul dintre băieții era Charlie, care se sinchisise să apară la școală după câteva săptămâni de absență. Ieșea în evidență față de restul elevilor din cauza părului alb și a pantofilor cu talpă groasă. Acum nu mai arăta la fel de atrăgător și de poetic; fața lui părea mai dură așa, cu părul scurt, iar pomeții mai ascuțiți. Era influența lui Bowie, știam eu. Bowie, pe atunci David Jones, fusese elev la școala noastră cu câțiva ani înainte și în sala de mese aveam o fotografie de grup în care era și el. Găseai adesea câte un băiat în genunchi în fața acestei icoane, rugându-se să ajungă vedetă de muzică pop și să fie izbăvit de o viață de mecanic auto, funcționar la o firmă de asigurări sau arhitect stagiar. Însă nici unul dintre noi, cu excepția lui Charlie, nu avea așteptări prea mari. Eram cu toții un amestec de așteptări jalnice și speranțe uriașe. Eu unul nu aveam decât speranțe uriașe.

Charlie mă ignora, așa cum îi ignora pe aproape toți prietenii lui de când apăruse pe coperta revistei *Bromley and Kentish Times* cu formația lui, Mustn’t Grumble, după un concert în aer liber (ținut pe un teren de sport din cartier. Formația cânta de doi ani pe la serbări școlare, prin baruri și în deschiderea câtorva concerte mai mari, dar nici o revistă

nu mai scrisese despre ei până atunci. Acest succes neașteptat a lăsat mască și a întors cu fundul în sus toată școala, chiar și pe profesori, care îi spuneau lui Charlie „Fătuca”.

Charlie s-a însuflețit când a văzut-o pe Helen și a venit la noi. Habar n-aveam că se cunosc. Helen s-a înălțat în vârful picioarelor și l-a sărutat.

— Cum merg repetițiile? a întrebat, cu mâna în părul lui.
 — Super! Și o să mai avem un concert în curând.
 — Am să vin.
 — Dacă nu vii, nu cântăm, a spus el.
 Ea a râs de mama focului la chestia asta. M-am băgat în vorbă, trebuia să spun ceva.
 — Ce mai face taică-tu, Charlie?
 S-a uitat la mine amuzat.

— Mult mai bine.
 Către Helen:
 — Taică-miu e la nebuni. Iese săptămâna viitoare și tot zice că se întoarce acasă la Eva.

— Pe bune?
 Eva avea să locuiască din nou cu bătrânul ei soț? Asta chiar că era o surpriză. Eram sigur că avea să fie o surpriză și pentru taică-miu.

— Și ei îi convine?
 — Poți să-ți închipui și tu, poponaru’ lu’ tata, că în momentul ăla a făcut o criză. Acum are alte interese. Cu alți oameni. Nu-i așa? Cred că taică-miu o să-și ia tâlpășița la maică-sa de cum pune piciorul în casă. Și cu asta, adio căsnicie!
 — Doamne sfinte!

— Mda, dar mie și-ășa nu-mi plăcea de el. E sadic. O să lase locul altcuiva. Viețile noastre or să se schimbe total, destul de repede. Îmi place taică-tu, Creamy. Mă inspiră.

M-am simțit măgulit. Tocmai era să spun că, dacă taică-miu și Eva se căsătorec, atunci el o să-mi fie frate și o să se cheme că am comis un incest, dar am reușit să-mi țin gura. Însă gândul ăsta m-a făcut dintr-odată foarte fericit. Asta însemna că urma să păstrez legătura cu Charlie ani de zile după ce

painfully, his organs failing one by one. And if they took him to hospital he’d just do the same thing again and again, until his family gave in.

It was starting to rain, so the three of us sat in a bus shelter. There was never anywhere to go. Helen was patient and attentive, holding my hand to calm me. Jamila said, ‘What I’ve agreed with myself is that it’s going to be tonight, at midnight, when I decide what to do. I can’t carry on with this indecision.’

Every time we talked about Jamila running away from home, where she could go and how we could get money to help her survive, she said, ‘What about my mother?’ Anwar would blame Jeeta for everything Jamila did. Jeeta’s life would be living death and there was nowhere she could escape to. I had the brilliant idea that both Jamila and Jeeta should run away together, but Jeeta would never leave Anwar: Indian wives weren’t like that. We went round and round until Helen had a brain-wave.

‘We’ll go and ask your father,’ she said. ‘He’s a wise man, he’s spiritual and –’

‘He’s a complete phoney,’ said Jamila.
 ‘Let’s at least try it,’ Helen replied.

So off we went to my house.

In the living room, with her almost translucent white legs sticking out of her dressing-gown, Mum was drawing. She closed her sketch-book quickly and slipped it behind her chair. I could see she was tired from her day in the shoe shop. I always wanted to ask her about it but could never bring myself to say something as ridiculous as, ‘How was your day?’ Consequently she never discussed her work with anyone. Jamila sat down on a stool and stared into space as if happy to leave the subject of her father’s suicide to others.

Helen didn’t help herself or increase the possibility of peace on earth by saying she’d been at Dad’s Chislehurst gig.

‘I didn’t see it,’ said Mum.

‘Oh, what a shame. It was profound.’ Mum looked self-pitying but Helen went on. ‘It was liberating. It made me want to go and live in San Francisco.’

‘That man makes me want to go and live in San Francisco,’ said Mum.

‘But then, I expect you’ve learned everything he has to teach. Are you a Buddhist?’

It seemed pretty incongruous, the conversation between Mum and Helen. They were talking about Buddhism in Chislehurst, against a background of mind-expansion, freedom and festivals. But for Mum the Second World War was still present in our streets, the streets where she’d been brought up. She often told me of the nightly air-raids, her parents worn out from fire-watching, houses in the familiar streets suddenly plunged into dust, people suddenly gone, news of sons lost at the Front. What grasp of evil or the possibilities of human destruction could we have? All I materially knew of the war was the thick squat block of the air-raid shelter at the end of the garden which as a child I took over as my own little house. Even then it contained its rows of jam-jars and rotten bunk-beds from 1943.

‘It’s simple for us to speak of love,’ I said to Helen. ‘What about the war?’

Jamila stood up irritably. ‘Why are we discussing the war, Karim?’ ‘It’s important, it’s –’

‘You idiot. Please –’ And she looked imploringly at Mum. ‘We came here for a purpose. Why are you making me wait like this? Let’s get on with the consultation.’

Mum said, indicating the adjoining wall, ‘With him?’

Jamila nodded and bit her fingernails. Mum laughed bitterly.

‘He can’t even sort himself out.’

‘It was Karim’s idea,’ Jamila said, and swept out of the room.

‘Don’t make me laugh,’ Mum said to me. ‘Why are you doing this to her? Why don’t you do something useful like clearing out the kitchen? Why don’t you go and read a school book? Why don’t you do something that will get you somewhere, Karim?’

‘Don’t get hysterical,’ I said to Mum.

‘Why not?’ she replied.

When we went into his room, God was lying on his bed listening to music on the radio. He looked approvingly at Helen and winked at me. He liked her; but then, he was keen for me to go out with anyone, as long as they were not boys or Indians. ‘Why go out with these Muslims?’ he said once, when I brought a Pakistani friend of Jamila’s home with me. ‘Why not?’ I asked. ‘Too many problems,’ he said imperiously. ‘What problems?’ I asked. He wasn’t good at being specific; he shook his head as if to say there were so many problems

 Alex Mirutziu, *Heaven knows / feel miserable now*, lambda'da print mounted on aluminium, 84,1x118 cm, 2005. Courtesy of the artist

Pe 3 aprilie 2009, dimineata devreme, cînd buldozerele au dărîmat barăcile a patruzeci și cinci de familii de romi care locuiau în imediata apropiere a complexului rezidențial din Novi Beograd numit Bellville, a fost lîmpede că e vorba de o nouă izbucnire a rasismului. Bellville a fost construit cu ocazia manifestării sportive internaționale “Universiada de Vară 2009”, iar evacuarea a fost inițiată de conducerea locală în contextul “curății” urbane a orașului pentru eveniment. Evacuarea violentă s-a făcut cu ajutorul poliției și a fost sprijinită și de alți cetățeni din împrejurimi, fără ca locatarilor evacați să li se dea vreo notificare prealabilă sau suficient timp ca să-și strîngă măcar bunurile.¹ În ciuda faptului că anul acesta Serbia deține președinția programului “Deceniul includerii romilor”, autoritățile sîrbe n-au oferit nici un alt adăpost acelor familii.

Am fost invitată să scriu un text pe tema întoarcerii reprimatului cu doar cîteva zile înainte de producerea neașteptatelor evenimente. Pentru mine a fost clar că acesta va fi subiectul meu: atît la evacuarea, cît și la protestele ulterioare ale evacaților și ale susținătorilor lor (mulți dintre ei activiști, artiști și organizații neguvernamentale), desfășurate în fața primăriei, se putea recunoaște modelul întoarcerii izbucnirilor rasiste. De fapt a fost vorba de întoarcerea conceptului reprimat de diferență rasială, concept pe care pînă și proiectul Genomul Uman îl respinge ca fiind neviabil și, în plus, imposibil de atestat ca realitate științifică.²

Azi Serbia trece prin multe schimbări rapide. E sfîșiată între dorința de a ține pasul cu celelalte state balcanice în cursa pentru intrarea în Uniunea Europeană, pe de o parte, și în același timp e prinsă în cursa tranziției (sau ar trebui să spun transgresiunii?) la capitalismul neoliberal, care de multe ori pare a fi obiectivul cel mai important, chiar dacă e unul nescriș (în aquis). Ura față de kosovari – care în ochii naționaliștilor radicali, dar și ai multor altor cetățeni, sînt singurii vînovați pentru micșorarea teritoriului și puterii Serbiei – nu poate fi manifestată deschis și trebuie refuțată, pentru a cîștiga puncte în fața UE. Refuțarea unui rasism etnic a provocat izbucnirea altuia, mult mai vechi și mai ușor de recunoscut: ura față de romi. E uimitor și absurd faptul că există rasisme cu o mai mare persistentă în istorie și astfel, doar pentru că sînt mai frecvente, sînt recunoscute și – din nefericire – și tolerate mai ușor. Ca și cum existența unui astfel de rasism în trecut i-ar justifica întoarcerea.

Chiar dacă azi rasismul este denunțat public ca inacceptabil, din cînd în cînd asistăm la elaborate vînători de vrăjitoare la nivel de societate. Desigur, ne-am putea concentra pe definirea unor astfel de izbucniri drept o întoarcere a urii împotriva celuilalt, ură reprimată în subconștient, sau pe reacția de respingere provocată de dorința de a te distanța de celălalt și de a te defini drept mai rafinat din punct de vedere cultural. În orice caz, problemele ridicate de mine se referă atît la mecanismele și tehnicile care per-

Suzana Milevska Bellville sau împotriva întoarcerii rasismului

mit și chiar susțin astfel de evenimente și acțiuni (în cazul evacuărilor din Bellville statul a fost cel care a dărîmat barăcile locuite de romi), cît și la șansele ca rasismul să dispară vreodată definitiv.

Astfel ajungem la sintagma lui Michel Foucault “rasism de stat”, care, în opinia mea, ar trebui să însoțească pînă și cele mai iraționale și mai psihanalitice explicații ale originilor rasismului. Astfel, chiar dacă acceptăm ideea că rasismul e un fenomen strîns legat de mecanismele subconștientele ale reprimării, am putea oare să supunem psihanalizei aparatul de stat care permite ca problema romilor și rasismul față de romi să continue să existe? Probabil că Foucault avea dreptate cînd făcea o diferențiere teoretică între rasismul biologic (sau științific), rasismul istoric/social și rasismul de stat. Asemenea distincții ne ajută să înțelegem cum acționează mecanismele în cauză, dar trebuie să fim conștienți că în realitate toare rasismele se reduc la unul singur. Ele se împletesc și servesc drept definiție simplă și chiar drept justificare pentru ura profundă ce le permite răzbușătorilor contemporani să acționeze în numele “ordinii” statului și, mai mult, adesea chiar le permite făptașilor să scape nepedepsiți.³

Indiferent de eforturile culturale făcute pentru a scăpa de rasism, asistăm periodic la revenirea acestei boli a societății sub una din multele sale forme și mă tem că nici psihanaliza și nici vreo altă analiză teoretică nu ne pot ajuta foarte mult la eradicarea ei.

Nu e același lucru să identifici problemele de rasă și de clasă sau să spui că singura metodă adecvată de extrapolare și soluționare a problemei e utilizarea modelului critic al lui David Harvey, ce vorbește de tehnicile economice și teritoriale de tip rasist drept cauze centrale ale pauperizării romilor. Nu cred că persistenta și cauzele problemei romilor pot fi rezolvate și, în cele din urmă, abolite cu ajutorul criticii post-marxiste. Hai să pornim de la ideea că doar utilizarea combinată a discursului psihanalitic și a celui postcolonial poate susține abordarea acestui subiect complex și tabu.

Dacă reușim să stabilim raporturile complexe existente în polemica rasistă între poziția subiectului și contextul social, am putea înțelege mai bine de ce nici subiectul și nici societatea nu reușesc să elimine rasismul din stratografia umană. Mai important e însă faptul că societatea noastră nu a răspuns încă la întrebări fundamentale și urgente privitoare la rasism, adică de ce rasismul e ceva atît de grav și cum am putea acționa mai eficient împotriva lui. Teoreticianul postcolonial Paul Gilroy sugerează următoarele: “(...) pentru a acționa eficient împotriva rasismului, trebuie să renunțăm, din rațiuni practice, la anumite prezumții ontologice legate de specificul rasei ca o categorie, care, în opinia mea, depreciază ideea de solidaritate politică, pentru că se spune că solidaritatea e, într-un fel, ceva automat și că are singură grijă de ea. Dar eu consider – ca și dumneavoastră, presupun – că solidaritatea nu are singură grijă de ea, că noi trebuie să facem anumite lucruri pentru a crea acea solidaritate...”⁴

Dacă ținem seama de critica lui Gilroy la adresa oricărei “identificări” cu propriul tău grup, fie ea rasială sau etnică, și de punerea sub îndoială a potențialității solidarizării în absența identificării respective, putem conchide că doar solidaritatea bazată pe diferență are relevanță și poate susține prevenirea și nu reprimarea rasismului.⁵

În altă parte Gilroy evidențiază poate cea mai importantă problemă a oricărei forme de rasism: faptul că într-un discurs rasist subiectul (sau grupul de subiecți) perceput drept celălalt, cel diferit, este conceptualizat de societate atît ca problemă, cît și ca victimă⁶: ca problemă, pentru că tulbură ordinea instituită prin identificare, și ca victimă, deoarece compasiunea ce însoțește persecuțiile este un soi de spălare de păcate. Dimpotrivă, “rezistența rasială” și solidaritatea cer să acționăm pentru eliminarea perpetuării alternanței problemă – victimă, lucru mult mai dificil de realizat.

Undeva între cele două figuri discursive trebuie să existe posibilitatea de a acționa altfel, de a înțelege rațional cercul vicios al ambelor concepte: problema și victima sînt rezultate interrelaționate ale propriilor noastre tehnici de reprimare rasială. Singura cale de ieșire ar putea fi încercările conștiente de deconstruire a rasismului prin renunțarea la conceptele de identificare etnică, națională sau rasială, de vreme ce conceptele de identi-

tate națională și rasială permit și chiar stimulează reparația izbucnirilor rasiste refulate.⁷ Pe de altă parte, conceptul de rasism trebuie să fie păstrat la nivel discursiv, pentru a ne aminti de forța existentă în uitarea și apoi în întoarcerea lui.

Note

- Cuplul de artiști Vladan Jeremic și Rena Rădle din Beograd au înregistrat protestele și au făcut un film documentar intitulat Bellville (2009, DVD video, 22 minute).
- Minorities, Race, and Genomics, în Human Genome Project Information, 15 iulie 2009, http://www.ornl.gov/sci/techresources/Human_Genome/elsi/minorities.shtm.
- Cazul lui Trajan Bekirov, un adolescent rom ucis în timp ce era urmărit de poliția din Skopje, e unul paradigmatic: guvernul macedonean nu a declanșat nici un fel de anchetă asupra morții sale decît atunci cînd Comitetul pentru Drepturile Omului de la Helsinki a început să facă presiuni publice asupra statului. Pentru mai multe detalii despre cazul nesoluționat al morții sale în condiții neclare, vezi NGOs Urge Macedonian Authorities to Investigate Death of Trajan Bekirov: Romani Youth Last Seen Alive While Being Chased by Police, European Roma Rights Centre, 16. 06. 2006, www.errc.org/cikk.php?cikk&2604.
- Cosmopolitanism, Blackness, and Utopia, un dialog cu Paul Gilroy realizat de Tommie Shelby, în Transition – An International Review, W. E. B. Du Bois Institute, 18 iulie 2009, http://www.transitionmagazine.com/articles/shelby.htm.
- Cel mai bun exemplu de dată recentă al unui astfel de rasism “de identificare” ar fi controversa stîrnită cînd Barack Obama a pus cît poliția “a acționat prostește” pe 22 iulie 2009, atunci cînd l-a arestat pe Gates, un prieten de-al său.
- Paul Gilroy, There Ain’t No Black in Union Jack: The Cultural Politics of Race and Nation, prefață de Houston A. Baker, Chicago University, Chicago, IL, 1991, pp. 11-12.
- În dialogul purtat cu Tommie Shelby, Cosmopolitanism, Blackness, and Utopia (v. nota 4), Gilroy interpretează conceptul de identitate rasială: “Am încercat întodeuna să descompun în chip semnificativ conceptul de identitate. Așa că atunci cînd spui identitate rasială, eu o triângulez imediat: avem problema identificării, avem problema solidarității (despre care am discutat deja) și mai e și tema subiectivității. Așadar, identitatea poate fi descompusă în cel puțin trei probleme separate, care de obicei sînt luate la grămadă atunci cînd vorbim despre identitate”.

Belleville or Against the Return of Racism

When on 3rd of April 2009 in the early morning, diggers tore down the barracks of 45 Roma families living in close vicinity to the residential complex in New Belgrade called Bellville it was clear that this was yet another outburst of racism. Bellville was built on the occasion of the international sport manifestation “Summer Universiade 2009” and the eviction was triggered by the local government in the context of the urban “cleansing” of the city for the event. The violent eviction was assisted by the police and was openly supported by the other citizens from the neighbourhood, without giving notice and proper time to the evicted residents to at least take their belongings.¹ Despite Serbia holding this year presidency of the “Decade of Roma Inclusion”, the Serbian authorities did not offer any alternative housing to the families.

I was invited to write a text on the issue of the return of the repressed just a couple of days before these unexpected events took place. To me it was so obvious that this would be my issue - in both the eviction and the later protests of the evicted and their supporters (many activists, artists and non governmental organisations) in front of the City Hall one could easily recognise the pattern of the return of racist outbursts. Actually it was the return of the repressed notion of racial difference, a notion that even the Genome project repudiated as unviable and moreover, scientifically unprovable that became visible.²

Serbia today undergoes many overnight changes. It is torn between the desire to catch up with the other Balkan states in the race for accession to EU on the one hand, and at the same time the race to catch up with the transition (or should I say transgression) to neo-liberal capitalism, that is often seen as unwritten (in the aquis) but most important bench-mark. The hatred towards Kosovars who in the eyes of the radical nationalists but also for many other citizens are the only to blame for the shrinking of the territory and power cannot be entertained openly, has to be repressed in order to get points with EU. Such repression of one ethnic racism resulted with outburst of another one, the one that is more ancient and more generally recognisable – the hatred towards Roma.

It is striking that there is this absurd that there are racisms that exist longer in history and thus, only because they are more frequent, are easier to be recognised and unfortunately tolerated. As if the existing of such racism in the past justifies its return.

Even though racism today is publicly renounced as unacceptable from time to time we witness elaborated societal witch-hunts. One could of course focus on defining such outbursts as the return of the subconsciously repressed hatred against the different or the abjection resulted from the desire to distance oneself from the other and to define oneself as culturally more sophisticated. My questions are, however, related also to the mechanisms, the technologies that allow and even support such events and actions to happen (in the case of Belleville evictions it was the state that turned down the barracks inhabited by Roma) and can we believe that racism will ever seize to exist.

Here we are drawn back to Michel Foucault’s phrase “state racism” that in my view should accompany even the most irrational and psychoanalytical explanations of the origins of racism. Namely even if we agree that racism is a phenomenon closely related with the subconscious mechanisms of repression could we subject to psychoanalysis the state apparatus that tolerates and allows that Roma issue and racism directed at Roma people continue existing? Foucault was perhaps right while making the theoretical difference between biological (or scientific) racism, historical/social racism and state racism. Such distinctions help us understand how these mechanisms work but one must be aware that in reality all these racisms collapse

into one. They intertwine and serve as a kind of easy definition, even justification for the profound hatred that enable the contemporary lynchets to take place in front of the eyes of the state “order” and moreover, even often allow the perpetrators to go unpunished.³

Regardless to all cultural attempts to get away with racism we see many varieties of this societal disease coming back time and again and I am afraid that the psychoanalytic and any other theoretical analysis cannot help much in its eradication.

This is not the same as to identify the race and class issues and to say that the application of David Harvey’s type of critique of the economic and territorial racist technologies as reasons behind the pauperization of Roma people is the only appropriate way to extrapolate and terminate this problem. I do not believe that post-Marxian critique could help us to ultimately resolve and abolish the reasons and the persistence of Roma issue. Let us stipulate here that only by bringing forward both the psychoanalytical and post-colonial discourse one could tackle this complex taboo theme.

By establishing the complex relations between the subject’s position and the societal context in the racist debate one could better understand how neither the subject nor the society succeeded in expunging racism from the human stratigraphy. More importantly our society still has not answered the very basic but urgent questions regarding racism, namely why racism is so bad and how we can proceed with some more effective measures against it. The postcolonial theorist Paul Gilroy suggests:

[...] in order to do effective work against racism, one had to in effect renounce certain ontological assumptions about the nature of race as a category, which cheapened the idea of political solidarity, in my view, because it said that solidarity somehow was an automatic thing, that it would take care of itself. But I believe that solidarity—as you, I think, believe—doesn’t take care of itself, that we have to do things to produce that solidarity.⁴ If we take into account Gilroy’s critique of any clinging to the “sameness” with your own group, either racial or ethnic, and his questioning the potentiality for solidarity that is not based on sameness we could conclude that only the solidarity based on difference counts and can enable the prevention and not the repression of racism.⁵

Elsewhere Gilroy points to perhaps the most important issue with any racism: that in racist discourse the society conceptualise the subject (or group of subjects) that is perceived as the other, the different, both as a problem and as a victim.⁶ As a problem because it disturbs the established order of sameness, as a victim because the compassion that accompanies the victimisation is a kind of redemption. “Racialized resistance” and solidarity, on the contrary, require an action towards getting away with the perpetuating cycle of problem and victim that is more difficult to be realised.

Somewhere between these two discursive figures there must be a potentiality to act differently, to rationally understand the vicious circle of both concepts: the problem and the victim are interconnected results of our own repressive racial technologies. The one way out my be the conscious at-tempts to deconstruct racism by stopping to cling to the notions of ethnic, national or racial sameness because the notions of national and racial identity enable and even reinforce the return of the repressed racist outbursts.⁷ On the other hand the concept of racism must be kept on discursive level in order to remind us about the power that is contained in its forgetting and return.

Notes

- The artists’ couple Vladan Jeremi_ and Rena R_dle based in Belgrade recorded the protests and produced a video documentary titled Belleville, 2009, DVD video, 22 min
- “Minorities, Race, and Genomics”, Human Genome Project Information, 15 July 2009 <http://www.ornl.gov/sci/techresources/Human_Genome/elsi/minorities.shtml>.
- The case of a young Roma boy Trajan Bekirov killed while chased by Skopje police is paradigmatic: the Macedonian Government did not embark on any investigation of his death until Helsinki Human Rights Committee started publicly pressuring the state. For more details on his unresolved death under the most obscure circumstances see: NGOs Urge Macedonian Authorities to Investigate Death of Trajan Bekirov: Romani Youth Last Seen Alive While Being Chased by Police, European Roma Rights Centre, 16. 06. 2006, <www.errc.org/cikk.php?cikk=2604>.
- “Cosmopolitanism, Blackness, and Utopia”, a conversation with Paul Gilroy by Tommie Shelby, Transition – An International Review, W. E. B. Du Bois Institute, 18 July 2009 <http://www.transitionmagazine.com/articles/shelby.htm>.
- The best recent example of such “sameness” racism would be the controversy when Barack Obama said police “acted stupidly” when on 22 July 2009 they arrested Gates, who is a friend of his.
- Paul Gilroy, There Ain’t No Black in Union Jack: The Cultural Politics of Race and Natio, Houston A. Baker (Foreword), Chicago, IL: Chicago University, 1991, 11-12.
- Further in the conversation with Tommie Shelby “Cosmopolitanism, Blackness, and Utopia”, Gilroy interpreted the notion of racial identity: “I’ve always tried to unpack the notion of identity significantly. So when you say racial identity, I immediately triangulate it: there’s the question of sameness; there’s the question of solidarity (which we’ve already dealt with); and there’s the issue of subjectivity. So, identity can be unpacked into at least three quite discrete problems, which are usually lumped together when we speak of identity”.

Prof. Dr. Suzana Milevska is an art theoretician and curator based in Skopje, Macedonia. In 2006 she received her PhD from Goldsmiths College – University of London. Currently she is a Professor in Art History and Visual Cultures and at the Accademia Italiana Skopje. Her critical texts and chapters about postcolonial critique in the context of contemporary art, gender and feminism are included in publications as: Continuing Dialogues, edited by Christa Benzer, Christine Bohler, Christiane Erharter (Vienna: JRP/Ringier, 2008); Manifesta Companion, ed. by Adam Budak and Nina Montmann (Milano: Silvana Editoriale, 2008); Volksgarten Politics of Belonging, ed. by Adam Budak Petar Pakesh, Katia Schurr (Kunsthaus Graz am Landes Museum Joanneum, 2008); New Feminism: (worlds of feminism, queer and net-working conditions, edited by Marina Grzinic and Rosa Reitsamer (Vienna: Locker Verlag, 2007), Conversations with Gayatri Chakravorty Spivak (London: Seagull Books, 2007) and Is Art History Global?, edited by James Elkins (London: Routledge, 2007).

Andrei Crăciun

Femeile de la APACA

Este o poveste stranie și tristă, ce rămâne sa fie spusă și rememorată. Hannah Arendt

În 1948 Gheorghe Gheorghiu-Dej (primul secretar general al Partidului Comunist Român între 1945-1965) iniția programul de dezvoltare a Bucureștilui, capitala noi României socialiste. Ca parte a programului de dezvoltare și industrializare s-a înființat, în doar 97 de zile, "miracolul din dealurile Cotroceniului", fabrica de confecții Gheorghe Gheorghiu-Dej, cunoscută ulterior ca APACA (Atelierele de Producție ale Armatei - Confecții și Ambalaje).

Întreprinderea funcționa din vremea lui Alexandru Ioan Cuza (domn al României – mai exact, al Principatelor Unite – între anii 1859-1866) într-un ansamblu de barăci militare, în condiții insalubre, în care lucrătorii, majoritatea femei, confecționau costume militare de proastă calitate pentru subofiterii armatei române.

Noua hală a fabricii, avînd 180 m lungime și 18 m lățime, a fost proiectată de Emil Prager (inginer constructor din acea perioadă, care s-a făcut remarcat prin utilizarea betonului armat în construcțiile din România), cu schițe desenate de mîină chiar pe șantier, în timpul realizării construcției. A fost ridicată cu ajutorul a 1150 de brigadieri voluntari ai UTM (Uniunea Tineretului Muncitoresc, devenită ulterior Uniunea Tineretului Comunist), care lucrau zi și noapte, ajutați și îndrumați de 600 de muncitori calificați care lucrau în trei schimburi. Au totalizat 1.396.000 de ore de lucru în doar trei luni de zile.

În 28 aprilie 1948 fabrica și-a început activitatea, fiind inau-gurată cu trei zile înaintea termenului final de pregare a lucrării. La data de 1 Mai (cu ocazia Zilei Internaționale a Muncii) a avut loc ceremonia de deschidere, la care a participat însuși secretarul general al Comite-tului Central al Partidului Comunist Român (PCR), cel al cărui nume l purta fabrica: Gheorghe Gheorghiu-Dej. Inițial fabrica, utilată cu 1024 de mașini de cusut, funcționa cu 1600 de lucrători, peste 90% dintre aceștia fiind femei. În perioada următoare fabrica s-a extins printr-o hală identică și noi corpuri destinate expozițiilor de modă, săli de probă și birouri de design, în care lucrau peste 18.000 de femei în trei schim-buri. Complexul, dotat cu cantină, grădiniță, puncte comerciale și spații de recreere, funcționa ca un mini-orăș. APACA era deja considerată bijuteria industriei ușoare din Romania, model de succes al industri-alizării forțate. Aici se confecționau articole vestimentare de lux pentru export sau îmbrăcăminte pentru preferații sistemului.

În prima perioadă de funcționare entuziasmul indus de sis-temului urias de propagandă bolșevic-stalinistă a născut un spirit com-petitiv între lucrătoare, care făceau orice, distrugîndu-și sănătatea, ca să depășească normele de lucru impuse absurd de sistemului comunist, ce trebuia să raporteze realizări mărețe. Pentru eforturile lor imense femeile erau premiate cu sume de bani de către organele administra-tive și de partid, fiind folosite ca exemple propagandiste în presa vremii. În același timp, normele depășite ridicau cotele planurilor de producție impuse, în scurt timp ajungîndu-se la norme de lucru im-posibil de atîns. Aceste limite imposibile au dus la raportarea unor date și statistici false către partid (acest stil de rapoarte exista în toate cen-trele industriale). Experimentarea diverselor tehnici de lucru sovietice, tipul de activitate fiind permanent schimbat, era un alt fel de presiune exercitată asupra lucrătoarelor, care deveniseră victimele propriului lor entuziasm. Femeile de la APACA s-au transformat în mașinile de cusut la care lucrau. Orice urmă de umanitate dispăruse. Programul zilnic nu le permitea timp liber: după opt ore de muncă neîntreruptă, erau nevoite sa-și onoreze obligațiile de gospodină impuse de doctrina par-tidului. Practic, existența lor era redusă la o sumă de gesturi automate. Nu mai aveau timp să trăiască; aveau de realizat norme la locul de muncă și norme acasă. Ghidul gospodinei era Biblia pseudo-existenței lor. În fabrică femeile confecționau produsele vestimentare pe care și-ar fi dorit să le îmbrace, dar la care nu aveau access decît prin metode ilegale (furau cîte un tricou sau ruseușe să-și procure prin relațiile per-sonale cu alte muncitoare). Trăiau, evident, propria dezumanizare. Controlul aspru efectuat de superiorii lor și de reprezentanții celei de partid le limita modul de a acționa, dar și de a gândi. Respectul de sine a fost înlocuit cu respectarea regulilor, iar propriile ambiții au fost în-locuite cu șabloanele sistemului.

După decretul din 1966, care interzicea avortul pînă o normă de minimum patru copii/familie (femeile cu mai mult de patru copii se numeau "mame eroine"), pentru femeile de la APACA lucrurile s-au înrăutățit. Noțiunea de intimitate a dispărut în totalitate. Femeile sine-gure, în special femeile cu copii neglijăți, erau respinse de sistem, își pierdeau locul de muncă și erau umiliate în public, cazurile lor fiind uti-lizate ca exemplu negativ în cadrul ședințelor de partid sau a carerurilor din fabrică (obicei comunist de a forma, înaintea intrării în fabrică, un pătrat uman fără o latură, în fața căruia erau lăudați sau criticați munci-torii, inclusiv pentru viața lor personală). Lucrătoarele de la APACA tre-buiau acum să răspundă la locul de muncă nu numai pentru activitatea lor profesională, dar și pentru viața personală. Decretul a oferit bărbaților posibilitatea să se sustragă de la orice responsabilitate legată de viața de familie, în afara celei de a o susține financiar. Neexistînd acces la metode contraceptive, femeile s-au transformat în fabrici de copii, asumîndu-și automat toată responsabilitatea pentru educația lor.

Tovarășele de la fabrică nu mai puteau avea încredere în ni-meni, căci oricine putea să fie informator. Pentru ele nu mai exista nici o posibilitate să evite sistemul: singura opțiune era să se conformeze. Stresul, despre care în blocul comunist se spunea că ar fi "boala capi-talismului", le guverna viața. În anii '70 APACA era printr-ne singurele fabrici care încă mai funcționau la capacitatea maximă de producție, pentru a oferi un bun exemplu industriei române.

Refularea într-o vulgaritate primară, susținută de invidie și ură față de intelectualii și de cei care, în măsura în care se putea, au reușit să se detașeze de normele și restricțiile sistemului și și-au asumat lib-ertatea, a devenit singurul lor refugiu, căci le oferea posibilitatea să ig-

nore problematica lor existență. Viața lor socială se rezuma la a com-enta viața socială a celor pe care li disprețuiau.

Femeile de la APACA participau la toate marșurile și specta-colele de elogiere a soților Ceaușescu și a "succeselor" partidului și poporului român. Conformismul le oferea confortul lipsei de preocupări personale, transformîndu-le în agenți de propagandă foarte ușor de manipulat. Fabrica era foarte des vizitată de oficialități din partid și funcționa ca un laborator de experimentare a programelor de control social, iar lucrătorii reacționau mimetic, conform așteptărilor.

Grădinița fabricii APACA era un alt motiv de mîndrie pentru partid. Aici erau formați noii comuniști. Șoimii Patriei (organizație com-unistă a copiilor români preșcolari și școlari, în vîrstă de 4-7 ani, în-ființată în 1976) avea scopul de a contribui la educarea moral-civilă a copiilor în spiritul umanismului, al dragostei față de patrie și popor, față de Partidul Comunist Român. Femeile își aduceau copiii luni dimineața și îi luau acasă sîmbătă seara. Din cauza programului de lucru extrem de obositor, foarte rar se înfimpla ca o mamă să-și viziteze copiii în tim-pul săptămîinii. Cazul copiilor de la grădinița APACA era cu totul special: ei erau privilegiați de dosarul de cetățean model al părinților (PCR le făcea dosare tuturor cetățenilor României, iar în funcție de ele se sta-bilea rolul și statutul lor în societate). Copiii din familiile modeste de muncitori, fără studii superioare, erau favorizați, fiind considerați de partid cei care vor atinge idealul omului nou, astfel că ei creșteau de partid cei care vor atinge idealul omului nou, astfel că ei creșteau în condiții cu totul speciale, mai bune ca acasă. Beneficiau tot timpul de căldură, în timp ce alții copii de vîrstă lor degerau în grădinițele mizere și friguroase din restul țării, și mincrau zilnic preparate din carne, ouă și lapte, deși asemenea produse nu se găseau în magazine. Cei peste 500 de copii, cu vîrste cuprinse între 2 ani și 8 ani, erau instruiți ca vi-torii oameni de bază ai sistemului în fabrica aceea, fostă cazarmă mil-itară. Bineînțeles, primeau constant vizite de la soțiile înalților oficiali și participau la toate festivitățile organizate în cinstea soților Ceaușescu.

După 1989, deși ar fi fost de așteptat un alt tip de reacție din partea lucrătoarelor de la APACA, ele au rămas un element de susținere a sistemului neocomunist care a continuat să funcționeze în România. În timpul luptelor de stradă petrecute în Piața Universității din București între revoluționari și forțele de stat care apărau interesele sistemului neocomunist, minerii au intervenit împotriva protestatarilor la ordinul președintelui Ion Iliescu. Atunci femeile de la APACA au ieșit în stradă, aclamînd minerii și intervențiile lor violente, finalizate cu morți și răniți. Tot ele scandau "Moarte studenților!" și "Moarte intelectualiilor!" în timp ce se uitau încintate cum minerii îi băteau cu sînge rece pe toți tinerii care păreau a fi studenți.

După 1992 majoritatea secțiilor de la APACA s-au închis ori s-au privatizat, o mare parte din lucrătoare fiind nevoite să-și găsească un alt loc de muncă. Femeile care încă mai lucrează la APACA au acum copii studenți (exact ca aceia pe care îi doreau morți cu cîțiva ani în urmă) și încă acceptă să fie victimele campaniilor politice și electorale, vînzîndu-și votul pentru o floare de Ziua Femeii și concerte cîntate de maneliștii la modă, care le sensibilizează pînă la lacrimi. (Maneaua este o combinație sinistrală între muzica lăutărească țigănească și ritmurile orientale, care promovează un stil de viață primar, simplu, bazat pe valori materiale de genul mașină, soț cu bani, casă mare etc.)

Cazul femeilor de la APACA poate reprezenta un exemplu al modului în care manipularea sistemului comunist – și, ulterior, neocom-unist –, apoi a celui capitalist, au funcționat și mai funcționează. Toate sistemele, prin aspirire sistematizată, control permanent și limitarea oricăru fel de a acționa independent, au reușit să transforme ființele umane în mașini de susținere a sistemului, oricare a fost acela. Acest tip de oprimare sistematizată și extrem de agresivă, venită din partea sistemului și acceptată de cei mai mulți dintre cetățenii săi, a epuizat toate resursele proprii ale multora dintre români, aparent lăsîndu-i fără altă opțiune în afară de conformismul și mimetismul social.

De ce după 1989 au continuat să-și asume rolul de instru-mente ale unui sistem care, teoretic, nu mai exista? De ce femeile de la APACA au respins cu atîta ură și dispreț noile noțiuni democratice și un alt tip de moralitate, bazată pe individualism și liberă exprimare? Răspunsul poate veni din propria lor istorie, care coincide cu cea a sis-temului oblăduit de ele: nepuțnina de a face față progresului, schimbării. Un element important al opresiunii a fost blocarea accesului la in-formații generale, divertisment sau religie, iar asta a dus în final la respingerea involuntară a noilor valori impuse de sistemul capitalist democratic. Trăind într-o lume care nega orice tip de valoare morală, femeile de la APACA (în esență modele reprezentative pentru o în-tregăită societate) și-au dezvoltat un grad acut de frustrare socială și o incapacitate de a acționa în noua societate democratică. Același tip de represiune, dar sub ambalajul atrăgător al capitalismului, proiectat asupra lor într-o altă manieră, a menținut funcțiunea de instrumente politice a celor aparent ostracizati.

Înainte de revoluție au fost victime ale sistemului comunist și propriii lor tortionari, revolvînd cu 1990 au fost tortionari ai revoluțonar-ilor și propriile lor victime.

The Women from APACA

It is a strange and sad story, that remains to be told and remembered. Hannah Arendt

În 1948 Gheorghe Gheorghiu-Dej (the first general secretary of the Romanian Communist Party) initiated a development plan for Bucharest, the capital of the new socialist Romania. As part of the developement and industrialization plan, it took only 97 days to accom-pish "the miracle from Cotroceni hills", the clothig factory Gheorghe

Gheorghiu-Dej, later known as APACA ("Atelierele de Producție ale Ar-matei - Confecții Ji Ambalaje" – Army Production Workshops – Cloth-ing and Wrapping). The factory had existed from the times of Alexandru Ioan Cuza (Hospo-dar of Romania – more precisely, of the United Principalities of Wal-lachia and Moldavia – between 1859 and 1866). It comprised a group of insaniitary military barracks, where the workers (most of them being women) were making low quality military suits for the Romanian army low-ranking officers.

The new factory hall was 180 meters long and 18 meters wide, and it was designed by Emil Prager (construction engineer of the period, who used reinforced concrete in the Romanian constructions), who drew sketches by hand right on the site, during the construction. It was built with the help of 1150 volunteers, all of them brigade members and UTM members (U.T.M. – "Uniunea Tineretului Muncitoresc", Union of Working Youth, later renamed U.T.C. – "Uniunea Tineretului Comu-nist", Union of Communist Youth). They strove day and night and were helped and guided by skilled workers, who were working three shifts. Their work time amounted to 1.396.000 hours in just three months.

The factory was set in motion in April 28, 1948, and it was inaugurated three days sooner than the stipulated term for the official handover. The opening ceremony took place in May 1 (May Day, International Workers' Day), and enjoyed the presence of the general secretary of the Romanian Communist Party himself, the man whose name was given to the factory: Gheorghe Gheorghiu-Dej. At first the factory was equipped with 1024 sewing machines, it operated with 1600 workers, and 90% of them were women. In the following period the factory was extended with a new, identical hall and new wings, designed for the fashion exhibitions, fitting rooms and fashion design offices, with over 18.000 women employees working three shifts. The industrial complex included also a canteen, a kindergarten, mini-markets and retail out-lets, recreational spaces, and it functioned as a miniature city. APACA was already regarded as the jewel of the Romanian light industry and a model of success for the forced industrialization. Here was the place where the export luxury attires or the clothes for the system's favoured were made.

In its first period of activity, the enthusiasm stirred by the gigantic Bol-shevik-Stalinist propaganda system gave rise to a competitive spirit among the women workers, who were ready to do anything, even to risk their health, only to exceed the absurd production quota estab-lished by the communist system, in order to report great achievements. The administrative and party structures granted the women various money prizes for their immense efforts; afterwards, the workers were used as propagandistic examples in the media of that period. In the same time, the exceeded production quotas raised the level of the compulsory production plans, thus shortly afterwards the working quotas became impossible to attain. These impossible production norms lead to fake reports and statistics sent to the Party (as the same kind of reports was used in all the industrial centers). The experimentation

of various Soviet working techniques was another type of pressure ap-plied on the women workers, who became the victims of their own en-thusiasm. APACA women changed into the sewing machines they worked with. Any grain of humanity vanished. Their daily schedule did-n't offer them any spare time: after eight hours of incessant work, they had to honour their housewife obligations imposed by the party doc-trine. Their existence was practically reduced to a set of mechanical gestures. They have no time left for live; they had quotas at work and quotas at home. The Housewife's Guide was the Bible of their pseudo-existence. In the factory the women were making the garments they would have liked to wear, but they could reach them only illegally (for example, they stole a T-shirt or managed to obtain it using their per-sonal relations with other workers). Obviously, they were living their own dehumanization. The severe control practised by their supervi-sors and the representatives of the party cel limited their actions, but also their judgement. Self-respect was replaced by compliance with the rules, and their own ambitions were replaced with the system's plattitudes.

After the 1966 decree, the one that forbade abortion up to a minimum for children per family (as the women with more than four children were called "hero mothers"), the things got worse for the APACA women. The concept of intimacy disappeared completely. The single women – and especially the single mothers, with illegitimate children – were re-jected by the system, lost their job and were publicly humiliated; their cases were used as negative examples in the party meetings and the factory square meeting (a communist informal and systematic meeting form, where all the members of a facility were amassed to formed a square formation with an open side; the workers were praised or criti-cized in front of all the other people, including for their personal life). Now the APACA workers had to justify at their working place not only their professional activity, but also their personal life. The decree gave men the possibility to free themselves of any responsibility concerning their family life, except the financial support. As the access to contra-ceptive methods was prohibited, the women became children produc-tion units, and they took automatically the responsibility for the children's education.

The women comrades from the factory could trust no one any longer, as anybody might be an informer. They had no chance to avoid the system; their only option was to obey the rules. The stress was gov-erning their lives, although was known in the communist block as "the capitalism disease". In the '70s APACA was among the few factories that were still functioning at full capacity, so as to set a good example for the Romanian industry.

The repression in a primitive vulgarity became their only retreat, and it was propped up by envy and hatred towards the intellectuals and those who managed to isolate from the rules ad the restrictions of the system

and who assumed their freedom (insofar as this was possible). This way, they had an opportunity to ignore their problematic existence. Their social life was reduced to tattling on the social life of those they despised. The APACA women took part in all the panegyricl marches and shows that acclaimed the Ceauțescu spouses and the "achievements" of the Romanian party and people. Their conformism provided them with the comfort granted by the lack of personal concerns, transform-ing them into easily manipulated propaganda agents. The factory was often visited by high officials of the Communist Party, and it functioned as a laboratory for experimenting social control programs; the work-ers reacted mimetically, as they were expected to. For the Party APACA kindergarten was another object of pride. The new communists were forged here. Șoimii Patriei (approx. "Father-land's Falcons", communist form of organization for the school and pre-school Romanian children between 4 and 7, founded in 1976) was meant to contribute to the ethical and civic education of the children, in the spirit of humanity, love for the fatherland and the people, for the Romanian Communist Party. Women brought their children here every Monday morning and took them back home only in Sunday evening. Because of the exhausting work schedule, rarely a mother visited the children during the week. The position achieved by the chil-dren from APACA kindergarten was a very special one: they were favoured by the model citizen files that their parents had (PCR had files for all the Romanian citizens, and they determined the individu-als' social position and status). Children of low extraction, from mod-est worker families, without any academic degrees, were preferred by the Party; it was thought they would accomplish the New Man ideal, so they grew up in very special conditions, better than in their homes. They never lack indoor heating, while other children of their age were freezing in cold, dilapidated kindergartens; they were permanently fed with meat products, eggs, and milk, even though one couldn't find such stuff in any store. Over 500 children between 2-8 years were edu-cated to become trusted men of the system right in that factory, the former military barracks. Of course, they were constantly visited by the high officials' wives, and they participated at all the festivities ho-nouring Ceaușescu spouses.

Michel Tournier

CULTURĂ ȘI CIVILIZAȚIE

De îndată ce un copil vine pe lume, este asaltat de o mul-titudine de percepții, iar apoi este instruit să facă o serie de mișcări și să adopte o serie de atitudini, ce depind de locul și momentul nașterii sale. Astfel, el învață să mînce, să se joace, să muncească și așa mai departe, totul în stilul specific mediului în care s-a născut – mai întîi în familie, iar apoi la școală. Dar, bineînțeles, limba pe care o aude și o învață joacă aici rolul principal, deoarece ea mode-lează logica și sensibilitatea lui.

Numim civilizație bagajul acesta transmisibil de la o gene-rație la alta. De exemplu, într-o țară oceanică ploaia este un fenomen material fără legătură cu civilizația. Pe de altă parte, obi-ceiul de a purta o umbrelă – sau de a disprețui folosirea unei umbrelе – este un element al civilizației. Marea sau muntele, pe care un copil le poate vedea ori de cîte ori iese din casă, nu sînt produse ale civ-ilizației. Pe de altă parte, biserica satului sau monumentul celor căzuți în război sînt așa ceva. Nimeni nu scapă de acest proces de modelare, care ne transformă pe fiecare din noi într-o ființă umană civilizată hic et nunc.

Dar copilul merge la școală, iar cunoștințele pe care le acu-mulează acolo pot avea două funcții diametral opuse. Aceste cunoștințe se pot potopi cu elementele de civilizație care înconjoară copilul, fără a le dăuna, ba chiar îmbogățîndu-le. De exemplu, copilul învață istoria războiului și înțeleg mai bine sensul monumentului celor răpuși. Sau educația religioasă îi ajută să descifreze felurilele simboluri descoperite în biserică.

Însă elevul de liceu înzestrat nu se mulțumește cu man-ualele tradiționale, ce i-au fost impuse, și își diversifică lecțiile des-pre civilizație. Citește și alte cărți, se duce să vadă filme și piese de teatru, se întovărășește cu cei mai învățați decît el. În felul acesta își căldăste o cultură. Iar cultura respectivă este selectată liber. Poate fi una științifică, politică sau filosofică, în funcție de opțiunea elevului. Astfel, tînărul păstrează o anumită distanță față de educația primită. O critică, o înteroghează, respinge o parte din ea. De acum înainte cunoștințele sale depășesc limitele civilizației, pe care o atacă și o distrug parțial. Monumentul morților din război îi inspiră discursuri anti-războinice. Biserica îi inspiră opinii antiericlicale.

Mai înainte de toate, prima lecție de cultură este aceea că lumea e vastă, trecutul e insondabil, iar miliarde de oameni gîndesc și au gîndit altfel decît noi, decît vecinii noștri și decît cetățenii noștri. Cultura duce spre universal și dă naștere la scepticism. Străduindu-se să dea ideilor sale o dimensiune universală, omul cul-tivat își tratează propria civilizație ca pe un caz particular. El ajunge la convingerea că în realitate Civilizația, cea în afara căreia nu găsești decit barbarie și sălbăticie, nu există de fapt, ci există o mulțime de civilizații, care merită respectate în mod egal. În același timp, el îi condamnă pe colonizatori și pe misionari, considerînd că ambii sînt vinovați de genocid.

În scurt timp devine un subiect de scandal pentru omul civ-ilizat. Pe vremea cînd mergea în vacanțe la Trégüieur, Renan, care avea capul dolidora de cunoștințele acumulate la Paris, l-a îngrozit pe bunul preot însărcinat cu educația sa religioasă. Nelindoielnic, fusese corupt de marele răz. Parusul era regatul Diavolului.

Although they were expected to have a different kind of reaction after 1989, the APACA workers continued to support the neocomunist system that went on functioning in Romania. During the street riots from University Square, in Bucharest, in the fights between revolu-tionaries and the state forces, the miners engaged in the battle against the students, as ordered by the president Ion Iliescu. At that moment APACA women got out in the streets, acclaiming the miners and their violent interventions, with many wounded and dead people. They were also chanting "Death for the students!" and "Death for the intel-lectuals!", while they enjoyed watching the miners beating up, cold-bloodedly, any youngster that seemed to be a student.

After 1992 most of the APACA sectors closed down or privatized, and the vast majority of the workers was forced to search for a new job. The women still working at APACA have now children who have be-come students (as those they wanted dead a few years ago), but they still accept to be the victims of the political and election campaigns; they still sell their vote for a flower at Woman's Day or a concert with the manelists of the day, that bring tears in their eyes. (A manelist is a manea singer; the manea is a sinister combination between the gypsy fiddler music and Oriental tunes, promoting a basic and primi-tive lifestyle, centered upon material values – luxurious cars, wealthy husbands, big houses, etc.)

The APACA women's case can stand as an example for the way it functioned – and it is still functioning – the manipulation in the com-munist regime, in the neocomunist one, and then in the capitalist regime. Using the systematic repression, the permanent control and the restriction of any independent action, all the systems have man-aged to transform the human beings into auxiliary machines of the system – of any system. This type of systematic and highly aggressive oppression came from the system, was accepted by most of the citi-zens, and exhausted all the personal resources for many Romanians, apparently leaving them without any other option, except the social compliance and mimetism.

Why did those women continue to assume their function as instru-ments of a system that, theoretically, had ceased to exist after 1989? Why did the APACA women reject, with such hatred and contempt, the new democratic concepts and the new kind of morality, based on

individuality and freedom of expression? The answer may be found in their own history, which overlaps the history of the system they pro-ected: the failure to cope with progress and change. Obstructing the access to general information, to entertainment or religion was an im-portant element of the oppression, and the final result was the invol-untary rejection of the new values, brought by the new capitalist and democratic system. As they lived in a world that denied any kind of moral value, the APACA women (who were, essentially, illustrative for an entire society) developed a high level of social frustration and an inability to perform in the new democratic society. Even if this time it was envelopped in the attractive wrapping of capitalism, and projected on them in a different manner, it is the same kind of repression that preserved the function of political instruments for those apparently os-tracized.

Before the revolution they were the victims of the communist system and their own torturers; starting with 1990, they were the revolution-aries' torturers and their own victims.

Andrei Crăciun (b. 1988) is curator and theoretician, studing archi-tecture at University of Bucharest. His research and curatorial prac-tice is focused on the relations between architecture, politics and the social sphere. Consequently, he is interested in areas linked to ac-tivism, gender, as well as participative architecture. Among his last curatorial projects is "100 Romanian Minutes" (Bucharest, Cluj, Iasi, Timisoara). Since 2008 he is the coordinator of PAVILION UNI-CREDIT - center for contemporary art & culture and he was appointed as assistant curator for BUCHAREST BIENNALE 2010. Curenly is working on his new curatorial projects "Utopia of Exotic" for Pavilion, Bucharest and "Destroying Public Harmony" for Brukenthal Museum - Contemporary Art Gallery, Sibiu. Living and working in Bucharest.

ment to the dead inspires antimilitaristic talk. The church inspires anticlerical opinions. Above all, the first lesson of culture is that the world is vast, the past unfathomable, and that billions of men think and have thought dif-ferently then we, our neighbors, and our countrymen. Culture leads to the universal and engenders skepticism. Striving to widen his ideas to a universal dimension, the cultivated man treats his own civilization like a particular case. He comes to think that “the” civi-lization, outside of which all is barbarism or savagery, does not exist, but there exist a multitude of civilizations, all of which deserve re-spect. He condemns at the same time colonizers and missionaries, finding both guilty of ethnocide.

He quickly becomes an object of scandal for the civilized man. Renan, back in

Trégüieur on vacation, his head crammed full of all the knowledge he had accumulated in Paris, horrified the good priest who had been in charge of his religious education. Indubitably, he had been perverted by the big city. Paris was the kingdom of the Devil.

Civilizations can fight among themselves. The Christian West and the Islamic East have made war. But within each civilization, the cul-tured man is resented: he is dangerously enervated deviate who must be eliminated. Hallaj in 922 and Giordano Bruno burned in Rome in 1600 were culture murdered by civilization.

<p>“The barbarian is first and foremost the man who believes in barbarism.”</p> <p>Claude Lévi-Strauss, <i>Race and History</i></p>

Michel Tournier este un romancier francez născut în 1924 care s-a folosit de mitologie și de istoriile vechi într-un mod considerat ade-sea subversiv deoarece zdrunca convingerile convenționale ale clasei de mijloc. A fost pe lista finaliștilor pentru Premiul Nobel pen-tru Literatură.

Textul de față este preluat din volumul The Mirror of Ideas de Michel Tournier traducere în engleză de Jonathan F. Krell cu permisiunea University of Nebraska Press. © 1998 by the University of Nebraska Press.

Textul este republicat după originalul francez: © Editions Mercure de France 1994 1996.

că apartamentul meu e gol, că nu e nimeni acolo. Eram sigur, a întrebat, că familia nu se va întoarce? I-am spus că sînt sigur. I-am spus că locuiesc după colț. Mi-a aruncat o privire ca și cum ar fi spus că asta e nesigur, că trebuie să se hotărască, dar că va veni cu mine în ciuda suspiciunilor lui. Apoi a mers cu mine pînă la bloc și am luat-o pe scări și am deschis ușa de parcă eu eram proprietarul.

Asta, cred, a fost prima schimbare, noaptea în care am reînceput să am poftă. Și în anul următor mi-am format un anumit ritm. Un bărbat mi-a spus despre o saună din oraș, nu departe de unde lucram. La început mi-am zis că e imposibil să mă duc acolo, dar el a spus că nu-i nici o problemă – nu toți erau homo și puteai să te așezi și să urmărești. Au trecut câteva luni bune pînă am încercat, iar la început nu am făcut nimic, am învățat să citesc semnele și apoi, încetul cu încetul, a devenit un loc în care mergeam o dată sau de două ori pe săptămînă. Pe vremea aceea trebuia să fii atent, dar semnele erau în general clare.

Am descoperit un restaurant la două străzi de acela unde mergeam deseori de unul singur. De câteva ori m-am întîlnit cu prieteni de la universitate, sau am mers să beau ceva cu profesorii de la școală, sau să iau o cafea împreună cu studenții, dar de cele mai multe ori eram singur și relativ fericit. Nu cumpăram ziare decât pentru a vedea ce filme rulează; rareori deschideam televizorul. Toți au învățat să ignore ce se întîmplă în viața publică, de parcă n-avea nimic de a face cu ei. Era, bănuiesc, un climat al fricii, dar frica era ca un curent subteran care opunea rezistență; nu apărea la suprafață și nu se discuta niciodată. Și nimeni nu credea că se va schimba ceva.

Îmi amintesc cum m-am dus într-o dimineață să beau o cafea și am citit la chioșcul din colț titlul dintr-un ziar care spunea că luasem insulele Malvine. Dar nu am cumpărat ziarul și nu m-am gîndit la asta. Fie că reportajul era neadevărat – mereu erau

zvonuri despre luarea insulelor Malvine –, fie că nu era important. Numai atunci cînd m-am dus la lucru am început să-mi dau seama că se întîplise ceva serios. Cîțiva dintre profesori aveau dubii în ce mă privește, pentru că eram pe jumătate englez și credeau că voi fi împotriva faptului că Argentina ia insulele în stăpînire cu forța. Nu aveam opinii în această privință. Am intrat în clasă și mi-am ținut orele ca de obicei. Nimeni n-a pomenit de insulele Malvine.

Îmi amintesc că, pe cînd eram copil, mama a ris cînd i-am adus acasă primul meu atlas. Malvinele erau prea mari, a zis. Sînt, de fapt, niște locuri mici și prăpădite de care nimănui nu-i păsa, și totuși pe paginile care prezentau Argentina în acest atlas argentinian, insulele erau bucăți semnificative de pămînt în Atlanticul de sud. Mama credea că acesta este un alt exemplu a lipsei de proporții, al prostiei extreme care se afla în miezul Argentinei.

În noaptea invaziei m-am dus acasă și am dat drumul la televizor. Unul dintre generali ținea un discurs. Era atît de plin de clișee și retorică pompoasă despre Argentina și marea ei, încît am închis televizorul. Nu știu cînd mi-am dat seama că va fi război. Cu siguranță nu a doua zi. Am luat masa la restaurant, unde eram cunoscut deja; de obicei aduceam o carte să citesc, dar de data asta am luat ziarul de dimineață și l-am citit în timp ce-mi așteptam cotletul. Nu credeam că englezii vor face altceva decît ceva agitație diplomatică. *La Nación* părea sigur că vom stăpîni insulele. Fotografia de pe prima pagină, cu steagul argentinian pus pe Malvine, m-a lăsat rece. M-am dus acasă gîndindu-mă că invazia era o parte a lumii fanteziste care făcea armata, marina și forțele aeriene să se simtă importante, dar că nu însemna nimic pentru altceva. Nu am deschis televizorul în seara aceea.

Curînd, totuși, am început să mă implic. M-am surprins ascultînd buletinele de știri la radio, cumpărînd toate ziarele, inclusiv *Buenos Aires Herald*,

71

living with his family; I told him that I was living with my family as well. We stood there wondering what we were going to do. It was only when I realized that he might walk away that I said my apartment was empty, there was no one there. Was I sure, he asked, that my family would not return? I told him I was sure. I told him I lived just around the corner. He gave me a look as if to say that this was touch-and-go, he was making up his mind, but he would come home with me despite his suspicions. Then he walked along with me to the apartment building, and we went up the stairs and I opened the door of the apartment as though I owned the place.

That, I think, was the first change, the night when I started to have appetites again. And over the next year a rhythm began. A man I met told me about a sauna in the city not far from where I worked. At first I thought that I could not possibly go there, but he said it was no problem: not everyone was gay and you could just sit around and watch. It was several months before I tried it out, and at first I did nothing. I learned to read the signs, and then slowly it became a place I went to once or twice a week. At that time you had to be careful, but the signs were generally clear.

I found a restaurant two streets away where I often went on my own. A few times I met friends from university, or went for a drink with teachers from the school, or had coffee with students, but mostly I was alone and I was reasonably happy. I never bought a newspaper except to read what was on in the cinema; I seldom turned on the television. Everybody learned to ignore what was going on in public as though it had nothing to do with them. There was, I suppose, a climate of fear which everyone understood, but the fear was like an undertow: it never appeared on the surface and it was never discussed. And no one believed that anything would change.

I remember going down to have coffee one morning and reading in a newspaper headline at the kiosk on the corner that

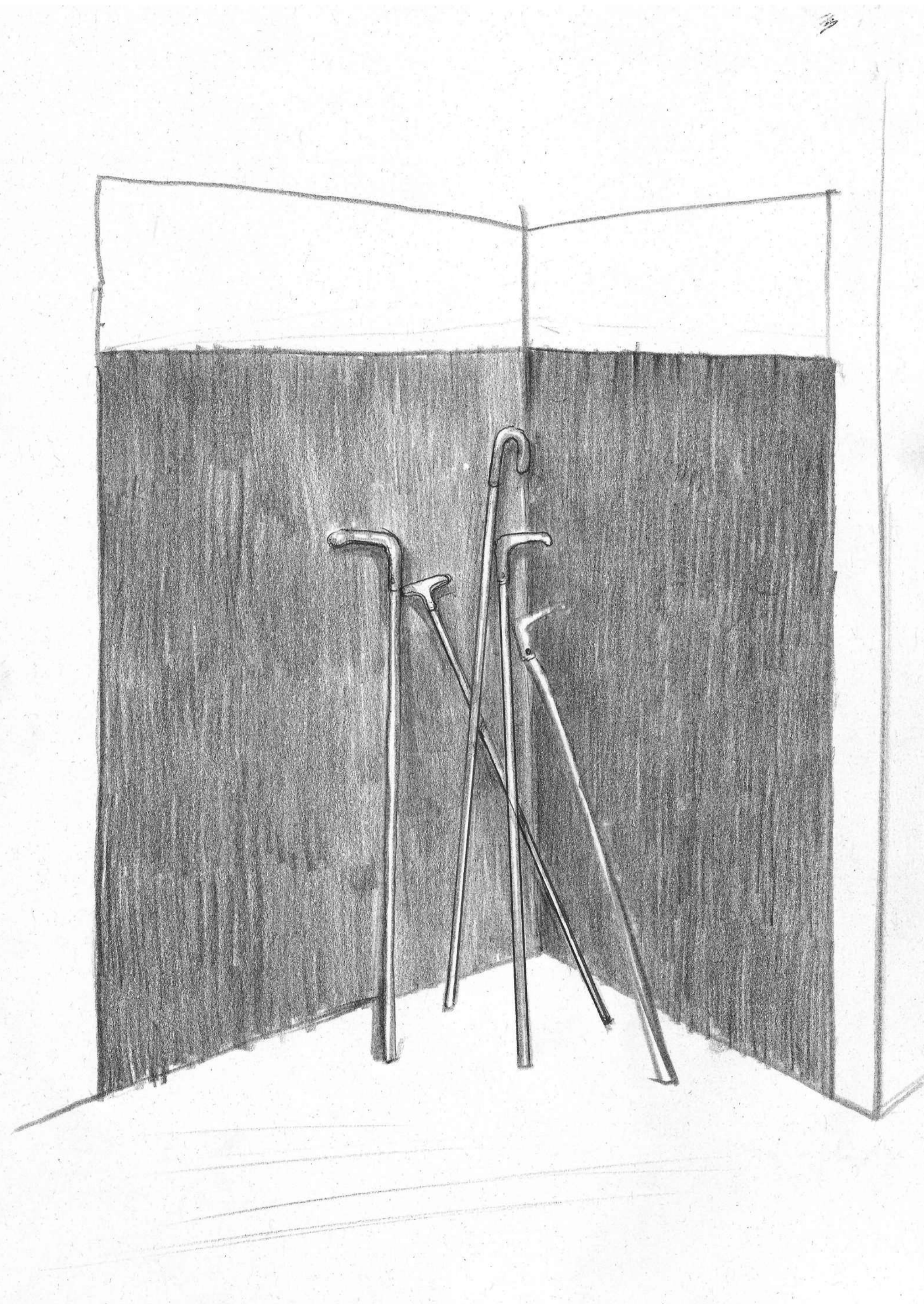
64

we had taken the Malvinas. But I did not buy the newspaper, and I did not think about it. Either the report was untrue – there were always rumours about taking the Malvinas – or it was not important. It was only when I went to work that I began to realize that something serious had happened. A few of the teachers were unsure about me because I was half-English and they thought that I might be against Argentina taking the islands by force. I had no views on the matter. I went into my class and taught English to the students as usual. None of them mentioned the Malvinas.

I remember that when I was a child my mother laughed when I brought home my first atlas. The Malvinas were too big, she said. They were tiny little places, no one cared about them, and yet on the pages which showed Argentina in this Argentinian atlas, the islands were significant pieces of land in the South Atlantic. My mother thought that this was another example of the lack of proportion, the extreme silliness, which lay at the heart of Argentina.

The night of the invasion I went home and turned on the television. One of the generals was making a speech. It was so full of clichés and the bloated rhetoric about Argentina and its greatness that I turned it off. I do not know when I realized that there was going to be a war. It was certainly not the next day. I had my dinner in the restaurant, where they knew me by now; I usually brought a book to read, but this time I bought that morning's newspaper and read it as I waited for my steak. I did not believe that the English would do anything other than make diplomatic noises. *La Nación* seemed sure that we would hold the islands. The photograph of the Argentinian flag on the Malvinas across the front page left me cold. I walked home thinking that the invasion was part of the fantasy world that made the army and the navy and the air force feel important, but it would mean nothing to anybody else. I did not turn on the television that night.

65

Sebastian Moldovan, *Sketch for the "Sticks"*, ball point pen, pencil, A4, 2009. Courtesy of the artist.

CrimethInc. Workers' Collective (CWC) Blackfire – strigătul rebel

E tot mai arșită, tot mai greu de respirat,, de ce ar trebui să mă liniștesc? știu că am fost înșelat, Asemeni oceanelor de gregete, toate aceste întrebări răsar, se vor ineca oare împreună cu greșeile noastre sau vor învăța să zboare?

Blackfire este o formație de punk rock de amerindieni (in-digeni) din Flagstaff Arizona compusă din trei frați – o fată și doi băieți: Jeneda Clayton și Klee Benally. Cei trei s-au născut în mijlocul unei dispute politice pentru teritoriul Black Mesa de pe pământurile națunii diné (navajo). Blackfire este exact așa cum trebuie să fie orice formație de punk rock. Fiecare melodie a lor este un apel la acțiune. Blackfire vorbește despre guvernul opresiv despre strămutarea populației indigene despre dezastre ecologice genocid violentă domestică și despre drepturile omului reflectînd astfel profunda lor angajare în lupta împotriva nedreptății și pentru edificarea unei comunități autentice.

Blackfire a avut turnee de durată în America de Nord Europa și Africa. Cei trei au făcut înregistrări împreună cu CJ și Joey Ramone au înregistrat cîntece nedifuzate ale lui Woodie Guthrie la cererea fiicei acestuia iar spectacolele și înregistrările lor s-au bucurat de succes pe plan internațional. Anul acesta Blackfire aniversează douăzeci de ani de la înființare.

Cine e Blackfire? Cînd ați început și de ce?

Jeneda: Blackfire este o familie. Cînd am început să cîntăm, n-am avut intenția să ne facem o formație. Eu și cu frații mei am cîntat tot timpul împreună de cînd eram mici, indiferent dacă făcăm filme sau organizam o tabără ninja cu copiii din împrejurimi. Sîntem de vîrstă apropiate, așa că am făcut mereu totul împreună. Din fericire, cînd am crescut, ne-am orientat spre instrumente diferite. Altfel, cine știe? Poate că am fi cîntat cu toții la kazoo.

De unde sînteți voi?

Jeneda: La origine sîntem din Arizona, din Black Mesa, pe teritoriul rezervației diné (navajo). Multă lume a auzit despre luptele pentru supraviețuirea culturală și teritorială pe care le duc ai noștri. Noi am crescut protestînd împotriva unei mine de cărbuni din apropiere, Peabody Coal, care ne distrugea prețioasa pînză freatică. De asemenea, masa de steril ne afecta unica sursă de apă potabilă din desertul nostru pămînt natal. **Klee:** Peabody Coal Company face exploatare la suprafață de zeci de ani. Familia noastră a avut de suferit în mod direct de pe urma politicilor de strămutare forțată ale "Statelor Unite", rezultat al eforturilor de a exploata și pe mai departe resursele din subsol de aici. Mulți au auzit despre confruntările de la Big Mountain, un teritoriu întins, de unde au fost strămuțați forțat 14.000 dintre ai noștri și unde cîțiva mai rezistă și astăzi. În 1989, cînd am înființat formația, cîntecele noastre despre asta vorbeau. Numele formației, Blackfire ("Focul negru"), vine de la cărbunele ars în Black Mesa. Dar vine și de la numele unui semnal cu fum al societății noastre de războinici, ce însemna "dușmanul e aproape".

Cîntați și sub numele de Jones Benally Family. Puteți să explicați de unde vine el?
Jeneda: Noi sîntem Jones Benally Family. Tatăl nostru, Jones Benally, a călătorit de mai multe ori prin lume, ca să îi învețe pe oameni despre cultura noastră diné (navajo). Frații mei și cu mine le-am făcut educație oamenilor încă de cînd sîntem în scutele. Multe dintre dansurile pe care le prezentăm se dansează de la începuturile vremilor. Unele din ele fac parte din ceremonii ce pot fi dezvaluite publicului. Noi credem că e important să-i învățăm pe oameni despre străvechea noastră cultură vie. Nu dezvăluim totul, dar vrem să-i învățăm pe oameni, ca să edificăm înțelegerea și respectul între diversele culturi și comunități existente.

Am văzut că vă prezentați drept o formație independentă. Ce importantă are asta?

Klee: Cînd vine vorba de muzica pe care o compunem, nu răspundem decît în fața noastră. Ne organizăm singuri turneele, ne concepem singuri albumele și website-ul, ne producem singuri videoclipurile, ne imprimăm singuri tricourile. Atunci cînd nu putem face totul singuri sau nu avem timp suficient, lucrăm cu oameni pe care-i cunoaștem. Asta ne oferă posibilitatea să ne exprimăm ca artiști în modurile în care vrem noi. Astfel ne plasmăm în opoziție față de curentul dominant din producția muzicală, unde formațiile devin afaceri controlate de corporații mai mari sau mai mici. Se știe foarte bine că industria muzicală se bazează pe exploatarea artiștilor și a publicului și din acest motiv noi, ca și multe alte trupe de aici, încercăm ceva diferit. Unele formații zic „Semnăm cu o casă de producție, ca să ne transmitem mesajul politic unui public mai larg”. Încă

n-am văzut ca așa ceva să aducă vreun beneficiu concret în direcția transformării sociale de care au nevoie cu adevărat comunitățile noastre. În felul ăsta nu edificăm comunitatea, ci ne edificăm propriile competențe în funcție de cerințele unei industrii bazate în continuare pe exploatare.

Care sînt cîteva din motivațiile și scopurile voastre ca formație?
Clayson: Blackfire a fost permanent un instrument de popularizare a problemelor cu care se confruntă comunitățile noastre. Cînd am început, mesajul nostru era adresat semenilor noștri din rezervația navajo. Am văzut cu ochii noștri impactul asimilării: degradarea culturii și deznădejdea ce rămîne după ce țî s-a luat totul. Noi credem că, deoarece vorbește despre cauzele fundamentale ale simptomelor ce ne afectează, muzica noastră e o componentă a procesului de vindecare. Nu e neapărat un scop, ci mai degrabă o necesitate! Ne ajută să mergem înainte.

Cum vă definiți din punct de vedere politic – ca formație și ca indivizi?

Klee: Eu cred că fiecare dintre noi are un mod propriu de identificare. Se poate spune că laolaltă, ca formație, sîntem niște tradiționaliști diné care își caută echilibrul printre contradicțiile vremurilor noastre. Credem în dreptul natural și ne zbatem să ne păstrăm identitățile culturale în lumea modernă de azi. Astfel, politica ne definește. Ne opunem activ distrugerii Mamei-Pămînt, rasismului, sexismului și oprîmării sexuale, homofobiei, discriminării de vîrstă și fascismului. Susținem tot ce poate sluji acestor teluri. Uneori îi îndemnăm pe oameni să voteze și să sprijine un candidat democrat pentru Congres, altorii organizăm demonstrații, demonstrăm și respingem orice autoritate vizibilă impusă de așa-numitele State Unite. Etichetele politice actuale nu integrează concepțiile noastre tradiționale, iar unii ar putea spune că acționăm mai degrabă ca niște anarhiști. Clayson: Cuvîntul diné se traduce prin „oamenii”. Asta reprezint eu și astfel mă raportez la lume. Mulți oameni și-au pierdut identitatea, așa că nu mai au nici un fel de baze culturale, cu ajutorul cărora să se raporteze la restul lumii și la locuitorii ei indigeni. Simpla observare a diferențelor într-o societate intermeiată pe teamă poate declanșa riscurile intoleranței.

Cum v-au modelat familia și comunitatea concepțiile politice și viziunea asupra lumii?

Klee: Atunci cînd ești copil și vezi că membrii familiei tale sînt amenințați mereu cu strămutarea sau arestarea, sînt victime constante ale rasismului, sănătatea le e afectată de minele de uraniu și așa mai departe, nu ai prea multe opțiuni. Practic, noi am fost crescuți pe la mitinguri și proteste, dar, pe de altă parte, am fost educați în stil tradițional. Tatăl nostru este practicant al medicinei tradiționale, așa că avem la bază și astfel de cunoștințe. Hozho sau Calea Frumuseții este temelia identității noastre diné. Mi-ar lua mult timp să explic, dar, în esență, ea determină raporturile noastre cu tot ce e viu și cu Mama-Pămînt.

Credeți că muzica punk și subcultura punk pot fi forțe ale schimbării?

Klee: Ne-a apropiat de muzica punk energia sa imensă și implicarea socio-politică. Există aici, diverse la formații, de la Dead Kennedys pînă la Subhumans, o componentă agresivă unică, de rezistență în fața aceleiași culturi dominante căreia ne opunem și noi. Așadar, în anumite privințe muzica punk ne-a schimbat – pe noi și pe mulți alți tineri din rezervație. Însă faptul că anumite formații sînt punk sau o persoană oarecare e punk nu înseamnă că ele nu au și un program politic și social. Cred însă că la ora actuală oamenii își descoperă afinitățile politice mai degrabă în muzica punk decît în orice alt stil de muzică. Apoi, mai depinde și la ce fel de schimbare ne referim aici. Dacă vorbim despre un puști din suburbii care se apropie de o formație cu mesaj, putem vorbi de o forță a schimbării sociale, dar de una cu efect limitat. Asta din pricină că în Statele Unite subcultura punk se reduce la scenele de spectacol și e în proporție covârșitoare una a albilor din clasa de mijloc. Se vede clar cum eforturile organizatorice reflectă modul în care oamenii aștia preferă o compartimentare strictă pe scenele respective. Pe de altă parte, am văzut și formații punk autentice și puternice, de rebeli care se organizează împotriva fasciștilor și creează legături cu alte formații din comunitatea lor.

Din cîte ați văzut voi, ce rol au jucat muzica și subcultura punk în mișcările sociale din Statele Unite în ultimii zece ani?
Clayson: Joey Ramone, părintele punkului, mi-a spus odată că Sex Pistols au proiectat o imagine negativă asupra idealurilor punk. El credea că energia punkului era ceva la care se poate conecta oricine și că reprezintă un proces de eliberare în cadrul evoluției muzicii. Am văzut punkul în forma lui cea mai pură atunci cînd s-a opus sistemelor represive în comunități de pe tot întinsul planetei. Dar aici, în State, punkul a decăzut, ajungînd o banală metodă de comer-

cializare a unui produs.
Klee: Inevitabila comercializare a punkului e un proces care a apărut, a dispărut, a apărut și a dispărut iar, dar scena anarho-punk pare să se fi definit drept una implicată mai activ. În ce privește rolul jucat de punk în mișcările sociale, nu pot vorbi decît din postura mea de organizator indigen, iar rolul respectiv ar trebui să se vadă în viitor. Remarcăm că se acordă foarte multă atenție acțiunii directe și mișcărilor antiglobalizare, nu și luptelor noastre, ale indigenilor americani. Cînd ne organizăm comunitățile în lupta pentru protecția mediului și pentru supraviețuirea noastră culturală, nu avem parte de prea multă susținere – decît în cazul în care există vreo componentă „incitantă” a acțiunii. Eu cred că felul în care unii sărbătoresc și promovează acțiunile „incitante” subminează truda constantă de care e nevoie pentru a susține mișcările ce clădesc comunități solide. La fel se întâmplă pretutindeni: la petrecere vin o mulțime de oameni, dar cei care rămîn să facă toată treaba sînt mult mai puțini. Sigur că și sărbătoririle sînt necesare, dar avem nevoie și de susținere.

Pe timpul campaniei prezidențiale din 2008 ați făcut referire la tema alegerilor în timpul spectacolelor voastre? Care sînt cîteva din opiniile voastre despre alegerile din 2008 în general și ce credeți despre alegerea lui Barack Obama în particular?
Klee: La alegerile din 2004 am militat puternic în sînul națiunii diné (navajo). Am făcut două turnee extinse, unul pentru cei cu drept de vot și unul pentru a le reaminti oamenilor să meargă la votare. Am făcut, de asemenea, și un scurt documentar despre rezervația noastră, pentru a combate absenteismul. Ne-am străduit să transmitem ideea că, de vreme ce deciziile politice au un impact negativ asupra noastră, este imperativ necesar să descoperim cum putem influența noi acele decizii. Pentru alegerile de acum n-am făcut nici un fel de acțiune – în principal, cred eu, fiindcă am avut turnee prin Europa și am vrut să alocăm mai multă energie și mai multe resurse organizării în jurul problemelor comunității noastre. Desigur, votul înseamnă validarea sistemului care ne oprimă, dar din natură poate fi la fel de sfînt ca și biserica catolică sau creștină. Eu sper că oamenii își vor aminti că au existat și mai există civilizații pentru care anumite locuri sînt sacre, că noi ne practicăm în continuare vechile obiceiuri și că aceste locuri trebuie să rămîn intacte, pentru ca să ne putem urma vechile tradiții, încă vii, ce sînt esențiale pentru supraviețuirea culturală.

Klee: Oriunde apare o criză ecologică, apare și o criză culturală, pentru că aparținem cu toții Pămîntului. Protejarea libertății noastre religioase, ca populație indigenă, nu ne e garantată în SUA. Sute de locuri sacre fie sînt deja profanate, fie sînt amenințate cu profanarea, și nu există nici un mecanism legal prin care să putem împiedica asta. Lupta pentru apărarea acestor locuri sfinte este o luptă pentru supraviețuirea noastră culturală.

Care este cel mai puternic efect pe care sperați să-l aveți asupra celor ce vă ascultă cîntecele?
Jeneda: Eu sper ca oamenii să ajungă să înțeleagă nu doar legătura lor cu luptele noastre, ci și legătura cu comunitatea lor și – poate – să afle ceva despre propria lor moștenire istorică. La temelia tuturor învățăturilor indigenilor se află respectul față de Mama-Pămînt și fragerele echilibru între noi și ea. Toate cîntecele noastre vorbesc despre probleme pe care le-am văzut și le-am trăit... Să deschidem minți și inimi, astfel încît oamenii să-și dorească să schimbe ceva în bine în propria lor comunitate – iată ce sper eu să inspire muzica noastră.

Descrieți-mi mișcările sociale pe care le-ați observat pe parcursul călătoriilor voastre.
Klee: Oriunde mergem, intrăm în contact cu indivizi sau comunități entuziasmante, care se implică. În Africa, în Mali, prietenii noștri din formația tuaregă Tinariwen și-au creat grupul în cadrul unei revolte. Am fost la ei acasă de două ori și am văzut cum armata SUA încearcă să pătrundă pe pămînturile lor, pentru a-și asigura accesul la resursele naturale. Astăzi tuaregii sînt uciși în Mali și în alte teritorii, din pricina eforturilor de a extrage uraniul de pe pămîntul lor. În Europa peisajul anarhilor include o mișcare caracterizată prin opoziția față de globalizarea corporatistă. Seamănă cu tendința din SUA, unde cei care se opun cu îndrăjire grupului GB, Organizației Mondiale a Comerțului, Fondului Monetar Internațional sau Băncii Mondiale par să fie mai înclinați spre protest decît spre susținerea unei rezistențe organizate. A fost foarte interesant cînd am cîntat la Belgrad, în Serbia. De fapt acolo am cîntat de două ori, dar prima oară toți cei pe care-i știam ne-au spus „Nu mergeți acolo, fiindcă sînt toți neonaziști”. Dar cînd ne-am dus și am cîntat, a fost ceva impresionant. Oamenii ne priveau cit de creativ s-au organizat împotriva lui Milošević și cit de dur au fost pedepșiți. Au povestit despre petrecerile organizate pe acoperișuri în timp ce erau bombardați de NATO, fiindcă se săturaseră să trăiască așa, cu frică. În Mexic ne-am simții încurajați de vizibilitatea rezistenței populației indigene și de sprijinul sustinut de care se bucura lupta lor pentru autodeterminare. Cred că populația ne-indigenă de acolo înțelege mai bine că rezistența nativilor are legătură cu propriile lor tălăii. Totuși, indiferent unde mergem, remarcăm o incriminare mai multă a disidenței.

Descrieți-mi mișcările sociale pe care le-ați observat pe parcursul călătoriilor voastre.

Mai e ceva ce ați vrea să adăugați în încheiere?
Klee: Solidaritatea înseamnă Acțiune.
Jeneda: Dacă vedeți vreo nedreptate în comunitatea voastră, faceți-o cunoscută. În timpul pe care-l aveți la dispoziție, străduiți-vă din toată puterile să edificați comunități solide și civilizate. Amintiți-vă că stă întru totul în puterea noastră să schimbăm lumea și oamenii ce trăiesc în ea prin hotărârile pe care le luăm și prin acțiunile pe care le întreprindem.

www.blackfire.net
www.crimethinc.com

călătoriți împreună cu copiii. Cum v-a afectat asta experiența turneelor și concertelor cu formația?

Jeneda: Cred că așa putea scrie o carte pe tema asta. Mă bucur că pot împărțași cu fiica mea ceea ce fac. Sînt extrem de norocoasă că îi place traiul aventuros. De cînd am devenit mamă, întreaga mea ființă e plină de înțelegere, răbdare și iubire absolută. Desigur, atunci cînd copiii cresc cu un anumit stil de viață, cum e viața în turneu, învață să se adapteze. Fiica mea are ore de rock and roll și îi place să doarmă pînă tîrziu. Încă nu e de vîrstă școlară, așa că o să vedem cum se va schimba cînd mai crește.
Clayson: și eu am o fetiță și, desigur, călătorește și ea cu noi atunci cînd se poate. E cel mai bun mod de a învăța să trăiești. Eu am crescut pe drum, împreună cu alții, și am învățat. E cea mai bună formă de educație pe care țî-o oferă viața.

În afară de ceea ce faceți cu formația, ce alte proiecte mai aveți?
Klee: Sîntem toți membri în Save the Peaks Coalition („Coaliția Salvați Piscurile”), formată pentru a împiedica o mărunță companie de schi să profaneze un munte din Arizona, considerat sfînt de peste treisprezece națiuni indigene. Eu sînt fondatorul și coordonatorul unei organizații media non-profit pentru dreptate socială, numită Indigenous Action Media, care produce documentare pe probleme ale indigenilor și oferă consultanță și sprijin pentru campaniile de masă ale comunităților indigene, inclusiv design grafic, concepție și întreținere de website-uri pentru organizațiile populațiilor native. Avem și un proiect numit Outta Your Backpack Media (aprox. „Media din rucsacul tău”), în cadrul căruia organizăm workshopuri și îi susținem pe tineri să-și creeze propriile structuri mediatice. Am sprijinit și crearea organizației Taala Hooghan, un infoshop și centru de arte media din Flagstaff, Arizona, creat de indigeni și dedicat lor, unde activez ca voluntar.

Despre ce este vorba în Peak’s Song („Cîntecul culmii“)?
Jeneda: Peak’s Song vorbește despre protejarea culmilor sacre San Francisco. Culmile San Francisco sînt situate în nordul Arizonae, sînt considerate sacre de treisprezece triburi și au semnificație culturală pentru douăzeci și două de triburi. Acest loc sacru este administrat de Serviciul Forestier, care îi prezent a închiriat o parte din munte unei stațiuni de schi. Stațiunea respectivă vrea să facă zăpadă folosind apa reziduală. Nu ar fi doar o catastrofă ecologică, ci și o pîngărire teribilă a locului nostru sacru, un act de genocid cultural.
Klee: Chiar acum Save the Peaks Coalition așteaptă o hotărîre a Curții Supreme, care să stabilească dacă audiază sau nu cazul. Nu e sigur că da și nici că va face dreptate, mai ales dacă e să ne luăm după trecut. Acum, cînd sîntem nevoiți să luptăm prin tribunale, facem apel la toți oamenii dispuși să ni se alăture în lupta pentru autodeterminare și pentru protejarea Mamei noastre Pămînt. Cîntecul se termină cu un apel, „Protejați locurile sfînte, apărați drepturile omului”, și amintește mai multe lupte pentru pămînt din Statele Unite.

Jeneda: Sperăm că oamenii vor recunoaște că un munte sau un loc din natură poate fi la fel de sfînt ca și biserica catolică sau creștină. Eu sper că oamenii își vor aminti că au existat și mai există civilizații pentru care anumite locuri sînt sacre, că noi ne practicăm în continuare vechile obiceiuri și că aceste locuri trebuie să rămîn intacte, pentru ca să ne putem urma vechile tradiții, încă vii, ce sînt esențiale pentru supraviețuirea culturală.
Klee: Oriunde apare o criză ecologică, apare și o criză culturală, pentru că aparținem cu toții Pămîntului. Protejarea libertății noastre religioase, ca populație indigenă, nu ne e garantată în SUA. Sute de locuri sacre fie sînt deja profanate, fie sînt amenințate cu profanarea, și nu există nici un mecanism legal prin care să putem împiedica asta. Lupta pentru apărarea acestor locuri sfinte este o luptă pentru supraviețuirea noastră culturală.

Care este cel mai puternic efect pe care sperați să-l aveți asupra celor ce vă ascultă cîntecele?

Jeneda: Eu sper ca oamenii să ajungă să înțeleagă nu doar legătura lor cu luptele noastre, ci și legătura cu comunitatea lor și – poate – să afle ceva despre propria lor moștenire istorică. La temelia tuturor învățăturilor indigenilor se află respectul față de Mama-Pămînt și fragerele echilibru între noi și ea. Toate cîntecele noastre vorbesc despre probleme pe care le-am văzut și le-am trăit... Să deschidem minți și inimi, astfel încît oamenii să-și dorească să schimbe ceva în bine în propria lor comunitate – iată ce sper eu să inspire muzica noastră.

Mai e ceva ce ați vrea să adăugați în încheiere?

Klee: Solidaritatea înseamnă Acțiune.

Jeneda: Dacă vedeți vreo nedreptate în comunitatea voastră, faceți-o cunoscută. În timpul pe care-l aveți la dispoziție, străduiți-vă din toată puterile să edificați comunități solide și civilizate. Amintiți-vă că stă întru totul în puterea noastră să schimbăm lumea și oamenii ce trăiesc în ea prin hotărârile pe care le luăm și prin acțiunile pe care le întreprindem.

www.blackfire.net
www.crimethinc.com

The Rebel Call of Blackfire

It's getting hotter, harder to breathe why should I calm down, I know I've been deceived like oceans of regret, all these questions rise will they drown with our mistakes or will they learn to fly?

Blackfire is a Native American punk rock band from Flagstaff Arizona comprised of a sister and two brothers: Jeneda Clayton and

Klee Benally. They were born into the heart of a political land dispute on Black Mesa in the Dine' (Navajo) Nation. Blackfire are everything a punk rock band should be. Each song is a call to action—they address government oppression relocation of indigenous people eco-dicide genocide domestic violence and human rights—reflecting a deep commitment to resist injustice and build true community. Blackfire has toured extensively throughout North America Europe and Africa. They have recorded with CJ and Joey Ramone recorded unreleased songs by Woodie Guthrie at the request of his daughter and gained international acclaim for their performances and recordings. This year marks the 20th anniversary of the band.

Who is Blackfire? When and how did you start?

Jeneda: Blackfire is a family. We didn't start playing music with the intention of starting a band. My brothers and I always played together when we were young; it didn't matter if we were making movies or organizing the neighborhood kids into a ninja camp. We are close in age, so we always did everything together. While growing up, we all gravitated towards different instruments, luckily! Otherwise, who knows—we might have all been kazoo players.

Where are you from?

Jeneda: We are originally from Black Mesa, Arizona on the Dine' (Navajo) Reservation. Many people have heard about the ongoing land and cultural survival struggles that our relatives are still facing. We grew up protesting a nearby coal mine called Peabody Coal that was depleting our precious aquifer. The coal slurry lake also dried up the sole source of water in our high desert homeland.

Klee: Peabody Coal Company has been strip mining a large part of Black Mesa for decades. Our family has been directly impacted by "United States" policies of forced relocation that result from efforts to further exploit the resources beneath the land there. Many people have heard of the struggle at Big Mountain, which really is a larger area from which more than 14,000 of our people have been forcibly relocated and where some are still resisting. When we first started our band in 1989, our songs were about this issue. Our name, Blackfire, comes from the burning of the coal from Black Mesa; it also comes from one of our warrior society's smoke signals, meaning "the enemy is near."

You also perform as the Jones Benally Family; can you explain that as well?

Jeneda: We are the Jones Benally Family. Our father, Jones Benally, has traveled throughout the world many times to educate people about our Dine' (Navajo) culture. My brothers and I have been educating people since we were still in diapers. Many of the dances that we perform have been carried on since the beginning of time. Some of the dances we share are parts of ceremonies that are allowed to be seen by the public. We feel that it is important to educate people about our ancient living culture. We are not going to share everything, but we do want to educate people so we can build understanding and respect among different cultures and communities.

I've heard you describe yourselves as an independent band. Why is this important?

Klee: We don't answer to anyone but ourselves when it comes to the music we make. We book our own tours, design our own albums and website, produce our own videos, print our own shirts. We don't see much support unless there's some "exciting" action element. I feel that the way some folks celebrate and promote the "exciting" actions undermines the constant hard work that needs to happen to sustain movements to build healthy communities. It's the same anywhere; lots of people show up for the party, and a few are left doing all the work. Sure we need to celebrate, but we need to sustain as well.

What are some of your motivations and goals as a band?

Clayson: Blackfire has always been a tool to address the issues that face our communities. When we started, our message was impacted at our peers on the Navajo reservation. We could see the impact of assimilation—the degradation of our culture, the hopelessness that remains when all has been taken from you. By addressing the root causes of the symptoms that afflict us, we see our music as an element of the healing process. It's not so much a goal, but a need! This is what keeps us moving forward.

Politically, how do you define yourselves as a band and as individuals?

Klee: I think each of us has our own self-identification. You could say as a band we are Dine' traditionalists seeking balance in the contradictions of our times. We believe in the natural law and we are struggling to maintain our cultural identities in this modern world. In this way, politics define us. We actively stand against the destruction of Mother Earth, racism, sexism and sexist oppression, homophobia, ageism, and fascism. We're into whatever is effective towards those goals; sometimes we'll urge people to vote and support a Democratic candidate for Congress, other times we will be organizing or demonstrating and rejecting any perceived authority established by the so-called United States. Current political labels don't encompass our traditionalist views—some may say we act more like anarchists.

Exploring the Return of Repression **29**

Clayson: Dine' translates to "the people." This is who I am and how I relate to the world. Many people have lost their identity, and thus they have no cultural foundation from which to relate to the rest of the world and its indigenous inhabitants. Only seeing differences in a fear-based society can lead to the dangers of intolerance.

How have your family and larger community shaped your politics and worldview?

Klee: When you grow up seeing your family members face forced relocation, arrests, constant racism, health effects from uranium mining, and so on, you don't have many options. We were practically raised at meetings and protests, but we were also raised traditionally. Our father is a traditional medicine practitioner, so we've grown up with that as our foundation as well. Hozho', or the Beauty Way, is the basis of our identity as Dine'. This would take too much time to explain, but ultimately it establishes your relation to all life and Mother Earth.

Do you believe punk music and the punk subculture can be a force for change?

Klee: The reason we got into punk-style music was because of the high energy and social-political expression. From bands like Dead Kennedys to Subhumans there was a unique aggressive quality of resistance to the same dominant culture that we are in conflict with. So in certain respects punk music has changed us and many young people on our reservation. But just because bands are punk, or a person is punk, doesn't mean they have a social-political agenda. I do think, though, that individuals find political affinity through punk music more than any other style today. It also depends on what kind of change we're talking about here. If it's some kid from the suburbs who gets connected to a conscious band, and that leads to her getting involved in community organizing, that's a force of social change, but it's limited. This is because the US punk subculture is limited to scenes and is patently white and middle class. You can see how organizing efforts reflect the ways that folks compartmentalize themselves in these scenes—but I've also seen strong squatter punk groups that effectively organize against fascists and build bridges to other groups in their community.

What roles have you seen punk music and subculture play in social movements in the US over the last ten years?

Clayson: Joey Ramone, the godfather of punk, once told me that the Sex Pistols cast a negative image on the ideals of punk. He felt that the energy of punk was something that everyone could relate to and that it was a liberating process in the evolution of music. I've seen punk in its purest form when it's confronting oppressive systems in communities throughout the world. But here in the states punk has been devalued to nothing more than another way to sell a product.

Klee: The inevitable commercialization of punk has come and gone and come and gone again, but the anarcho-punk scene seems to have really defined itself as more actively oriented. As far as their role in social movements, I can only speak to my experience as an Indigenous organizer, and their role has yet to be seen. We see a lot of attention given to direct action and anti-globalization actions but not really to our Indigenous struggles. While we're organizing our communities to protect the environment and our cultural survival, we don't see much support unless there's some "exciting" action element. I feel that the way some folks celebrate and promote the "exciting" actions undermines the constant hard work that needs to happen to sustain movements to build healthy communities. It's the same anywhere; lots of people show up for the party, and a few are left doing all the work. Sure we need to celebrate, but we need to sustain as well.

During the 2008 presidential campaign, did you address the subject of the elections when you performed? What are some of your thoughts on the 2008 election in general and specifically what do you think about the election of Barack Obama?

Klee: We organized in the Dine' (Navajo) Nation a lot around the 2004 elections. We did two outreach tours, one for registering people to vote and one to remind people to get to the polls. We also did a short documentary on our reservation addressing voter apathy. We were trying to communicate that when we are being negatively impacted by political decisions, we have an imperative to find out how we can affect those decisions. We didn't really do any outreach for this election, I think mainly because we were touring Europe and wanted to put more energy and resources into organizing around issues in our community.

Sure, voting is validating the system that is oppressing us, but until someone can step forward and offer another tool to give some relief from the energy policies that target our lands, I'm going to do pretty much whatever I can. The 2008 elections were an absurd political circus that displayed how ignorant the mainstream media is about racial and gender issues, and the most costly exercise of social control parading as democracy in US history. For that reason, I chose to abstain from voting in this election.

Obama is another political tool of a nation where racism is systemic. Of course it is historic to have a Black man sit in an office that was designed and reserved for rich white men. If Obama getting into office will be a means to deconstructing white privilege, than I'm all for it, but I don't think that's going to be the case—he may just be a tool to validate it. While I think the image of a Black man in the White House could demonstrate the transformation this country needs, it's hard to say that it's as meaningful as it could be in relation to matters of abolishing white privilege. The power structure that is screwing us over will now have a black face instead of a white one; it

complicates matters a bit but doesn’t change the situation.

Describe the social movements you’ve observed in the course of your travels.

Klee: Everywhere we go we connect with inspiring individuals or communities that are taking action. In Mali, Africa our friends in the Tuareg band Tinariwen started their group within a rebellion. We went to their land twice and saw how the US military is attempting to move into their lands to secure access to natural resources. Today, Tuareg people are being killed in Mali and other areas due to efforts to mine uranium in their lands. In Europe, the anarchist scenes comprise a movement defined by resistance to corporate globalization. It appears similar to the dynamics in the US, where folks will rage against the G8, WTO, IMF, or World Bank in force, seeming to be more present for protest than sustaining a process of organized resistance. It was very interesting playing in Belgrade, Serbia; we actually played there twice, but the first time everyone we knew said, “Don’t go there; they’re all just neo-Nazis.” But when we went and played it was powerful. Folks were sharing stories of how they creatively organized against Milosovich and faced severe punishment for it. They talked about how they would throw parties on rooftops while NATO was bombing them ‘cause they were tired of living in fear. In Mexico we’ve been encouraged by the visibility of Indigenous people’s resistance and meaningful support for their struggles for self-determination. I think that non-Indigenous folks there have a better sense of how Indigenous people’s resistances are related to their own personal struggles as well. No matter where we go, though, we see the increased criminalization of dissent.

Jeneda and Clayton, both of you recently had children, and you now travel with them. How has this affected or changed your experience of touring and playing in a band?

Jeneda: I feel like I could write a book on this topic. I love being able to share my work with my daughter. I am so blessed that she also enjoys the adventure life. Since becoming a mother my entire being is enriched with compassion, patience, and absolute love. Of course, when children grow up with a particular lifestyle, like touring, they learn to be adaptable. My daughter has rock and roll hours and enjoys sleeping in. She is not yet school age, so we will see how it all changes when she’s older.

Clayton: I also have a baby girl, and of course she travels with us when she can. It’s the best way to experience life. I grew up on the road sharing and learning. This is one of the best educations that life offers.

Talk about the work you do outside of the band: what are some of your other projects?

Klee: We all are part of the Save the Peaks Coalition which was formed to stop a small ski business from desecrating an Arizona mountain held holy by more than 13 Indigenous Nations. I founded and am a coordinator for a non-profit media justice group called Indigenous Action Media which produces documentaries on Indigenous issues and does consultation and support for grassroots campaigns in Indigenous communities, including graphic design and website development for Indigenous organizations. We also have a project called Outta Your Backpack Media where we hold workshops and empower young people to make their own media. I also helped establish and now volunteer with Taala Hooghan, an Indigenous-established/oriented infoshop and youth media arts center in Flagstaff, Arizona.

What is “Peak’s Song” about?

Jeneda: “Peak’s Song” is about protecting the holy San Francisco Peaks. The San Francisco Peaks are located in Northern Arizona and are holy to 13 Tribes and culturally significant to 22 Tribes. This holy place is managed by the Forest Service, which presently leases a portion of the mountain to a ski resort. This ski resort wants to make snow out of reclaimed wastewater. Not only would this be an environmental catastrophe in the making, it would also be an extreme desecration to our holy place, an act of cultural genocide.

Klee: Right now the Save the Peaks Coalition is awaiting a decision by the Supreme Court on whether it will hear the case or not. Whether the Court will hear the case and do the right thing is uncertain, especially considering history. While we are forced to take our fight to the courts, we also urge everyone to join us wherever they can in the struggle for self-determination and the protection of our Mother Earth.

The song ends with a chant, “Protect Sacred Sites, Defend Human Rights” and mentions many different land struggles through out the United States.

Jeneda: Hopefully people will recognize that a mountain or natural place can be just as holy as a Catholic or Christian church. I hope people will remember that there were and still are civilizations that hold natural places holy—that we are still practicing our ancient ways and we need these places intact to continue these ancient living practices that are essential to cultural survival.

Klee: Wherever there is an environmental crisis, there is a cultural crisis, because we are part of the earth. We don’t have guaranteed protection for our religious freedom in the US as Indigenous peoples. Hundreds of sacred sites are either being desecrated or face the threat of desecration right now and we have no legal mechanism to stop this. The struggle to protect these sacred places is the struggle for our cultural survival.

At best what effect do you hope to have on those that hear your songs?

Jeneda: I hope that people become inspired not only to understand their connections to these struggles, but also understand their own indigenous connection, perhaps even learn about their own heritage. The basis of all indigenous teaching is about respect and our delicate balance with Mother Nature. All of our songs are about different issues that we see and experience... to open someone’s mind and heart so they might want to make positive change in their own community, that’s what I hope our music will inspire.

Is there anything else you would like to add, in closing?

Klee: Solidarity Means Action.

Jeneda: If you see injustice in your community, speak out about it. Do what you can in what time you have to create healthy and respectful communities. Remember that we all have the power to make a difference in the world and in people’s lives with the decisions that we make and the actions that we take.

www.blackfire.net

www.crimethinc.com

EXPLORING THE RETURN OF REPRESSION

CURATOR

Răzvan Ion (RO)

(b. 1970) Theoretician, curator, cultural manager and political activist. He is the co-editor (with Eugen Radescu), of the magazine PAVILION, co-director of Bucharest Biennale and in 2008 he was appointed as director of PAVILION UNICREDIT- center for contemporary art & culture. He lectured at University of California -Berkeley, Headlands Center for the Arts-California, Political Science Faculty - Cluj, Art Academy - Timisoara, La Casa Encedida - Madrid, Calouste Gulbenkian - Lisbon, etc. He write in different magazines and newspapers. Now he is working on the book project "Exploring the Return of Repression" and his new curatorial project "Smash the Church! Smash the State" dealing with anarchist and collective activism and social-political movements in art. Lives and works in Bucharest.

PARTICIPANTS IN EXHIBITION

Luke Fowler (GB)

(b.1978, Glasgow) Seen as a key figure on the Glasgow scene where he works as an artist filmmaker and musician he participates actively in the experimental music scene through his bands Rude Pravo and Lied Music, both of which use a combination of traditional and adapted or invented instruments. Fowler also runs the SHADAZZ multimedia platform whose activities include, inter alia, the production of LPs in collaboration with other musicians and artists. Fowler challenges the classical conventions of documentary film in his film works. He subverts the structural syntax and collages found, apparently forgotten and own footage with photographs, diagrams and scripts to create a new kind of filmic mesh. In doing this some critics have suggested he aligns himself with the British Free Cinema movement, a documentary film movement that emerged in England in the 1950s, whose hallmark was the rejection of traditional narrative structure in film. He exhibited at Rec. Space, Berlin; PS1 Contemporary Art Center, New York; Tate Modern, London; Serpentine Gallery, London; New Museum, New York; Kunsthalle Zurich; Edinburgh Film Festival; Prague Biennale; Museum of Contemporary Art, Oslo; Moderna Museet, Stockholm; Muu Galleria, Helsinki; Manifesta 4 etc.

Jean Genet (FR)

(December 19, 1910 – April 15, 1986, Paris) Novelist, playwright, poet, essayist, and political activist.

The illegitimate son of a Parisian prostitute, and orphaned seven months later. At the age of ten, he was accused of stealing. Although innocent but having been described as a thief, the young boy resolved to be a thief. "Thus," wrote Genet, "I decisively repudiated a world that had repudiated me." At the age of thirteen, after being a ward of the state, he began a life of crime and adventure. From 15 to 18 Genet was in the Mettray penitentiary, a place of hard labour, where a code of love, honour, gesture and justice was enforced by the inmates, and where his sexual awakening occurred. He then joined the French Foreign Legion in Syria. He deserted and spent more periods in prison living by petty theft, begging, and homosexual prostitution. By the age of 23, Genet was living in Spain, sleeping with a one-armed pimp, lice-ridden and begging - a period which became the basis for *The Thief's Journal*, his record of a journey, in which no aspect of suffering, sordidness, and degradation was spared him.

Between 1930 and 1940, he wandered throughout Europe and he eventually, he found himself in Hitler's Germany where he felt strangely out of place. "I had a feeling of being in a camp of organized bandits. This is a nation of thieves, I felt. If I steal here, I accomplish no special act that could help me to realize myself. I merely obey the habitual order of things. I do not destroy it." At age 32, while in prison, he started writing his first manuscript, *Our Lady of the Flowers*. It was discovered and destroyed. Genet rewrote it from memory. This handwritten manuscript was smuggled out of his cell and eventually came to the attention of Cocteau and Sartre, who lobbied vigorously for a pardon on a life-sentence. More than forty intellectuals and artists petitioned the French government on Genet's behalf. Ignoring traditional plot and psychology, Genet's work relies heavily on ritual, transformation, illusion and interchangeable identities. The homosexuals, prostitutes, thieves and outcasts are trapped in self-destructive circles. They express the despair and loneliness of a man caught in a maze of mirrors, trapped by an endless progression of images that are, in reality, merely his own distorted reflection. Genet's stature as an original and important writer was cemented with Sartre's study of him in the book Saint Genet.

After five novels, and then silence for several years, Genet re-emerged as a playwright. He wrote a number of theatrical pieces which further established his success, beginning with the production of *The Maids*, and followed by the other classic plays: *The Blacks*, *The Balcony*, and *The Screens*. Genet, believed the theatre should be an incendiary event, and was precise about how his works should be produced.

Genet wrote of the gay world, without apology or explanation, revealing beauty in the harsh world in which his characters lived loved and died. He deeply felt a sense of solidarity with thieves, and society's dispossessed. In later life, Genet championed the causes of the Black Panthers in the United States and Palestinian soldiers in Jordan and Lebanon. His final work, *Prisoner of Love*, is a record of his years spent with these two groups. He died on April 15th 1986 in Paris.

Hanif Kureishi (GB)

(b. 1954, Bromley, Kent) Playwright, screenwriter, novelist and filmmaker Hanif Kureishi read philosophy at King's College, London. His first play, *Soaking the Heat*, was performed at the Royal Court Theatre in London in 1976 and was followed in 1980 by *The Mother Country*, for which he won the Thames TV Playwright Award. In 1981 his play *Outskirts* won the George Devine Award and in 1982 he became Writer in Residence at the Royal Court Theatre.

His screenplay for the film *My Beautiful Laundrette*, directed by Stephen Frears, was nominated for an Academy Award. The film was critically acclaimed for its sensitive depiction of a homosexual relationship between a gay skinhead and a young Asian man. He also wrote the screenplays for *Sammy and Rosie Get Laid* and *London Kills Me* (1991), which he also directed. His film *My Son the Fantic* was adapted from his short story included in Love in a Blue Time (1997). The film was first shown at the 1997 Cannes Film Festival. *His play Sleep With Me* (1999) was first performed at the National Theatre in London in 1999, and was followed by *When the Night Begins* (2004), produced at the Hampstead Theatre in 2004. Kureishi's first novel was the semi-autobiographical *The Buddha of Suburbia*, published in 1990. Karim, the novel's young hero (an Englishman born and bred - almost), like Kureishi, has a Pakistani father and an English mother. The novel describes Karim's struggle for social and sexual identity, a comic coming-of-age novel and a satirical portrait of race relations in Britain during the 1970s. It won the Whitbread First Novel Award and was produced by the BBC in 1993 as a four-part television series.He became a CBE in 2007, in recognition of his services to literature and drama.

Thomas Hirschhorn (CH)

(b. 1957, Bern) In the 1980s he worked in Paris as a graphic artist. He was part of the group of Communist graphic designers called Grapus. These artists were concerned with politics and culture, displaying impromptu creations and posters on the street mostly using the language of advertisement. He left Grapus to create the hyper-saturated installations he is known for today, using common materials such as cardboard, foil, duct tape, and plastic wrap.He received the (2000/2001) Marcel Duchamp Prize and the Joseph Beuys Prize in 2004. His works are held in the collections of the MOMA New York, Walker Art Center and the Tate among others. He exhibited at Centre Pompidou, Tate Modern, Art Institute of Chicago, MUDAM - Musée d’Art Moderne Grand-Duc Jean (Bruxelles), Bonnefanten Museum (Maastricht), Musac - Museo de Arte Contemporaneo de Castilla y Leon (Spainia), Museum of Contemporary Art - MCA (Chicago), MOCA Grand Avenue (Los Angeles) etc., and also in Documenta 11, Venice Biennale, Sao Paolo Biennale, Sevilla Biennale etc.

Renzo Martens (NL/CG)

(b. 1973, Sluiskil) The way in which Martens makes use of certain conventions from the documentary genre, transgressing them by his constant presence as a cameraman, reporter and activist simultaneously, is crucial to Episode III. In this sense, his work can be understood as a 'performance-documentary'. Martens studied at the Catholic University, Nijmegen, and the Vrije University, Brussels. In addition, he attended the Royal Academy for Fine Arts, Ghent, and the Gerrit Rietveld Academy in Amsterdam. He was exhibited in Documenta XII, Manifesta 7, Brussel Biennale, as well as in De Appel, Platform Garanti, Stedelijk Museum, BAK, etc. Born in Sluiskil, lives and works in Amsterdam, Brussels and Kinshasa.

Alex Mirutziu (RO)

(b. 1980, Sibiu) Romanian artist whose work cuts across multiple domains, including conceptual writing, performance, photography and video installations. His work interrogates social processes with ephemeral emergents, using reference beyond itself and abduction of indexes as main constructs in an attempt to reconfigure the relation between information – form, psychophysical language and content, challenging origins and meaning. He studied at University of Fine Arts from Cluj, University of Fine Arts, Cuenca, Spain and he hold an MA in Drama and Physical Theatre, at the University of Huddersfield, Great Britain. His work was exhibited at Liverpool Biennial 2008 , Optica Madrid, International Festival of French Theatre, Gay-Wise Festival, Magmart – International Video Art Festiva, Cum2Cut Film Festival. He lives in Romania and the U.K.

Naeem Mohaiemen (BD)

(b. 1969, London) Writer and artist working in Dhaka and New York. He uses text, video, photography, and archives to explore ruptures in history, globally interlinked security panic, and utopia-dystopia slippage. Naeem's projects looked at military coups (mobileton.wordpress.com), surveillance state (Otondro Prohori, Guarding Who? @ Dhaka National Shilpakala Academy), partition of India (Kazi in Nomansland), and the European left's romance with ultra-violence (War of 666 Against Sixty Million). Naeem writes the chapter on religious and ethnic minorities in the Ain Salish Kendro Annual Human Rights report (askbd.org), as well as being an activist blogger (unheard-voice.net/author/naeem). Naeem's publications include "Beirut: Illusion of a Silver Porsche" (Men of Global South, Zed Books), "Why Mahmud Can't be a Pilot" (Nobody Passes, Seal Press),"Collectives in Atomised Time" (with Doug Ashford, Idensitat, Spain), "Islamic Roots of Hip-Hop" (Sound Unbound, MIT Press), "Mujtoba Ali: Amphibian Man" (Manifesta 7 European Biennial of Contemporary Art), "Everybody Wants To Be Singapore" (La Buena Vida/Democracy, Carlos Motta, ICA), "Adman Blues Become Artist Liberation" (Indian Highway, Serpentine Gallery). [shobak.org]

Sebastian Moldovan (RO)

(b.1982, Baia Mare) Artist interested in urban and social research. He studied at the University of Art and Design in Cluj (Romania) and at L'École Regionale des Beaux-Arts, Nantes (France). Among other group exhibitions: Comfortably Numb, Kultur Kontakt, Vienna (2006), Dada East? The Romanians of Cabaret Voltaire, Cabaret Voltaire, Zürich (2006 – 07). Also he was selected in Bucharest Biennale, Prague Biennale and Haifa Biennale.

Taller Popular De Serigrafia (AR)

One of the most significant groups in the sphere of socio-political art that arose during the peak of the national unrest in Argentina in 2001. Using silk-screen printing as the most accessible type of art to react quickly to current political events, the group’s participants turned their works into an instrument of social struggle. While they take part in acts and demonstrations they draw images on the clothes of the ralliers, create posters and leaflets. However the works of these artists are preserved even outside of the revolutionary context. Protest is transformed into an act of creativity; it provides the possibility of acquiring new forms, of transforming the language of contemporary art.

Group founded in 2002, Buenos Aires, Argentina, by Diego Posadas, Mariela Scafati and Magdalena Jitrik. Since then included 15 artists. Today its main representatives are Verónica di Toro, Karina Granieri, Magdalena Jitrik and Carolina Katz. They exhibited among many other shows to 27th Bienal de San Paolo; 2nd Moscow Biennale; 1st Brussel Biennale; Kunsthalle Fridericianum - Kassel; San Diego Museum of Art; Centro Colombo Americano, Medellín, Colombia; Espacio Cultural FM La Tribu, Buenos Aires, Argentina; Foro Social Mundial, Bombay, India.«Taller Popular De Serigrafía (TPS)» is one of the most significant groups in the sphere of socio-political art that arose during the peak of the national unrest in Argentina in 2001. (http://tallerpopularadeserigrafia.blogspot.com/)

Colm Toibin (IE)

(b. 1955, Enniscorthy) Irish novelist, he is the author of a number of works of fiction and non-fiction and is a regular contributor to various newspapers and magazines. He was awarded the E. M. Forster Award in 1995 by the American Academy of Arts and Letters. He is a member of Aosdána, an Irish organisation founded to promote the arts. He was shortlisted for the Whitbread First Novel Award and won the Irish Times Irish Literature Prize for First Book. The Story of the Night (1996), his third novel, is set in Argentina during the Falklands War and tell the story of Richard Garay, a closeted young gay man living in Argentina with his mother and working at job he despises, begins an increasingly nightmarish love affair as the Falkland Islands War brings changes to his country. His latest novel is Brooklyn (2009).

Michel Tournier (FR)

(b. 1924, Paris) Michel Tournier is a French novelist, whose manipulation of mythology and old stories has often been called subversive insofar as it challenges the conventional assumptions of middle-class society.

His first novel, *Vendredi; ou, les limbes du Pacifique* (1967; Friday; or, the Other Island), is a revisionist Robinson Crusoe, with Crusoe as a colonialist who fails to coerce Friday into accepting his version of the world. The obsessive organizer who feels compelled to order life into a predictable pattern is a common motif in Tournier's books. Perhaps his most famous and controversial work, *Le Roi des aulnes* (1970; The Erl-King; U.S. title, The Ogre), is about a French prisoner in Germany who assists the Nazis during World War II by searching for boys for a Nazi military camp. *Les Météores* (1975; Gemini) involves the desperate measures one man takes to be reunited with his identical twin brother, who has broken away from their obsessive, singular world. Tournier's two subsequent novels recast ancient stories with a modern twist: *Gaspard, Melchior & Balthazar* (1980; The Four Wise Men) relates the story of the visit of the Magi to the infant *Christ*, and *Gilles & Jeanne* (1983) is about Joan of Arc's companion, a perverted murderer. Tournier's later novels include *La Goutte d'or* (1985; The Golden Droplet), *Le Médiangoche amoureux* (1989; The Midnight Love Feast), and *Le Miroir des idées* (1994; The Mirror of Ideas).

His works are highly considered and have won important awards such as the Grand Prix du roman de l'Académie Fracaise in 1967 for *Vendredi ou les limbes du Pacifique* and the Prix Goncourt (in unanimity).

He is member of Académie Goncourt since 1972 and Docteur Honoris Causa of London University from 1997.

His last book published is Las Vertes Lectures in 2006.

In 1999 he was short listed for Nobel Prize in Literature.

Pavilion Resource Room (RO)

PRR if we report it to the definition of the archive, it’s a non-archive, with no historical and objective references. Created by Pavilion - journal for politics & culture, PRR grows organically helped by the additions and by the research travels. The concept of traveling PRR is not to move out the resources but to make PRR extractions doubling part of the PRR and moving for ever in the new spaces and that will help to be a start for a new PRR which grow based on local needs and context. PRR is equally an inspirational zone as an action one, which contains a research and documentation archives of actions/activities and curatorial research files. The content of the room (as a permanent project with in the PAVILION centre space, and also as an itinerary project) it contains approximately 1200 instruments of research which come from different fields of theory.

Răzvan Ion

EXPLORÂND ÎNTOARCEREA REPRESIUNII

(note pentru o expoziție-cercetare)

Termenul de represie face referire la procesul de blocare a unor conținuturi informaționale, care nu intră în câmpul conștiinței și sunt legate prin cathexis de o pulsione. Cu alte cuvinte, represia este un strigăt al interiorului către exterior și pulsația acesteia se poate face prin refulare: evenimentele, trăirile ajung să nu fie consumate până la capăt. Indiferent de natura izbucnirilor, fie ea religioasă, politică, etnică, sexuală ș.a.m.d., represia este un derivat sumbru al conștiinței. Mitul eternei reînnoiri, la nihilism și putred, devine adecvat. Voi folosi aici termenul derivat de represie în sensul de reprimare prin violență a unei acțiuni de opoziție, de revoltă.

„Întoarcerea reprimatului” e o temă fundamentală, esențială pentru înțelegerea istoriei recente. „Proiectul Occidentului, proiectul nietschean a urmărit eliminarea religiei și crearea unei societăți seculare, în care bărbații și femeile să-și creeze propriile valori, deoarece moralitatea a dispărut”, spune scriitorul britanic de origine pakistaneză Hanif Kureishi. „Iar apoi religia, în forma ei radicală, se reînnoiește din Lumea a Treia. Cum să nu rizi de așa ceva? Cum să nu vezi aici o profundă ironie a istoriei?”

Moartea religiei, propusă de sfârșitul secolului al XIX-lea, și construcția unor lumi a valorilor perene, făurite totalmente de oameni – unde, deci, transcendentalul lipsește –, este ironizată de apariția noilor popoare, ieșite de sub umbra terorii totalitariste (în care singure s-au aruncat!), ce propun o ordine morală bazată pe... religie.

Însăși acțiunea de pătrundere în societatea civilizată implică refularea diverselor dorințe arhaice, primitive. Pentru Freud refularea reprezintă o componentă normală a evoluției umane, iar analiza viselor, scrierilor, glumelor și a „scăpărilor freudiene” arată, într-adevăr, căile prin care dorințele noastre ascunse continuă să-și găsească defularea la indivizi altfel foarte bine adaptați la lume. Totuși, atunci când anumite obstacole se pun în calea satisfacerii cathexis-ului (nevoia stringentă de manifestare a) libidoului nostru, când ne confruntăm cu evenimente traumatizante sau când rămânem blocați în anumite faze de început ale evoluției noastre, conflictul dintre libidou și ego (sau dintre ego și superego) poate declanșa descărcări sexuale sau sociale de tip alternativ.

Dacă, după Freud, refularea reprezintă o componentă normală, represia este componenta normală acceptată și uneori dorită de către o societate sedusă de propriile non-valori, de propriile construcții aberante, ce înlocuiesc gândirea liberă cu o gândire consumeristă/mimetică lipsită de orice dorință de revoltă sau de valoare reală. Poate că zilele acestea asistăm pentru prima dată la trezirea unui tip de conștiință prea mult ținută sub anestezia capitalismului neoliberal, acum aflat în pragul unui colaps sau cel puțin zdruncinat puternic, atât pragmatic, cât și ideologic. Pe de altă parte frustrările societale – spre exemplu, cazul României – se reproduc în frustrări de diverse tipuri, inclusiv cele sexuale, mișcările sociale și politice fiind practic inexistente, iar lupta (aproape) de stradă a heteronormativității și lipsa replicii unei mișcări de tip queer, a unor uniuni muncitorești puternice, a unei societăți civile, poate fi relevantă pentru argumentație.

Întoarcerea reprimatului reprezintă procesul prin care elementele reprimare, ce se păstrează în subconștient, au tendința să apară din nou – în conștiință sau în comportament – sub forma unor „derivate ale subconștientului” de tip secundar, mai mult sau mai puțin recognoscibile. Această întoarcere a reprimatului, a ideologiilor împinse spre marginalizare, a subiectului sexual silit să se ascundă, provoacă în ultimii ani o transformare aproape dramatică a unei societăți năpădite de spaimă, halucinații și reprimare, toate impuse de reglementările inutile, ce susțin violența represivă a guvernelor împotriva propriilor lor cetățeni.

Cetățenii guvernului – și observați că folosesc o inversiune a temenilor în mod intenționat – au început însă să învețe. Așadar, ei învață să facă tricouri – corpul ca suport extern al reprimării refulate –, să scrie bannere, să folosească portavocea, să fie vocali și să se reîntoarcă la modul de protest clasic, aparent mai eficient decât cel lobby-ist. Actele culturale, arta, literatura, dansul revin ca instrumente vocale de protest, de chestionare a puterii administrative, într-o măsură mai radicală decât în anii '60-'70, ajungând să facă obiectul unor represalii fără precedent. Societatea află despre expoziții închise de

autorități atât la San Francisco, cât și la Pristina, despre curatori sau directori de centre de artă concediați pentru curajul de a organiza în spațiile lor expoziții cu discurs politic radical.

Aici ideea de a învăța este în primul rând una a auto-transformării radicale, unde identitatea umană nu este statică, cunoașterea este incertă, dar ambele fac obiectul reevaluării și schimbării constante. Această tentativă identitară și de cunoaștere duce la acumularea unor informații, la răspândirea lor. Încercarea de identitate și cunoaștere pe care ideea lui Nietzsche o implică are ecouri în ideea despre cultură ca redare, în termeni derridieni, ca o redare a *différance*. Dar dezvăluirea identității este limitată de constrângerea de sine, de „stratul granitic al sorții spirituale”, de răspunsurile „predeterminate” la întrebări, de „nescimbatalul” „acesta sunt eu”, ca și de „convingerile” sale, toate ridicându-se la „dreptul de neatins din adâncul sufletului”. Studiul este „a învăța pentru a afla cum”. Sinele este construit, fabricat, o structură învățată care funcționează pentru a limita învățarea/studiul adițional. Prin urmare, critica acestei limitări oferă o teorie de evadare. Pentru Bateson este necesară o schimbare în premiza învățării/studiului, o deconstrucție a propriilor coduri și constrângeri – în termenii lui Derrida – și, prin urmare, în termenii lui Nietzsche, o transformare a persoanei, precum și o nouă libertate.

Mijloacele media încearcă anihilarea acestui tip de proces transformator prin utilizarea tipului simplu de alienare: crearea de imagini false, de vedete simple, cu idealuri simple. Astfel, clasa muncitoare uită de neajunsuri, de foame, și cumpără mult doritul anestezic, care să îi facă să reziste. Un tip de „resistance through media” („rezistență prin media”) într-un concept trist și represiv. Procesul de învățare este anihilat fără drept de apel.

Reprimarea ca proces psihic conștient și voluntar, care constă în renunțarea la satisfacerea unei dorințe care nu se află în concordanță cu persoana morală, duce la anihilarea, la alienarea celor mai simple dorințe și revolte. Reprimarea este să trăiești o viață pe care nu trebuia s-o trăiești, să faci lucruri pe care n-ai vrut niciodată să le faci, să fii ceea ce nu ești. Reprimarea este autodistrugere. Este sinucidere, lentă, dar foarte sigură, este o otrăvire gradată. Expri-marea înseamnă viață, reprimarea înseamnă sinucidere.

Analiza simplă a celor de mai sus, cu rezervele de rigoare, ne poate sugera indicii despre direcția de cercetare în viitor.

Interesante aici mi se par cercetările făcute de Lopez și Stohl și concluziile lor. Ei argumentează pertinent și științific că, la nivel general, politicile industriale orientate spre export generează creștere economică serioasă. Însă, așa cum rezultă din analizele celor doi sociologi, ele nu par să genereze democrație sau reguli non-autoritare. Dimpotrivă, creează mai departe susținere pentru un stat represiv. Politicile economice actuale generează înfricoșătoare costuri umane. Nu cred că prezentările liderilor mondiali și explicațiile lor legate de costurile umane necesare pot fi acceptate vreodată. Putem să facem mai mult, putem să ne descurcăm mult mai bine fără aceste înfricoșătoare costuri umane.

Teama principală acum este modelul noii diviziuni internaționale a muncii. Acest concept aparent împrumutat de către liderii capitaliști de la socialiștii vechi ascunde în fapt ceva mult mai dur, care va aduce, indubitabil, o întărire a statului ca instrument de represie. Noua diviziune internațională a muncii este o chestiune mult mai importantă de discutat decât altele, pentru că este, poate, cea mai importantă cauză a represiei, fie ea politică sau civilă.

Pe de altă parte, sistemul juridic actual, privat atent, se relevă ca un sistem revoltător, un sistem care susține exploatarea de clasă, radicalizarea prapăstiei între clasele sociale și supremația majorității albe heteronormative și macho-patriarhale. Sistemul juridic susține crearea obedienței politice și are grijă de reglarea prețului muncii. În fapt protejează crearea de capital și un tip de inechitate legală.

În fond, despre asta discutăm. Statul capitalist s-a născut violent, de la traficul de sclavi și luptele sângeroase împotriva muncitorilor organizați până la ghetourile militarizate din America de Sud a anilor 2000 sau represaliile sângeroase ale guvernului iranian împotriva propriilor cetățeni.

Capitalismul s-a născut ca sistem violent și asta face parte din codul genetic al ideologiei sale.

Aici îi putem da dreptate lui Grzinić, conform căreia adevărul e că sistemul global neoliberal trebuie interpretat drept reversul întunecat al comunismului și nu invers! În epoca actuală, cea a capitalismului global neoliberal, ne confruntăm de fapt cu ceea ce noi, „est-europeni”, am simțit deja pe pielea noastră în vremea comunismului. Grzinić este completată de Leban: „contemporaneitatea este marcată de strategii de exterminare și regularizare a vieții, care este produsă și întreținută artificial de hegemonia neoliberală, având drept consecință forme existențiale și de mediu extreme”.

Pentru a înțelege efectele majore ale violenței statului, trebuie să privim și alternativa: asistență statală pentru cei săraci și pentru clasa muncitoare. Frances Fox-Piven și Richard Cloward scriau în „New Class War”: „legătura dintre programele de menținere a veniturilor, piața muncii și profituri este indirectă, dar nu foarte complicată”. Prea multă democrație socială va determina oamenii să nu mai fie mulțumiți de salariile mizere și de condițiile infecte de lucru. Deci, legăturile statului represiv cu piața muncii și profiturile nu sunt complicate deloc.

Represia gestionează sărăcia. Sărăcia duce la reducerea lefurilor. Salariile mici cresc rata de exploatare și creează profit. Ceea ce reprezintă scopul principal al statului.

Bibliografie:

- Bateson, Gregory, „Mind and Nature – A Necessary Unity”, Bantam Books, 1980.
 Crimethinc. Workers' Collective - „Rolling Thunder, an anarchist journal of dangerous living”, nr. 1-7, Salem, Oregon, 2006-2007.
 Donadio, Rachel, „Exploring the return of repression in Britain”, interviu cu Hanif Kureishi, în International Herald Tribune, 9 august 2008.
 Freud, Sigmund, „Trei eseuri privind teoria sexualității”, Editura Măiastra, București, 1991.
 Grzinić, Marina, „From Transitional Postsocialist Spaces to Neoliberal Global Capitalism”, în Pavilion - journal for politics and culture, nr. 12/2008, București.
 Leban, Sebastian, „Rethinking the Future: Politics of Extermination”, în Reartikulacija nr. 6/2009, Ljubljana.
 Lopez, George A., Stohl, Michael, „Dependence, Development and State Repression”, Greenwood Press, 1989.
 „Mute” (revista), Londra, toate numerele.
 „New Left Review” (revista), Londra, toate numerele.
 Parenti, Christian, „The “New” Criminal Justice System: State Repression from 1968 to 2001”, în Monthly Review, vol. 53, iulie 2001.
 Rădescu, Eugen, „How Innocent Is That?”, Revolver Books, Berlin, 2009.
 White, Daniel R., Hellerick, Gert, „Nietzsche at the Mall: Deconstructing the Consumer”, www.CTheory.net, 1994.
 Randall Amster, Abraham DeLeon, Luis Fernandez, II, Anthony J. Nocella, Deric Shannon, Edited by - „Contemporary Anarchist Studies. An Introductory Anthology of Anarchy in the Academy”, Routledge, 2009.

Răzvan Ion (n. 1970) este teoretician, curator, manager cultural și activist politic. Este co-editor (împreună cu Eugen Rădescu) al PAVILION - journal for politics and culture, co-director al Bucharest Biennale, iar în 2008 a fost numit director al PAVILION UNICREDIT – centrul pentru artă și cultură contemporană. A ținut prelegeri la University of California (Berkeley), Headlands Center for the Arts California, Facultatea de Științe Politice din Cluj, Academia de Arte din Timișoara, La Casa Encendida din Madrid, Calouste Gulbenkian din Lisabona etc. Scrie pentru diferite reviste și ziare. În prezent lucrează la proiectul editorial „Exploring the Return of Repression” și la proiectul curatorial „Smash the Church! Smash the State!”, care dezbate problema anarhismului, a activismului colectiv și a mișcărilor socio-politice în arta contemporană. Trăiește și lucrează în București.

PAVILION UNICREDIT is a center for contemporary art & culture, a work-in-progress independent space, a space for the production and research in the fields of audiovisual, discursive and performative. It is a space of the critical thinking, and it promotes an artistic perspective implying the social and political involvement of the art and of the cultural institutions.

PAVILION UNICREDIT, centrul pentru artă și cultură contemporană, un spațiu independent work-in-progress, spațiu de producție și cercetare a vizualului, a discursivului și a performativului. Este un spațiu al gândirii critice care promovează o înțelegere implicată socio-politic a artei și a instituțiilor culturale.

Director: Răzvan Ion, Coordinator: Andrei Crăciun, Assistant Director: Ioana Nițu, Education & Publications Manager: Silvia Vasilescu, Website/Software design: Alexandru Enăchioaie, Space design/architect: Adriana Mereuță Board: Eugen Rădescu (chairman), Ioana Păun, Felix Vogel.

Email: pavilion@pavilionmagazine.org, Office ph./fax: +4 031 103 4131, Visiting address: Șos. Nicolae Titulescu nr. 1 (Piața Victoriei) Bucharest 011131, Mail address: PO Box 26-0390 Bucharest 014800. For more details, map, newsletter and projects: www.pavilionunicredit.ro

Our organisation is the generator of the following projects:

PAVILION - journal for politics and culture [www.pavilionmagazine.org], PAVILION UNICREDIT - center for contemporary art & culture [www.pavilionunicredit.ro] BUCHAREST BIENNALE - Bucharest International Biennial for Contemporary Art [www.bucharestbiennale.org]

All projects are devised and founded by Răzvan Ion & Eugen Rădescu.